EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 15.12.2020
COM(2020) 825 final

2020/0361 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

mis käsitleb digiteenuste ühtset turgu (digiteenuste õigusakt) ja millega muudetakse direktiivi 2000/31/EÜ

(EMPs kohaldatav tekst)

{SEC(2020) 432 final} - {SWD(2020) 348 final} - {SWD(2020) 349 final}

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Direktiivi 2000/31/EÜ[1] (e-kaubanduse direktiiv) vastuvõtmise järel on tekkinud uued ja innovaatilised infoühiskonna (digitaalsed) teenused, mis on muutnud liidu kodanike igapäevaelu ning kujundanud ümber seda, kuidas nad suhtlevad, ühendust peavad, tarbivad ja äriga tegelevad. Need teenused on aidanud oluliselt kaasa ühiskondlikele ja majanduslikele muutustele liidus ja kogu maailmas. Samas on nende teenuste kasutamisega seoses tekkinud uued riskid ja probleemid nii ühiskonna jaoks tervikuna kui ka neid teenuseid kasutavate üksikisikute jaoks. Digiteenused võivad toetada kestliku arengu eesmärkide saavutamist, andes panuse majandusliku, sotsiaalse ja keskkonnakestlikkuse tagamisse. Koroonaviiruse kriis on kinnitanud, et digitehnoloogia on tähtis tänapäeva elu kõigis aspektides. See on selgelt näidanud meie majanduse ja ühiskonna sõltuvust digiteenustest ning toonud esile nii praeguse digiteenuste toimimise raamistiku eelised kui ka sellega seotud riskid.

Teatise „Euroopa digituleviku kujundamine“[2] kohaselt võttis komisjon kohustuse ajakohastada horisontaalseid õigusnorme, millega määratakse kindlaks digiteenuste osutajate ja eelkõige digiplatvormide vastutus ja kohustused.

Seda tehes on komisjon võtnud arvesse Euroopa Parlamendi algatusraportites tõstatatud küsimusi ja analüüsinud nendes esitatud ettepanekuid. Euroopa Parlament võttis Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 225 alusel vastu kaks resolutsiooni „Digiteenuste õigusakt: siseturu toimimise täiustamine“[3] ja „Digiteenuste õigusakt ning kaubandus- ja tsiviilõiguse normide kohandamine veebis tegutsevatele äriüksustele“[4]. Euroopa Parlament võttis muu kui seadusandliku menetluse raames vastu ka resolutsiooni „Digiteenuste õigusakt ja põhiõigustega seoses tekkivad probleemid“[5]. Need resolutsioonid täiendavad paljusid põhimõttelisi aspekte. Nendega kutsutakse muu hulgas tungivalt üles säilitama e-kaubanduse direktiivi aluspõhimõtted ning kaitsma võrgukeskkonnas isikute põhiõigusi ja võrguanonüümsust, kui see on tehniliselt võimalik. Nendes rõhutatakse, kui tähtis on see, et digiteenuste osutajad oleksid läbipaistvad ja täidaksid oma teabekohustusi, ning kui vajalik on panna nad vastutama ja võidelda ebaseadusliku veebisisu vastu. Samuti rõhutatakse avaliku järelevalve tähtsust ELi ja riiklikul tasandil ning koostööd eri jurisdiktsioonide pädevate asutuste vahel õigusaktide täitmise tagamisel ja eriti piiriüleste küsimuste käsitlemisel.

Resolutsioonis „Digiteenuste õigusakt: siseturu toimimise täiustamine“ kutsutakse üles põhjalikult reformima kehtivat ELi e-kaubanduse õigusraamistikku, kuid samas säilitama selle vastutuskorra aluspõhimõtteid, üldise jälgimiskohustuse panemise keeldu ja siseturu klauslit, mida peetakse asjakohaseks ka tänapäeval. E-kaubanduse direktiivi eesmärke kinnitades kutsutakse resolutsioonis üles võtma meetmeid, mille tähelepanu keskmes on

[1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2000. aasta direktiiv 2000/31/EÜ infoühiskonna teenuste teatavate õiguslike aspektide, eriti elektroonilise kaubanduse kohta siseturul (direktiiv elektroonilise kaubanduse kohta) (EÜT L 178, 17.7.2000, lk 1).

[2] https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/communication-shaping-europes-digital-future-feb2020_en_4.pdf

[3] Euroopa Parlamendi resolutsioon, mis käsitleb siseturu toimimise täiustamist (2020/2018(INL)).

[4] Euroopa Parlamendi resolutsioon, mis käsitleb kaubandus- ja tsiviilõiguse normide kohandamist veebis tegutsevatele äriüksustele (2020/2019(INL)).

[5] Euroopa Parlamendi resolutsioon, mis käsitleb digiteenuste õigusakti ja põhiõigustega seoses tekkivaid probleeme (2020/2022(INI)).

tarbijakaitse, lisades üksikasjaliku internetipõhiseid kauplemiskohti käsitleva osa, ning mis tagavad tarbijate usalduse digimajanduse vastu, pidades seejuures täielikult silmas kasutajate põhiõigusi. Resolutsioonis avaldatakse toetust ka õigusnormidele, millega edendatakse Euroopas konkurentsivõimelise digikeskkonna loomist, ning selle kohaselt nähakse digiteenuste õigusakti kui standardite seadjat üleilmsel tasandil.

Resolutsioonis „Digiteenuste õigusakt ning kaubandus- ja tsiviilõiguse normide kohandamine veebis tegutsevatele äriüksustele“ kutsutakse üles suurendama õiglust, läbipaistvust ja vastutust digiteenuste sisu modereerimisprotsessides, tagades põhiõiguste austamise ja õiguse sõltumatule õiguskaitsele. Resolutsioon hõlmab ka taotlust luua üksikasjalik teavitamise ja meetmete mehhanism, mis käsitleks ebaseaduslikku sisu ja internetireklaami (sealhulgas suunatud reklaami) põhjalikke õigusnorme ning mis võimaldaks välja töötada ja kasutada nutilepinguid.

Muus kui seadusandlikus resolutsioonis „Digiteenuste õigusakt ja põhiõigustega seoses tekkivad probleemid“ rõhutatakse vajadust tagada õiguslik selgus platvormide ja kasutajate jaoks ning põhiõiguste kaitse, arvestades tehnoloogia kiiret arengut. Selles taotletakse ühtlustatud õigusnorme, et tegeleda ebaseadusliku veebisisu probleemi ning vastutusest vabastamise ja sisu modereerimise küsimusega. Resolutsioonis käsitletakse platvormide ja asutuste jaoks selgete aruandlus- ja läbipaistvuse tagamise kohustuste kehtestamist. Nõukogu järeldustes[6] kiidetakse heaks komisjoni teadaanne digiteenuste õigusakti kohta ning rõhutatakse „vajadust digiteenustega seotud vastutust ja aruandekohustust käsitlevate selgete ja ühtlustatud tõenduspõhiste normide järele, mis tagaksid interneti vahendajatele asjakohasel tasemel õiguskindluse“, ning „vajadust suurendada Euroopa suutlikkust ning riiklike ametiasutuste koostööd ühtse turu aluspõhimõtete säilitamisel ja tugevdamisel ning vajadust suurendada kodanike turvalisust ja kaitsta nende õigusi digitaalvaldkonnas kogu ühtsel turul“. Meetmete võtmise üleskutset korrati nõukogu 2. oktoobri 2020. aasta järeldustes[7].

Käesolev ettepanek, mis tugineb e-kaubanduse direktiivis sätestatud ja tänapäevani kehtivatele peamistele põhimõtetele, on tehtud eesmärgiga tagada parimad tingimused uuenduslike digiteenuste osutamiseks siseturul, aidata kaasa interneti turvalisuse tagamisele ja põhiõiguste kaitsele ning luua tugev ja kestev juhtimisstruktuur vahendusteenuste osutajate üle tõhusa järelevalve tegemiseks.

Ettepanekuga määratakse selgelt vahendusteenuste osutajate, eelkõige digiplatvormide (nt sotsiaalmeediaplatvormid ja kauplemiskohad) kohustused ja vastutus. Sellega nähakse ette teatavate vahendusteenuste suhtes selged hoolsuskohustused, sealhulgas ebaseaduslikust sisust teavitamise ja selle suhtes meetmete võtmise kord ning võimalus vaidlustada platvormide sisu modereerimise otsuseid, et parandada kasutajate turvalisust internetikeskkonnas kogu liidus ja tugevdada nende põhiõiguste kaitset. Lisaks nähakse ette teatavate digiplatvormide kohustus nõuda, säilitada, osaliselt kontrollida ja avaldada teavet nende teenuseid kasutavate kauplejate kohta, et tagada tarbijatele turvalisem ja läbipaistvam digikeskkond. Tunnistades väga suurte digiplatvormide erilist mõju meie majandusele ja ühiskonnale, kehtestatakse ettepanekuga rangemad läbipaistvus- ja vastutusnormid selle suhtes, kuidas selliste platvormide pakkujad sisu modereerivad, ning reklaami ja algoritmiliste protsesside suhtes. Selles sätestatakse kohustus hinnata nende süsteemidega kaasnevaid riske, et töötada välja asjakohased riskijuhtimisvahendid ning tagada seeläbi teenuste terviklus ja

[6] Nõukogu 9. juuni 2020. aasta järeldused Euroopa digituleviku kujundamise kohta (8711/20), https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8711-2020-INIT/et/pdf

[7] https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-13-2020-INIT/et/pdf

kaitsta neid manipuleerimisvõtete kasutamise eest. Nende kohustuste kohaldamisalasse hõlmatakse tegevuspõhise piirmäära alusel need teenuseosutajad, kellel on liidus märkimisväärne tegevusulatus, mis praeguste hinnangute kohaselt tähendab rohkem kui 45 miljonit teenusesaajat. See piirmäär on proportsionaalne liidus platvormide tegevusulatusega kaasnevate riskidega; kui liidu elanikkond teatava protsendi võrra muutub, kohandab komisjon piirmäärale vastavat teenusesaajate arvu nii, et see vastaks alati 10 %-le liidu elanikkonnast. Lisaks kehtestatakse digiteenuste õigusaktiga kaasreguleerimisel põhinev kaitsemehhanism, mis tugineb ka juba käivitatud vabatahtlikele algatustele.

Ettepaneku kohaselt säilitatakse e-kaubanduse direktiivis sätestatud vahendusteenuste osutajate vastutust käsitlevad normid, millest on nüüdseks saanud digimajanduse vundament ja mis aitavad kaitsta isikute põhiõigusi internetis. Neid norme on tõlgendanud Euroopa Liidu Kohus, andes sellega väärtuslikke selgitusi ja suuniseid. Et tagada tõhus ühtlustamine kogu liidus ja vältida õiguslikku killustatust, tuleb need normid siiski määrusesse lisada. Samuti on asjakohane selgitada kõnealuste normide teatavaid aspekte, et kõrvaldada mõned asjaolud, mis takistavad vahendusteenuste osutajate vabatahtlikku eneseuurimist kasutajate ohutuse tagamise eesmärgil, ning selgitada nende rolli tarbijate seisukohast teatavates olukordades. Need selgitused peaksid suurema õiguskindluse tagamise kaudu aitama väiksematel uuenduslikel teenuseosutajatel laieneda ja kasvada.

Digiteenuste tugeva ja piirideta ühtse turu kujundamine nõuab liikmesriikide vahelise koostöö tõhustamist, et tagada kavandatud määruses sätestatud uute normide täitmise tõhus järelevalve ja tagamine. Ettepaneku kohaselt sätestatakse liikmesriikidele selged järelevalvekohustused, mille eesmärk on tagada, et nende territooriumil asutatud teenuseosutajad täidavad kavandatavas määruses sätestatud kohustusi. Nii tagatakse normide kiireim ja tõhusaim jõustamine ning kaitstakse kõiki ELi kodanikke. Sellega soovitakse muuta protsessid nii kodanike kui ka teenuseosutajate jaoks lihtsaks ja selgeks, et suhtlus järelevalveasutustega oleks tõhus. Liidu ulatuses süsteemsete riskide ilmnemise puhuks nähakse kavandatava määrusega ette järelevalve ja täitmise tagamine liidu tasandil.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Praegune digiteenuseid reguleeriv ELi õigusraamistik põhineb eelkõige e-kaubanduse direktiivil. Kavandatav määrus ei piira e-kaubanduse direktiivi kohaldamist ning tugineb selle sätetele, eelkõige artiklis 3 sätestatud siseturu põhimõttele. Kavandatava määrusega nähakse ette koostöö- ja koordineerimismehhanism, mille abil saab teha määrusega kehtestatud kohustuste täitmise üle järelevalvet. Mis puudutab vahendusteenuste osutajate vastutusest vabastamise horisontaalset raamistikku, siis jäetakse käesoleva määrusega välja e-kaubanduse direktiivi artiklid 12–15 ja need taasesitatakse määruses, säilitades kõnealuste teenuseosutajate vastutusest vabastamise, nagu on tõlgendanud Euroopa Liidu Kohus.

Sõltuvalt iga liikmesriigi õigussüsteemist ja asjaomasest õigusvaldkonnast võivad riiklikud kohtu- või haldusasutused anda vahendusteenuse osutajatele korralduse võtta meetmeid ebaseadusliku sisu teatavate konkreetsete elementide vastu. Sellised korraldused, eriti kui nendega nõutakse teenuseosutajalt ebaseadusliku sisu taasilmumise takistamist, tuleb anda kooskõlas liidu õigusega, arvestades eelkõige üldise jälgimiskohustuse keeldu, nagu on tõlgendanud Euroopa Liidu Kohus[8]. Käesoleva ettepanekuga, täpsemalt artikli 8 alusel, kõnealust kohtupraktikat ei mõjutata. Käesoleva ettepaneku alusel peaks olema võimalik töötada välja tugevad tehnoloogiad, mille abil ära hoida ebaseadusliku teabe taasilmumine, ja

[8] Näiteks 3. oktoobri 2019. aasta otsus kohtuasjas Glawischnig-Piesczek, C-18/18.

ühtlasi tugevad kaitsemeetmed, et vältida seadusliku sisu eksikombel eemaldamist; selliseid mehhanisme võiks arendada kõigi asjaomaste osapoolte vabatahtlike kokkulepete alusel ja liikmesriigid peaksid seda soodustama; vastava menetluskorra vastuvõtmine ja rakendamine on kõigi vahendusteenuste osutamisega seotud osapoolte huvides; käesoleva direktiivi vastutust käsitlevad sätted ei tohiks takistada huvitatud osapooltel määruses 2016/679 ettenähtud piirides arendada ja tõhusalt käitada digitehnoloogial põhinevaid tehnilisi kaitse-, identifitseerimis- ja automaattuvastussüsteeme.

- **Kooskõla liidu muude tegevuspõhimõtetega**

Kavandatava määrusega nähakse ette horisontaalne raamistik vahendusteenuste igat liiki sisu, toodete, teenuste ja tegevuste jaoks. Kõnealuse sisu, toodete või teenuste ebaseaduslikkust käesolevas määruses ei määratleta, vaid selle puhul lähtutakse liidu õiguse või liidu õiguse kohase siseriikliku õiguse määratlusest.

Valdkonnapõhised vahendid ei hõlma kõiki mõju hindamise aruandes välja toodud regulatiivseid lünki: nendega ei nähta ette täielikke õigusnorme ebaseadusliku sisuga seotud menetluslike kohustuste kohta; need hõlmavad üksnes peamisi õigusnorme teenuseosutajate läbipaistvuse ja vastutuse kohta ning piiratud järelevalvemehhanisme. Lisaks käsitlevad valdkondlikud õigusaktid olukordi, mis nõuavad kohandatud lähenemisviise. Kohaldamisala poolest on need piiratud kahest aspektist. Esiteks käsitletakse valdkonnapõhise sekkumise puhul väikest hulka küsimusi (nt autoriõiguse rikkumine, terroristlik sisu, laste seksuaalset kuritarvitamist kujutav materjal või ebaseaduslik vihakõne, mõned ebaseaduslikud tooted). Teiseks on hõlmatud üksnes sellise sisu levitamine teatavat liiki teenuste puhul (nt digiplatvormide allrühm autoriõiguse rikkumiste korral, ainult videojagamisplatvormid ja üksnes terroristliku audiovisuaalse sisu või vihakõne juhtumite korral). Sellest hoolimata on oluline selgitada uue kavandatava määruse ja valdkondlike õigusaktide vahelist seost.

Kavandatav määrus täiendab olemasolevaid valdkondlikke õigusakte ega mõjuta selliste kehtivate ELi õigusaktide kohaldamist, millega reguleeritakse infoühiskonna teenuste osutamise teatavaid aspekte ja mida kohaldatakse eriõigusaktidena (*lex specialis*). Näiteks jäävad kehtima direktiivis 2010/13/EÜ (mida on muudetud direktiiviga (EL) 2018/1808) sätestatud kohustused videojagamisplatvormi teenuse osutajate vastu audiovisuaalse sisu ja audiovisuaalsete äriteadetega seoses. Käesolevat määrust kohaldatakse siiski kõnealuste teenuseosutajate suhtes, kui audiovisuaalmeedia teenuse osutajaid käsitlev õigusakt või muud liidu õigusaktid, nagu terroristliku veebisisu levitamise tõkestamist käsitleva määruse ettepanek, ei sisalda nende suhtes kohaldatavaid üksikasjalikumaid sätteid.

Eriõiguse (*lex specialis*) põhimõttel kohaldatakse määrusega (EL) 2019/1150 (mis käsitleb õigluse ja läbipaistvuse edendamist veebipõhiste vahendusteenuste ärikasutajate jaoks) kehtestatud raamistikku, mille eesmärk on tagada kõnealuste teenuste ärikasutajatele ja kommertsveebisaitide kasutajatele internetipõhiste otsingumootoritega seoses nõuetekohane läbipaistvus, õiglus ja tõhus õiguskaitse.

Lisaks täiendavad käesolevas ettepanekus sätestatud õigusnormid tarbijakaitset käsitlevaid õigusakte ja eelkõige direktiivi (EL) 2019/2161 (millega muudetakse nõukogu direktiivi 93/13/EMÜ ning direktiive 98/6/EÜ, 2005/29/EÜ ja 2011/83/EL), millega kehtestatakse eraldi õigusnormid teatavate infoühiskonna teenuste teatavate aspektide läbipaistvuse suurendamiseks.

Käesoleva ettepanekuga ei piirata määruse (EL) 2016/679 (isikuandmete kaitse üldmäärus) ega muude isikuandmete kaitset ja side privaatsust käsitlevate liidu õigusnormide

kohaldamist. Näiteks digiplatvormide kaudu reklaamimist käsitlevad meetmed täiendavad, kuid ei muuda kehtivaid õigusnorme isikuandmete töötlemise nõusoleku küsimise ja töötlemise keelamise õiguse kohta. Nendega kehtestatakse digiplatvormide kasutajate jaoks läbipaistvuskohustused ning kõnealune teave võimaldab neil kasutada nende kui andmesubjektide õigusi. Samuti võimaldavad need ametiasutustel ja kontrollitud teadlastel uurida, kuidas reklaame esitatakse ja suunatakse.

Selle ettepaneku meetmeid täiendavad Euroopa demokraatia tegevuskava käsitleva komisjoni teatise (COM(2020) 790 final) kohased edasised meetmed, mille eesmärk on suurendada kodanike mõjuvõimu ja ehitada üles vastupanuvõimelisem demokraatia kõikjal liidus. Täpsemalt võiks käesoleva määrusega kehtestatavad tegevusjuhendeid käsitlevad õigusnormid olla aluseks, mida täiendatakse komisjoni suunistel põhinevate muudetud ja tugevdatud tegevusjuhendiga.

Ettepanek on ka täielikult kooskõlas võrdõiguslikkuse liidu kontekstis vastuvõetud võrdõiguslikkust käsitlevate strateegiatega ja toetab neid veelgi. Ettepanekuga ei piirata komisjoni algatust, mille eesmärk on parandada digiplatvormide kaudu töötavate inimeste töötingimusi.

Kavandatud määrus põhineb ühtlasi ebaseaduslikku sisu käsitleval 2018. aasta soovitusel[9]. Selles võetakse arvesse kogemusi, mis on saadud komisjoni toetatud eneseregulеerimisel põhinevatest algatustest, nagu tooteohutusega seotud algatus „Product Safety Pledge“,[10] võltsitud kaupu käsitlev vastastikuse mõistmise memorandum,[11] ebaseaduslikku vihakõnet käsitlev tegevusjuhend[12] ja terroristlikku sisu käsitlev ELi internetifoorum.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

• Õiguslik alus

Käesoleva ettepaneku õiguslik alus on Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 114, mis annab õiguse kehtestada meetmeid, mille eesmärk on tagada siseturu toimimine.

Käesoleva ettepaneku peamine eesmärk on tagada siseturu nõuetekohane toimimine, eriti seoses piiriüleste digiteenuste (eelkõige vahendusteenuste) osutamisega. Selle põhieesmärgist lähtuvalt soovitakse ettepanekuga tagada ühtlustatud tingimused uuenduslike piiriüleste teenuste arendamiseks liidus, kõrvaldades ja ennetades sellise majandustegevuse tõkkeid, mis tulenevad erinevustest siseriiklike õigusaktide arengus, võttes arvesse, et mitu liikmesriiki on kehtestanud või kavatsevad võtta vastu õigusaktid, mis käsitlevad selliseid küsimusi nagu ebaseadusliku veebisisu eemaldamine, hoolsusmeetmed, teatamise ja meetmete võtmise menetlused ning läbipaistvus. Teisalt nähakse ettepanekuga ette digiteenuste asjakohane järelevalve ja ametiasutuste vaheline koostöö liidu tasandil, et toetada seeläbi usalduse suurenemist, innovatsiooni ning majanduskasvu siseturul.

[9] Komisjoni 1. märtsi 2018. aasta soovitus meetmete kohta, millega tulemuslikult võidelda ebaseadusliku veebisisu vastu (C(2018) 1177 final).

[10] https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/product-safety-and-requirements/product-safety/product-safety-pledge_en

[11] https://ec.europa.eu/growth/industry/policy/intellectual-property/enforcement/memorandum-understanding-sale-counterfeit-goods-internet_en

[12] https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/combatting-discrimination/racism-and-xenophobia/eu-code-conduct-countering-illegal-hate-speech-online_en

- **Subsidiaarsus**

Võttes arvesse, et internet on oma olemuselt piiriülene, takistab eespool osutatud riigi tasandi seadusandlik tegevus teenuste osutamist ja saamist kogu liidu tasandil ning on ebatõhus liidu kodanike ja ettevõtjate ohutuse ning ühtlasel tasemel õiguskaitse tagamisel internetis. Liidus arenevate uuenduslike piiriüleste digiteenuste tingimuste ühtlustamine, säilitades samas digikeskkonna turvalisuse, on võimalik üksnes liidu tasandil.

Liidu tasandi meetmed tagavad prognoositavuse ja õiguskindluse ning vähendavad nõuete täitmisega seotud kulusid kogu liidus. Samal ajal edendab see kõigi liidu kodanike võrdsel tasemel kaitset, tagades, et vahendusteenuste osutajate võetavad ebaseadusliku veebisisu vastased meetmed on nende tegevuskohast olenemata ühetaolised. Hästi koordineeritud järelevalvesüsteem, mida tugevdatakse liidu tasandil, tagab ka ühtse lähenemisviisi kohaldamise kõigis liikmesriikides tegutsevate vahendusteenuste osutajate suhtes.

Et internetikasutajaid tõhusalt kaitsta ja vältida liidus asuvate digiteenuse osutajate ebasoodsat konkurentsiolukorda, tuleb meetmetega hõlmata ka need siseturul tegutsevad asjaomased teenuseosutajad, kes on asutatud väljaspool liitu.

- **Proportsionaalsus**

Ettepanekuga soovitakse edendada vahendusteenuste osutajate vastutustundlikku ja hoolsat käitumist, et tagada turvaline digikeskkond, mis võimaldab liidu kodanikel ja teistel osalistel vabalt kasutada oma põhiõigusi, eelkõige väljendus- ja teabevabadust. Ettepaneku põhimõtete kohaselt piirdub määrus sellega, mis on rangelt vajalik nende eesmärkide saavutamiseks.

Täpsemalt kehtestatakse ettepanekuga eri liiki digiteenuste vahendajatele erinevad hoolsuskohustused vastavalt nende pakutavate teenuste laadile ja ettevõtte suurusele. See aitab tagada, et nende teenuseid ei kuritarvitata ebaseadusliku tegevuse huvides ja et teenuseosutajad tegutsevad vastutustundlikult. Sellise lähenemisviisiga lahendatakse probleeme ainult seal, kus need tekivad, koormamata liigselt teenuseosutajaid, keda need probleemid ei puuduta. Teatavad olulised kohustused pannakse üksnes väga suurtele digiplatvormidele, mis on oma ulatuse tõttu hakanud etendama keskset ja süsteemset rolli avaliku arutelu ja majandustehingute hõlbustamisel. Väga väikesed teenuseosutajad on kohustustest täielikult vabastatud.

Väljaspool liitu asutatud digiteenuse osutajatelt, kes pakuvad liidus teenuseid, nõutakse määrusega liidus esindaja määramist, et tagada tõhus järelevalve ja vajaduse korral täitemeetmete võtmine.

Proportsionaalselt kohustustega ja võttes arvesse digiteenuste piiriülest olemust, võetakse ettepaneku kohaselt kasutusele liikmesriikidevaheline koostöömehhanism, millega tõhustatakse liidu tasandi järelevalvet väga suurte digiplatvormide üle. Lisaks ei muudeta ettepanekuga valdkonnapõhiseid õigusakte ega nende alusel kehtestatud täitmis- ja juhtimismehhanisme, vaid nähakse ette horisontaalne raamistik, millele tugineda aspektides, mis ei piirdu kindla valdkonna õigusaktidega reguleeritud teenuste konkreetset sisu või alamliikidega.

Käesoleva ettepanekuga soovitakse luua selge raamistik, millega edendatakse koostööd liikmesriikide vahel ja liikmesriikidega ning samuti eneseregulatsiooni, et suurendada õiguskindlust ja usaldust, säilitades samas koostööraamistiku paindlikkuse, et tagada selle asjakohasus ja tõhusus pikas perspektiivis.

- **Vahendi valik**

Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 114 antakse seadusandjale võimalus võtta vastu määrusi ja direktiive.

Komisjon on otsustanud esitada ettepaneku võtta vastu määrus, et tagada kaitse ühtlane tase kogu liidus ja vältida erinevusi, mis takistavad asjaomaste teenuste vaba osutamist siseturul, ning tagada ettevõtjate ja tarbijate õiguste ühtne kaitse ja ühtsed kohustused kogu siseturul. See on vajalik selleks, et tagada nii ettevõtjate kui ka tarbijate jaoks õiguskindlus ja läbipaistvus. Kavandatud määrusega tagatakse ka õiguste ja kohustuste ühtne järelevalve ning võrdväärsed karistused kõigis liikmesriikides ning tõhus koostöö eri liikmesriikide järelevalveasutuste vahel ja liidu tasandil.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll**

Käesolev ettepanek tugineb e-kaubanduse direktiivi hindamisele, mis viidi läbi paralleelselt ettepanekule lisatud mõjuhinnangu koostamiseks läbiviidud hindamisega. E-kaubanduse direktiivi konkreetsed eesmärgid olid tagada i) hästi toimiv digiteenuste siseturg, ii) ebaseadusliku veebisisu tõhus kõrvaldamine, austades täielikult põhiõigusi, ning iii) piisav teave ja läbipaistvus tarbijate jaoks.

Mis puutub e-kaubanduse direktiivi **tõhususse**, siis näitab hindamine, et kuigi e-kaubanduse direktiiv on andnud olulise tõuke digiteenuste siseturu kasvuks ning võimaldanud selliste teenuste uutel pakkujatel turule siseneda ja kasvada, ei ole selle algseid eesmärke täielikult saavutatud.

Täpsemalt tekitab digimajanduse dünaamiline kasv ja uut tüüpi teenuseosutajate turuletulek teatavaid uusi probleeme, millega liikmesriigid tegelevad erinevalt ning mille jaoks on vaja esialgseid eesmärke täpsustada. Lisaks muudavad sellised arengusuundumused veelgi olulisemaks ka juba võetud eesmärkide saavutamise, nagu näitab suurenenud õiguslik killustatus.

Hindamine näitas ka seda, et kuigi mitmed uued õigusvahendid annavad väärtusliku panuse e-kaubanduse direktiivis sätestatud teatavate poliitiliste eesmärkide saavutamisse, pakuvad need vaid valdkonnapõhiseid lahendusi osale põhiprobleemidest (nt kindlat liiki ebaseadusliku tegevuse leviku probleemiga tegelemine). Seega ei käsitle need kõnealuseid küsimusi ühtselt kogu digiökosüsteemi ulatuses, vaid piirduvad teatavat liiki teenuste või teatavat liiki ebaseadusliku sisuga tegelemisega. Kuigi eneseregulatsioonil põhinevad algatused on üldiselt andnud positiivseid tulemusi, ei saa neid õiguslikult jõustada ning nendega ei saa hõlmata kõiki digimajanduses osalejaid. Kui vaadelda e-kaubanduse direktiivi **tõhusust**, siis kehtestati direktiiviga liikmesriikide haldusasutustele ja infoühiskonna teenuste osutajatele vaid piiratud lisakulud. Hindamise käigus märkimisväärselt suuri ega ebaproportsionaalseid kulusid ei täheldatud ning seni ei ole tõstatatud olulisi probleeme seoses väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele avalduva mõjuga. Sellega seotud peamine mureküsimus on liikmesriikidevahelise koostöömehhanismi kohta selguse puudumine, mis tekitab direktiivi eesmärgile vastupidiselt lisakoormust ja topeltkulusid, eelkõige seoses digiplatvormide järelevalvega. See on oluliselt vähendanud koostöömehhanismi tõhusust siseturu toimimise tagamisel.

Kui vaadelda e-kaubanduse direktiivi eesmärkide jätkuva **asjakohasuse** küsimust, siis näitab hindamine, et kõnelause direktiivi eesmärgid kehtivad endiselt, kuid samas on hulk uusi arengusuundi, mida olemasolevad avaliku poliitika eesmärgid piisavalt ei kajasta.

Esiteks kinnitavad avalikud konsultatsioonid, sidusrühmade sihipäraselt esitatud seisukohad, Euroopa Parlamendi koostatud aruanded[13] ja nõukogu järeldused,[14] et e-kaubanduse direktiivi põhimõtted ja eesmärgid kehtivad ka praegu. Samas on pärast direktiivi jõustumist tekkinud lahknevusi ja riske, mis on eelkõige seotud digiplatvormide (eriti väga suurte digiplatvormide) turuletulekuga ja ulatusliku digiüleminekuga. See puudutab näiteks algoritmiliste otsuste tegemise valdkonda (kus mõjutatakse seda, kuidas internetis teabevooge vahendatakse) ja internetireklaamisüsteeme.

Hindamine näitas, et e-kaubanduse direktiiv on **kooskõlas** pärast selle vastuvõtmist võetud muude ELi sekkumismeetmetega. Samuti ei tuvastatud hindamisega e-kaubanduse direktiivi sisemisi vastuolusid.

Ja viimaks – vähemalt osa e-kaubanduse direktiiviga saavutatud tegelikust kasust, mis hindamisega tuvastati, võib käsitada **ELi lisaväärtusena**. On tõenäoline, et mõned liikmesriigid oleksid jätkanud oma reguleerimissüsteemide kohaldamist ilma ühiste põhimõteteta ning mõned liikmesriigid oleksid jätkanud ilma horisontaalseid õigusnorme üldse kehtestamata. Usaldusväärsete tõendite puudumise tõttu ei saa ELi lisaväärtuse ulatuse kohta siiski kindlaid järeldusi teha.

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Viimase viie aasta jooksul on komisjon konsulteerinud paljude eri sidusrühmadega, sealhulgas digiteenuste osutajate (nagu digiplatvormide pakkujad ja muud vahendusteenuste osutajad), internetis kauplevate ettevõtjate, meediakirjastajate, kaubamärgiomanike ja muude ettevõtjate, digiteenuste kasutajate, kodanikuühiskonna organisatsioonide, riigiasutuste, akadeemiliste ringkondade, tehniliste kogukondade, rahvusvaheliste organisatsioonide ja üldsusega. Viimastel aastatel on põhjalikult kogutud sidusrühmade arvamusi digiteenuste ja -platvormidega seotud küsimuste kohta mitmetes sihipärastes konsultatsioonietappides.

Digiteenuste õigusakti käsitlev avalik konsultatsioon oli avatud 14 nädalat vahemikus 2. juunist kuni 8. septembrini ning selle käigus saadi 2 863 vastust ja ligikaudu 300 seisukohta käsitlevat esildist mitmesugustelt sidusrühmadelt. Suurem osa tagasisidest tuli üldsuselt (66 % liidu kodanikelt, 8 % kolmandate riikide kodanikelt), ettevõtjatelt/äriühingutelt (7,4 %), ettevõtjate ühendustelt (6 %) ja valitsusvälistelt organisatsioonidelt (5,6 %). Järgnesid avaliku sektori asutused (2,2 %), akadeemilised/teadusasutused (1,2 %), ametiühingud (0,9 %) ning tarbija- ja keskkonnaorganisatsioonid (0,4 %).

Sidusrühmad on üldiselt ühel meelel, et tarvis on võtta meetmeid nii interneti turvalisuse tagamiseks kui ka digiteenuste siseturu edendamiseks.

Sidusrühmad leiavad, et direktiivi peamised põhimõtted on endiselt asjakohased, ja nõustuvad, et need põhimõtted tuleks säilitada, sealhulgas siseturu põhimõte digiteenuste järelevalves, vastutuskord ja üldise jälgimiskohustuse puudumine.

Samuti nõustuvad sidusrühmad ülekaalukalt, et raamistikku on vaja ajakohastada, võttes arvesse tänapäevaseid probleeme ja kehtestades teenuseosutajatele selged kohustused, mis on

[13] Euroopa Parlament, *ibidem*

[14] „Euroopa digituleviku kujundamine“, saadaval aadressil https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8711-2020-INIT/et/pdf.

kogu ELis ühtlustatud. Enamik vastanutest (kõigis kategooriates) märkis, et nad on puutunud kokku veebisisu, kaupade või teenustega, mis on kahjulikud või ebaseaduslikud, ning tõid eraldi välja nende murettekitava hüppelise kasvu COVID-19 pandeemia ajal. Suur osa vastajatest, kes väitsid, et nad on teavitanud digiteenuse osutajaid ebaseaduslikust sisust või kaupadest, väljendas rahulolematust vastavale kokkupuutele järgnenud reageerimise ja teatamismehhanismide ebatõhususe üle. Lisaks tajuvad kasutajad, et teenuseosutajate põhimõtetes öeldu ja nende tegelik tegevus ei ole omavahel kooskõlas.

Suur üksmeel, sealhulgas teenuseosutajate seas, valitseb selle suhtes, et vaja on ühtlustatud lihtsaid, standardseid ja läbipaistvaid teavitamise ja meetmete võtmise kohustusi, mis on ühtsed kogu siseturul. Seda peetakse väga oluliseks, et võimaldada kiiret reageerimist ebaseaduslikule sisule ning suurendada õiguslikku selgust platvormide kasutajate ja väikeste platvormide jaoks, kes soovivad siseturul laieneda. Vastajad nõustusid ka sellega, et on tähtis tagada õiguskaitsemehhanismid.

Seoses internetipõhiste kauplemiskohtadega juhtisid mitmed sidusrühmad tähelepanu vajadusele sihipärasemate meetmete järele, nagu müüjate tuvastamine.

Vastajad on samuti üldiselt nõus sellega, et kõnealuste kohustuste territoriaalne kohaldamisala peaks hõlmama kõiki osalejaid, kes pakuvad liidus kaupu, teavet või teenuseid, olenemata nende tegevuskohast. Suur osa vastanutest rõhutas ka nende küsimuste erilist tähtsust väga suurte platvormidega seoses.

Sidusrühmad on üldiselt ühel meelel selles, et nn kahjulikku (kuid mitte (tingimata) ebaseaduslikku) sisu ei peaks digiteenuste õigusaktis määratlema ning et selle suhtes ei tohiks kohaldada eemaldamiskohustust, kuna see on õrn teema ja võib tähendada raskeid tagajärgi sõnavabaduse kaitsele.

Samas see, kuidas algoritmipõhised süsteemid kujundavad teabevooge internetis, on paljude sidusrühmade arvates murettekitav. Mitmed sidusrühmad, eelkõige kodanikuühiskonna esindajad ja teadlased, juhtisid tähelepanu algoritmiliste süsteemide aruandluse ja läbipaistvuse auditeerimise vajadusele**,** eriti seoses sellega, kuidas teavet prioriseeritakse ja suunatakse**.** Samamoodi väljendasid sidusrühmad suurt muret internetireklaami pärast, osutades kasutajate mõjuvõimu puudumisele ning tegeliku järelevalve ja täitmise tagamise puudulikkusele.

Mis puutub täitmise tagamisse, siis valitseb sidusrühmade seas üldine arusaam, et oleks vaja tõhustada asutustevahelist koostööd nii piiriüleselt kui ka liikmesriikide sees. ELi järelevalvet peetakse hädavajalikuks ja enamik vastanutest näib eelistavat ühtset järelevalveüksust.

- **Eksperdiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Ettepaneku ettevalmise etapis tugineti mitmetele uuringutele ja ekspertide nõuannetele, sealhulgas hulgale tellitud õigusuuringutele, mis keskendusid e-kaubanduse direktiivi kohaldamise ja õigusliku killustatuse olukorrale,[15] algoritmide läbipaistvust ja usaldusväärsust käsitlevatele uuringutele[16] ning samuti siseuuringutele, mis käsitlesid sisu modereerimise kulusid, vahendajate vastutuskorda ja Euroopa mõõtme puudumisest tulenevaid kulusid ning mida toetas Euroopa Komisjoni Teadusuuringute Ühiskeskus. Üldsuse seisukohtade ja

[15] Van Hoboken J. *et al* (2018), *Hosting Intermediary Services and Illegal Content Online*; Schwemer, S., Mahler, T. & Styri, H. (2020), *Legal analysis of the intermediary service providers of non-hosting nature*; ICF, Grimaldi, *The Liability Regime and Notice-and-Action Procedures*, SMART 2016/0039;

[16] Optimity Advisors, *Algorithmic Awareness building – State of the art report, SMART 2017/ 0055*; LNE, *Governance and Accountability Mechanisms for Algorithmic Systems* (avaldamisel), SMART 2018/37.

arusaamade kogumiseks korraldas komisjon 2018. aastal Eurobaromeetri uuringu, millega hõlmati esinduslik valim vastajaid, liikmesriikide peale kokku 33 000 inimest[17].

Õiguslik analüüs põhineb ka suurel kohtupraktikal, eelkõige Euroopa Liidu Kohtu praktikal, mis puudutab e-kaubanduse direktiivi mitmeid sätteid ja nendega seotud õigusakte, näiteks sätteid, mis käsitlevad mõiste „infoühiskonna teenused“[18] tõlgendamist, ja sätteid, mis käsitlevad vahendusteenuse osutajate vastutust[19]. Samuti kogus komisjon eksperdiarvamusi ja seisukohti sihipäraste konsultatsioonide ja kaasavate tegevuste kaudu, sealhulgas mitmete seminaride, konverentside, ekspertide ja kohtunikega tehtud intervjuude ning eksperdirühmaga peetud e-kaubanduse konsultatsioonide kaudu, samuti arvukate kahepoolsete konsultatsioonide kaudu ning analüüsides organisatsioonide, tööstusharu esindajate, kodanikuühiskonna esindajate ja teadusasutuste (*ad hoc*) arvamusavaldusi ja uurimistöid.

Samuti tugineb analüüs lisakirjanduse ülevaadetel, akadeemiliste ringkondade poolt avaliku arutelu käigus esitatud uuringutel ja muudel sõltumatutel uuringutel, sealhulgas Euroopa Parlamendi tellimusel tehtud uuringutel[20].

- **Mõjuhinnang**

Õiguskontrollikomitee andis mõjuhinnangu kohta reservatsioonidega positiivse arvamuse ja esitas mitu täiustamissoovitust[21]. Mõju hindamise aruannet on selle alusel muudetud, eelkõige selgitades digiteenuste õigusakti ja laiema õigusraamistiku vahelisi seoseid, esitades poliitikavariantide üksikasjalikumad kirjeldused ning aluseks olevate tõendite üksikasjalikuma analüüsi.

Digiteenuste tähtsus meie majanduse ja ühiskonna jaoks kasvab endiselt, aga niisamuti suurenevad sellega seotud riskid. Lähtestsenaariumi kohaselt jätkab komisjon kehtivate õigusnormide jõustamist, sealhulgas valdkondlike küsimuste puhul, ning toetab eneseregulatsiooni valdkonnas tehtavaid jõupingutusi. Kui probleemid süvenevad, jätkavad liikmesriigid aga iseseisvat õigusloomet. Õiguslik killustatus ja sellest tulenev riiklike meetmete killustatus ei võimalda tõhusalt võidelda ebaseadusliku tegevuse vastu ega kaitsta kodanike põhiõigusi ELis ning ühtlasi takistab uute innovaatiliste teenuste pakkumise kasvu siseturul, tugevdades samas väikese arvu selliste osaliste positsiooni, kes suudavad kanda nõuete täitmisega seotud lisakulusid. Sellega jääb õigusnormide kehtestamine ja täitmise

[17] TNS, Eurobaromeetri uuring (juuli 2018). *Eurobaromeetri kiiruuring nr 469: Ebaseaduslik veebisisu*

[18] Näiteks kohtuasi C-108/09, Ker-Optika, ECLI:EU:C:2010:725, kohtuasi C-291/13, Papasavvas, ECLI:EU:C:2014:2209, kohtuasi C-484/14, Tobias McFadden *vs.* Sony Music, ECLI:EU:C:2016:689; kohtuasi C-434/15, Asociación Profesional Élite Taxi, ECLI:EU:C:2017:981 või kohtuasi C-390/18, Airbnb Ireland UC, ECLI:EU:C:2019:1112.

[19] Kohtuasjad C-236/08–C-238/08, Google France ja Google *vs.* Vuitton, ECLI:EU:C:2010:159; kohtuasi C-324/09, eBay, ECLI:EU:C:2011:474; kohtuasi C-70/10, Scarlet, ECLI:EU:C:2011:771; kohtuasi C-360/10, Netlog, ECLI:EU:C:2012:85; kohtuasi C-314/12, UPC Telekabel Wien, EU:C:2014:192; kohtuasi C-484/14, Tobias McFadden *vs.* Sony Music, ECLI:EU:C:2016:689, või kohtuasi C-18/18, Glawischnig, ECLI:EU:C:2019:821.

[20] Digiteenuste õigusakt: siseturu toimimise täiustamine, kättesaadav aadressil https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2020-0272_ET.html. Digiteenuste õigusaktning kaubandus- ja tsiviilõiguse normide kohandamine veebis tegutsevatele äriüksustele, kättesaadav aadressil: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2020-0273_ET.html. Digiteenuste õigusakt ja põhiõigustega seoses tekkivad probleemid, kättesaadav aadressil: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2020-0274_ET.html.

[21] Viited kokkuvõttele ja õiguskontrollikomitee positiivsele arvamusele lisatakse pärast nende avaldamist.

tagamine peamiselt väga suurte eraettevõtjate kanda ning kasvab teabe ebaühtlus digiteenuste, nende kasutajate ja avaliku sektori asutuste seas.

Lisaks lähteolukorrale hinnati kolme peamist poliitikavarianti. Poliitikavariandiga 1 seadustataks 2018. aasta soovitus: sellega kehtestataks digiplatvormidele hulk menetluslikke kohustusi, et võidelda nende kasutajate ebaseadusliku tegevuse vastu. Kohustused hõlmaksid ka vajalikke kaitsemeetmeid, mis kaitsevad kasutajate põhiõigusi ja tagavad läbipaistvuse. Samuti tõhustaks see ametiasutuste halduskoostöömehhanisme, mis hõlmaks teabevoogude liikumist hõlbustavat digitaalset teabevõrgustikku piiriüleste probleemide lahendamiseks. Poliitikavariandiga 2 lisanduksid 1. variandi meetmetele lahendused, millega kõrvaldataks asjaolud, mis pärsivad teenuseosutajate vabatahtlike ebaseadusliku sisu vastaste meetmete võtmist, ja nähtaks ette meetmed, mis suurendaksid soovitussüsteemide ja reklaami läbipaistvust. Täitmise tagamise ja koostöömehhanismi tõhustataks, nimetades igas liikmesriigis ametisse keskse koordinaatori. Eelmiste variantide meetmetel põhinev poliitikavariant 3 hõlmab suunatud diferentseeritud meetmeid, millega kehtestataks rangemad kohustused väga suurtele digiplatvormidele, millega seotud riskid on ELi ühiskonnale ja majandusele kõige suuremad, samuti mõningaid selgitavaid sätteid vahendusteenuste osutajate vastutuskorra kohta ning ELi juhtimissüsteemi järelevalve- ja jõustamisvolituste tugevdamist.

Majandusliku ja sotsiaalse mõju hindamine ning tulemuslikkuse, tõhususe, sidususe ja proportsionaalsuse võrdlus näitas, et 3. poliitikavariant aitaks sekkumise eesmärke kõige paremini saavutada, luues proportsionaalse raamistiku, mis võimaldaks dünaamilises digimaailmas esilekerkivate probleemidega kohaneda. Poliitikavariandiga 3 hõlmatavaid komponente toetavad laialdaselt ka sidusrühmad, seejuures ka Euroopa Parlamendi ja liikmesriikide seisukohad.

Eelistatud variandiga toetataks Euroopa Liidu vahendusteenuste osutajate juurdepääsu siseturule ja nende kasvuvõimalusi, vähendades õigusliku killustatusega seotud kulusid. Oodata on hoolsuskohustuse täitmisega seotud kulusid, kuid hinnangute kohaselt kompenseeritakse need ühtlustamise kaudu saavutatava killustatuse vähendamisega. Eelduste järgi mõjutab see positiivselt konkurentsivõimet, innovatsiooni ja digiteenustesse investeerimist, eriti Euroopa Liidu idu- ja kasvufirmade jaoks, kes pakuvad platvormipõhiseid ärimudeleid, kuid eri määral ka sektorite jaoks, mida toetab ja võimendab e-kaubandus.

Eelistatud poliitikavariandi kohaselt jagatakse asjakohaselt vastutus vahendusteenuste, nende saajate ja ametiasutuste vahel ebaseadusliku veebisisu vastu võitlemisel. Selleks nähakse ette eraldi lähenemisviis väga suurtele digiplatvormidele hoolsuskohustuste kehtestamise suhtes: tegemist on riskijuhtimise järelevalvel põhineva lähenemisviisiga, millel on jõustamise juhtimissüsteemis oluline roll. Eraldi kohustusi kohaldatakse üksnes väga suurte digiplatvormide suhtes, millel on praeguste andmete põhjal suurim tegevusulatus ja mis ühtlasi kuuluvad olulise käibega suurettevõtjatele. Seega, kuigi kõnealused suunatud meetmed on teistele ettevõtjatele mõeldud meetmetest piiravamad, on need proportsioonis nende ettevõtjate suutlikkusega nõudeid täita.

Avaliku sektori asutuste jaoks vähendaks eelistatud poliitikavariant kulusid, mis on tingitud ametiasutuste koostöö praegusest ebatõhususest ja topelttööst. Kuigi liikmesriikidel tuleks kanda pädeva (uue või juba tegutseva) asutuse määramisega seotud kulud, peaks järgmisest tulenev tõhususe kasv need üles kaaluma: üksikute asutuste jaoks vahendite ühiskasutuse võimalus, paremini toimivad teabevood ning lihtsad protsessid, mis toetavad siseturu kolleegide ja ka teenuseosutajatega suhtlemist.

- **Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine**

Käesolevale ettepanekule lisatud mõjuhinnangus on määratletud liidu sekkumise lisaväärtus seoses erinevatest regulatiivsetest ja järelevalve alastest lähenemisviisidest tuleneva ohu vähendamisega (võtmata arvesse suuremat turvalisust ja usaldust digiteenuste vastu), mis potentsiaalselt kasvataks piiriülest digikaubandust 1–1,8 % ehk suurendaks piiriülest käivet 8,6–15,5 miljardi euro võrra.

Mis puutub jõustamismeetmetega seotud lisaväärtusesse, siis suurendab algatus oluliselt liikmesriikidevahelise koostöö tõhusust ning loob ühised vahendid ELi tasandi tehnilise toe tagamiseks, et võimaldada väga suurte digiplatvormide modereerimissüsteemide, soovitussüsteemide ja internetireklaami kontrollimist. See omakorda suurendab jõustamis- ja järelevalvemeetmete tõhusust. Praegune süsteem tugineb aga suurel määral vähese arvu liikmesriikide piiratud järelevalvesuutlikkusele.

- **Põhiõigused**

Liidu kodanikud nagu ka teised seisavad internetis silmitsi üha kasvavate riskide ja ohtudega – alates ebaseadusliku sisu ja tegevuse levikust ning lõpetades väljendusvabaduse piiramise ja muu ühiskondlikult kahjulikuga. Käesoleva õigusakti ettepanekuga kavandatavad poliitikameetmed parandavad olukorda märkimisväärselt, kehtestades nüüdisaegse ja tulevikukindla juhtimisraamistiku, millega kaitstakse tõhusalt kõigi asjaosaliste, kuid ennekõike liidu kodanike õigusi ja õigustatud huve. Ettepanekuga nähakse ette olulised kaitsemeetmed, mis võimaldavad kodanikel end vabalt väljendada, parandades samas kasutajate esindamist digikeskkonnas, ja mis võimaldavad kasutada muid põhiõigusi, nagu õigus tõhusale õiguskaitsevahendile ja mittediskrimineerimisele, lapse õigused ning isikuandmete ja eraelu puutumatuse kaitse õigused internetis.

Kavandatava määrusega vähendatakse sõnavabaduse eksliku või põhjendamatu piiramise riske, käsitletakse sõna negatiivseid tagajärgi, toetatakse teabe- ja arvamusvabadust ning tugevdatakse kasutajate õiguskaitsevõimalusi. Mõned isikute rühmad või isikud võivad olla digiteenuste kasutamise kontekstis haavatavad või ebasoodsas olukorras nende soo, rassi, etnilise päritolu, usutunnistuse või veendumuste, puuete, vanuse või seksuaalse sättumuse tõttu. Neid võivad ebaproportsionaalselt mõjutada piirangud ja eemaldamismeetmed, mis tulenevad (teadvustamata või teadlikust) erapoolikusest, mida külvavad erakasutajad ja kolmandad isikud teavitussüsteemidesse ja mida võimendavad platvormide kasutatavad automatiseeritud sisu modereerimise vahendid. Ettepanekuga vähendatakse diskrimineerimise riski, eelkõige kõnealuste rühmade või isikute jaoks, ning panustatakse laste õiguste ja inimväärikuse õiguse kaitsmisse internetis. Ettepaneku kohaselt nõutakse üksnes ebaseadusliku sisu eemaldamist ja kehtestatakse kohustuslikud kaitsemeetmed kasutaja teabe eemaldamise juhtudeks, tagades sealhulgas kasutajale selgitava teabe esitamise, teenuseosutajate toetatavad kaebuste lahendamise mehhanismid ning vaidluste kohtuvälise lahendamise mehhanismid. Lisaks tagab see ELi kodanike kaitse ka siis, kui nad kasutavad teenuseid, mida osutavad siseturul tegevad liiduvälise asukohaga teenuseosutajad, kes on samuti kohaldamisalasse hõlmatud.

Mis puutub teenuseosutajate ettevõtlusvabadusse, siis kompenseeritakse ettevõtjatele tekkivad kulud siseturu killustatuse vähendamisega. Ettepanekuga nähakse ette kaitsemeetmed, mis vähendavad teenuseosutajate koormust ning hõlmavad muu hulgas meetmeid korduvate põhjendamatute teadete ennetamiseks ja ametiasutuste tehtavat eelkontrolli usaldusväärsete teavitajate määramiseks. Lisaks on teatavad kohustused suunatud väga suurtele digiplatvormidele, kus avalduvad sageli kõige suuremad riskid ja mille käitajatel on suutlikkus lisakoormusega toime tulla.

Kavandatud õigusaktiga säilitatakse e-kaubanduse direktiivis sätestatud üldise jälgimiskohustuse keeld, mis on hädavajalik, et tagada põhiõiguste õiglane tasakaal digimaailmas. Uue määrusega keelatakse üldised jälgimiskohustused, kuna need võivad ebaproportsionaalselt piirata kasutajate väljendus- ja teabe saamise vabadust ning liigselt koormata teenuseosutajaid, piirates seega põhjendamatult nende ettevõtlusvabadust. Keeluga vähendatakse ka interneti jälgimise ajendeid ning sellel on positiivne mõju isikuandmete ja eraelu puutumatuse kaitsele.

Kõik ettepaneku meetmed on täielikult kooskõlas isikuandmete, side privaatsuse ja eraelu puutumatuse kaitse kõrgete standarditega, mis on sätestatud ELi õigusaktides.

4. MÕJU EELARVELE

Ettepaneku eelarvemõju kaetakse 2021.–2027. aasta mitmeaastases finantsraamistikus digitaalse Euroopa programmi ja ühtse turu programmi rahastamispaketi raames ette nähtud eraldistest, nagu on üksikasjalikult kirjeldatud käesolevale määruse ettepanekule lisatud finantsselgituses. Kõnealune mõju nõuab ka rubriigi 7 finantsperspektiivi ümberplaneerimist.

Käesolevale määruse ettepanekule lisatud finantsselgituses käsitletakse määruse enda mõju eelarvele.

5. MUU TEAVE

- **Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord**

Komisjon loob tervikliku raamistiku käesoleva õigusakti väljundite, tulemuste ja mõju pidevaks jälgimiseks alates selle kohaldamise kuupäevast. Kehtestatud järelevalvekava näeb ette õigusvahendi hindamise viie aasta jooksul alates selle jõustumisest.

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

I peatükk hõlmab üldsätteid, mis käsitlevad määruse reguleerimiseset ja kohaldamisala (artikkel 1) ning määruses kasutatud põhimõistete määratlusi (artikkel 2).

II peatükk sisaldab sätteid vahendusteenuste osutajate vastutusest vabastamise kohta. Täpsemalt hõlmab see tingimusi, mille puhul pelgalt edastamise (artikkel 3), vahemällu salvestamise (artikkel 4) ja veebimajutusteenuse (artikkel 5) osutajad vabastatakse vastutusest nende edastatava ja talletatava kolmandate isikute teabe suhtes. Samuti nähakse ette, et vastutusest vabastamise sätet ei tohi jätta kohaldamata, kui vahendusteenuste osutajad viivad läbi uurimisi või järgivad seadust vabatahtlikult ja omal algatusel (artikkel 6), ning et nendele teenuseosutajatele ei tohi panna üldise jälgimise või aktiivse teabekogumise kohustust (artikkel 7). Viimasena kehtestatakse selles vahendusteenuste osutajatele kohustus riiklike õigus- või haldusasutuste korraldusel võtta ebaseadusliku sisu vastaseid meetmeid (artikkel 8) ja esitada teavet (artikkel 9).

III peatükis sätestatakse viies eri jaos hoolsuskohustused, mida on vaja läbipaistva ja turvalise digikeskkonna tagamiseks.

1. jaos sätestatakse kõigi vahendusteenuste osutajate suhtes kohaldatavad kohustused, täpsemalt: kohustus määrata ühtne kontaktpunkt, mis võimaldab otsesuhtlust liikmesriikide ametiasutuste, komisjoni ja nõukojaga (artikkel 10); kohustus määrata liidus esindaja teenuseosutajate puhul, kes ei asu üheski liikmesriigis, kuid kes pakuvad liidus oma teenuseid (artikkel 11); kohustus sätestada teenusetingimustes kõik piirangud, mida nad võivad oma teenuste kasutamise suhtes kehtestada, ning toimida nende piirangute kohaldamisel ja

jõustamisel vastutustundlikult (artikkel 12); läbipaistvust toetav aruandluskohustus seoses sellise teabe eemaldamise ja sellele juurdepääsu keelamisega, mida peetakse ebaseaduslikuks sisuks või teenuseosutajate tingimustega vastuolus olevaks (artikkel 13).

2. jaos sätestatakse lisaks 1. jaos sätestatud kohustustele veebimajutusteenuse osutajate suhtes kohaldatavad täiendavad kohustused. Täpsemalt kohustatakse selles jaos neid teenuseosutajaid kasutama mehhanisme, mis võimaldavad kolmandatel isikutel teatada väidetavalt ebaseaduslikust sisust (artikkel 14). Lisaks kehtestatakse sellega teenuseosutajale kohustus esitada teenusesaajale põhjendused, kui teenuseosutaja otsustab teenusesaaja esitatud kindla teabe eemaldada või keelata sellele juurdepääsu (artikkel 15).

3. jaos sätestatakse lisaks 1. ja 2. jaos sätestatud kohustustele kõigi digiplatvormide suhtes kohaldatavad täiendavad kohustused. Kõnealuses jaos täpsustatakse, et seda ei kohaldata selliste digiplatvormide suhtes, mis on soovituse 2003/361/EÜ lisa tähenduses mikro- või väikeettevõtjad (artikkel 16). Jaos sätestatakse digiplatvormidele kohustus luua ettevõttesisene kaebuste menetlemise süsteem seoses otsustega, mis tehakse väidetavalt ebaseadusliku sisu või teenusetingimustega vastuolus oleva teabe suhtes (artikkel 17). Samuti kohustab see digiplatvorme tegema koostööd vaidluste kohtuvälise lahendamise sertifitseeritud üksustega (artikkel 18), et lahendada nende teenuste kasutajatega tekkivaid vaidlusi. Lisaks kohustatakse selles digiplatvorme tagama, et usaldusväärsete teavitajate staatuse saanud üksuste esitatud teateid käsitletaks eelisjärjekorras (artikkel 19), ning sätestatakse digiplatvormide võetavad kuritarvitamise vastased meetmed (artikkel 20). Käesolev jagu hõlmab ka nõuet, mille kohaselt peavad digiplatvormid teavitama pädevaid täitevasutusi, kui nad saavad teadlikuks teabest, mis annab alust kahtlustada raskeid kuritegusid, millega kaasneb oht inimeste elule või turvalisusele (artikkel 21). Samuti kohustatakse selles jaos digiplatvorme koguma ja talletama kindlat teavet oma kauplejate kohta, tegema mõistlikke jõupingutusi selle teabe usaldusväärsuse hindamiseks ja seda avaldama, kui kõnealused digiplatvormid võimaldavad tarbijatel sõlmida nende kauplejatega kauglepinguid (artikkel 22). Lisaks on need digiplatvormid kohustatud korraldama oma liidese viisil, mis võimaldab kauplejatel järgida tarbijakaitset ja tooteohutust käsitlevaid liidu õigusakte (artikkel 22a). Digiplatvormidel on ka kohustus avaldada aruandeid seoses sellise teabe eemaldamise ja sellele juurdepääsu keelamisega, mida peetakse ebaseaduslikuks sisuks või teenuseosutajate tingimustega vastuolus olevaks (artikkel 23). Kõnealune jagu hõlmab ka digiplatvormide läbipaistvuskohustusi internetireklaamiga seoses (artikkel 24).

4. jaos sätestatakse lisaks jagudes 1–3 määratud kohustustele täiendavad kohustused väga suurtele digiplatvormidele (nagu on määratletud artiklis 25), et tagada süsteemsete riskide juhtimine. Väga suured digiplatvormid on kohustatud hindama nende teenuste käitamisest ja kasutamisest tingitud või nende teenustega seotud süsteemseid riske (artikkel 26) ning võtma mõistlikke ja tõhusaid meetmeid nende riskide vähendamiseks (artikkel 27). Samuti peavad nad võimaldama teha sõltumatuid välisauditeid (artikkel 28). Jagu hõlmab ka kindlat kohustust juhuks, kui väga suured digiplatvormid kasutavad soovitussüsteeme (artikkel 29) või kuvavad oma internetipõhises kasutajaliideses internetireklaami (artikkel 30). Lisaks on jaos sätestatud tingimused, mille kohaselt võimaldavad väga suured digiplatvormid andmetele juurdepääsu tegevuskohajärgsele digiteenuste koordinaatorile või komisjonile ja kontrollitud teadlastele (artikkel 31), kohustus määrata määruses sätestatud kohustuste täitmise tagamiseks üks või mitu vastavuskontrolli spetsialisti (artikkel 32) ning spetsiifilised täiendavad läbipaistvusega seotud aruandluskohustused (artikkel 33).

5. jagu hõlmab üldisi hoolduskohustusi puudutavaid sätteid, mis käsitlevad täpsemalt protsesse, mille puhul komisjon toetab ja edendab ühtlustatud Euroopa standardite

väljatöötamist ja rakendamist (artikkel 34), tegevusjuhendite väljatöötamise raamistikku (artikkel 35) ja internetireklaami valdkonna jaoks eraldi tegevusjuhendite väljatöötamise raamistikku (artikkel 36). See hõlmab ka sätet kriisiprotokollide kohta, mis käsitlevad avalikku julgeolekut või rahvatervist mõjutavaid erakorralisi olukordi (artikkel 37).

IV peatükk sisaldab käesoleva määruse kohaldamise ja täitmise tagamise sätteid.

1. jaos nähakse ette sätted, mis käsitlevad riiklikke pädevaid asutusi, sealhulgas digiteenuste koordinaatoreid – peamisi riiklikke asutusi, mille liikmesriigid määravad eesmärgiga tagada käesoleva määruse järjepidev kohaldamine (artikkel 38). Digiteenuste koordinaatorid, nagu ka muud määratud pädevad asutused, on sõltumatud ning täidavad oma ülesandeid erapooletult, läbipaistvalt ja õigel ajal (artikkel 39). Käesolevat määrust on pädev jõustama liikmesriik, kus on teenuseosutaja peamine tegevuskoht (artikkel 40). Digiteenuste koordinaatoritele nähakse ette erivolitused (artikkel 41). Liikmesriigid peavad kehtestama normid karistuste kohta, mida kohaldatakse käesoleva määruse kohaste vahendusteenuste osutajate kohustuste rikkumise korral (artikkel 42). Digiteenuste koordinaatorid võivad saada vahendusteenuste osutajate vastu suunatud kaebusi käesolevas määruses (artikkel 43) sätestatud kohustuste rikkumise kohta. Digiteenuste koordinaatorid peavad avaldama oma tegevuse kohta aastaaruanded (artikkel 44) ja tegema koostööd teiste liikmesriikide digiteenuste koordinaatoritega (artikkel 45). Digiteenuste koordinaatorid võivad ka osaleda määrusega hõlmatud küsimusi käsitlevates ühisuurimistes (artikkel 46).

2. jagu hõlmab sätteid, mis käsitlevad Euroopa digiteenuste nõukoda – digiteenuste koordinaatorite sõltumatut nõuanderühma (artikkel 47). Selles sätestatakse ka nõukoja struktuur (artikkel 48) ja ülesanded (artikkel 49).

3. jaos käsitletakse väga suurte digiplatvormidega seotud järelevalvet, uurimist, täitmise tagamist ja seiret. Sellega nähakse ette tõhustatud järelevalve juhuks, kui kõnealused platvormid rikuvad III peatüki 4. jao (artikkel 50) sätteid. Samuti annab see komisjonile võimaluse sekkuda väga suurte digiplatvormide tegevusse, kui rikkumised jätkuvad (artikkel 51). Sellistel juhtudel võib komisjon korraldada uurimisi, sealhulgas esitada teabetaotlusi (artikkel 52), teha intervjuusid (artikkel 53) ja kohapealseid kontrolle (artikkel 54), võtta ajutisi meetmeid (artikkel 55) ja muuta siduvaks väga suurte digiplatvormide vabatahtlikult võetud kohustusi (artikkel 56) ning jälgida platvormidele määrusega pandud kohustuste täitmist (artikkel 57). Kui nõudeid ei täideta, võib komisjon võtta vastu mittevastavuse otsuseid (artikkel 58), määrata väga suurte digiplatvormide rikkumiste ja uurimise käigus ebaõige, mittetäieliku või eksitava teabe esitamise eest trahve (artikkel 59) ja perioodilisi karistusmakseid (artikkel 60). Määrusega sätestatakse ka karistuste määramise (artikkel 61) ja nende täitmisele pööramise (artikkel 62) aegumistähtaeg. Samuti sätestatakse määruses komisjoni ees kehtivad menetluslikud tagatised, eelkõige õigus olla ära kuulatud, õigus tutvuda toimikuga (artikkel 63) ja kohustus otsused avaldada (artikkel 64). Jaos nähakse ette ka komisjoni koostöö liikmesriikide kohtutega (artikkel 65) ja menetluste praktilist korraldust käsitlevate rakendusaktide vastuvõtmine (artikkel 66).

4. jaos on esitatud täitmise tagamist käsitlevad üldsätted. Esiteks sätestatakse selles õigusnormid teabevahetussüsteemi kohta, mis toetab teabevahetust digiteenuste koordinaatorite, komisjoni ja nõukoja vahel (artikkel 67). Samuti hõlmab see sätet, millega antakse vahendusteenuse saajatele õigus volitada asutust, organisatsiooni ja ühingut kasutama nende õigusi nende nimel (artikkel 68).

5. jaos käsitletakse delegeeritud õigusaktide ja rakendusaktide vastuvõtmist Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 290 ja 291 alusel (artiklid 69 ja 70).

Viimane, **V peatükk** hõlmab käesoleva määruse lõppsätteid, mis käsitlevad e-kaubanduse direktiivi artiklite 12–15 väljajätmist, kuna need on lisatud määrusesse (artikkel 71); direktiivi 2020/XX/EÜ muudatusi (artikkel 72), määruse hindamist (artikkel 73) ning selle jõustumist ja kohaldamist (artikkel 74).

2020/0361 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

mis käsitleb digiteenuste ühtset turgu (digiteenuste õigusakt) ja millega muudetakse direktiivi 2000/31/EÜ

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 114,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust,[22]

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust,[23]

võttes arvesse Euroopa andmekaitseinspektori arvamust,[24]

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

(1) Infoühiskonna teenustest ja eriti vahendusteenustest on saanud liidu majanduse ja kodanike igapäevaelu oluline osa. 20 aasta jooksul pärast selliste teenuste kohta kehtiva õigusraamistiku vastuvõtmist Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2000/31/EÜ[25] on uued ja innovaatilised ärimudelid ja teenused, nagu internetipõhised sotsiaalvõrgustikud ja kauplemiskohad, võimaldanud ärikasutajatel ja tarbijatel teavet edastada ja saada ning uudsel viisil tehinguid teha. Enamik liidu kodanikke kasutab nüüd neid teenuseid iga päev. Digiüleminek ja nende teenuste kasutamise kasv on aga toonud kaasa ka uusi riske ja probleeme nii üksikute kasutajate kui ka ühiskonna jaoks tervikuna.

(2) Liikmesriigid kehtestavad üha enam õigusakte käesoleva määrusega hõlmatud küsimuste valdkonnas, millega nähakse eelkõige ette vahendusteenuste osutajate suhtes kohaldatavad hoolsusnõuded, või kaaluvad selliste õigusaktide kehtestamist. Need lahknevad siseriiklikud õigusaktid mõjutavad negatiivselt siseturgu, mis asutamislepingu artikli 26 kohaselt hõlmab sisepiirideta ala, mille ulatuses tagatakse kaupade ja teenuste vaba liikumine ja asutamisvabadus, võttes arvesse nende teenuste osutamiseks üldiselt kasutatava interneti piiriülest olemust. Siseturul kehtivaid vahendusteenuste osutamise tingimusi tuleks ühtlustada, et pakkuda ettevõtjatele

[22] ELT C ..., ..., lk …
[23] ELT C ..., ..., lk …
[24] ELT C, lk.
[25] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2000. aasta direktiiv 2000/31/EÜ infoühiskonna teenuste teatavate õiguslike aspektide, eriti elektroonilise kaubanduse kohta siseturul (direktiiv elektroonilise kaubanduse kohta) (EÜT L 178, 17.7.2000, lk 1).

juurdepääsu uutele turgudele ja võimalusi siseturu eeliste kasutamiseks ning tarbijatele ja teistele teenusesaajatele rohkem valikuid.

(3) Vahendusteenuste osutajate vastutustundlik ja hoolas käitumine on oluline selleks, et tagada turvaline, prognoositav ja usaldusväärne digikeskkond, ning selleks, et liidu kodanikud ja muud isikud saaksid kasutada oma põhiõigusi, mis on kehtestatud Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga (edaspidi „harta“), eelkõige väljendus-, teabe- ja ettevõtlusvabaduse õigust ning õigust mitte olla diskrimineeritud.

(4) Seega tuleks siseturu toimimise tagamiseks ja parandamiseks kehtestada liidu tasandil hulk sihipäraseid, ühtseid, tõhusaid ja proportsionaalseid kohustuslikke norme. Käesoleva määrusega luuakse tingimused innovaatiliste digiteenuste tekkeks ja ulatuslikumaks kasutuseks siseturul. Vahendusteenuste osutajatele esitatavaid nõudeid käsitlevate riiklike reguleerivate meetmete ühtlustamine liidu tasandil on vajalik, et hoida ära ja lõpetada siseturu killustumine ning tagada õiguskindlus, vähendades seeläbi arendajate ebakindlust ja edendades koostalitlusvõimet. Tehnoloogianeutraalsete nõuete kehtestamine peaks innovatsiooni mitte pidurdama, vaid hoogustama.

(5) Käesolevat määrust tuleks kohaldada nende suhtes, kes osutavad teatavaid infoühiskonna teenuseid Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2015/1535[26] tähenduses, st teenuseid, mida osutatakse vahemaa tagant elektrooniliselt teel ja teenusesaaja isikliku taotluse alusel ning tavaliselt tasu eest. Eelkõige tuleks käesolevat määrust kohaldada vahendusteenuste osutajate suhtes ning täpsemalt vahendusteenuste suhtes, mis hõlmavad selliseid teenuseid nagu „pelk edastamine“, „vahemällu salvestamine“ ja „veebimajutus“, võttes arvesse, et selliste teenuste kasutamise hüppeline kasv peamiselt mitmesugustel seaduslikel ja sotsiaalselt kasulikel eesmärkidel on suurendanud nende rolli ka ebaseadusliku või muul viisil kahjuliku teabe ja tegevuse vahendamisel ja levitamisel.

(6) Praktikas pakuvad teatavad vahendusteenuste osutajad oma vahendusteenust seoses teenustega, mida võib osutada nii elektrooniliste vahendite abil kui ka muul moel, näiteks infotehnoloogia kaugteenused, transpordi-, majutus- või kättetoimetamisteenused. Käesolevat määrust tuleks kohaldada üksnes vahendusteenuste suhtes ja see ei tohiks mõjutada liidu või liikmesriigi õiguses sätestatud nõudeid, mis on seotud vahendusteenuste kaudu pakutavate toodete või teenustega, sealhulgas olukordades, kus vahendusteenus on lahutamatu osa mõnest muust teenusest, mis ei ole vahendusteenus, nagu täpsustab Euroopa Liidu Kohtu praktika.

(7) Et tagada käesolevas määruses sätestatud õigusnormide tõhusus ja võrdsed tingimused siseturul, tuleks neid õigusnorme kohaldada vahendusteenuste osutajate suhtes olenemata nende tegevus- või elukohast, kui nad osutavad teenuseid liidus, nagu tõendab nende märkimisväärne seos liiduga.

(8) Niisugune märkimisväärne seos loetakse olemasolevaks siis, kui teenuseosutajal on liidus tegevuskoht, või kui seda ei ole, siis juhul, kui tal on märkimisväärne arv kasutajaid ühes või mitmes liikmesriigis või kui tema tegevus on suunatud ühte või mitmesse liikmesriiki. Tegevuste ühte või mitmesse liikmesriiki suunamise saab kindlaks teha kõikide asjaomaste asjaolude põhjal, sealhulgas sellised tegurid nagu

[26] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. septembri 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/1535, millega nähakse ette tehnilistest eeskirjadest ning infoühiskonna teenuste eeskirjadest teatamise kord (ELT L 241, 17.9.2015, lk 1).

kõnealuses liikmesriigis üldiselt kasutatava keele või vääringu kasutus või kaupade/teenuste tellimise võimalus või riikliku tippdomeeni kasutamine. Seda, kas tegevus on suunatud konkreetsesse liikmesriiki, peaks saama järeldada ka rakenduse kättesaadavusest selle riigi rakenduste poes, kohaliku reklaami või selles liikmesriigis räägitavas keeles reklaami pakkumisest või kliendisuhete haldamisest, näiteks klientide teenindamisest selles liikmesriigis üldiselt kasutatavas keeles. Märkimisväärse seose olemasolu tuleks eeldada ka siis, kui teenuseosutaja suunab oma tegevuse ühte või mitmesse liikmesriiki vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 1215/2012 [27] artikli 17 lõike 1 punktile c. Samas ei saa märkimisväärse seose olemasolu üle otsustada pelgalt selle alusel, et liidus on tehniline juurdepääs veebisaidile.

(9) Käesolev määrus peaks täiendama, kuid ei tohiks mõjutada vahendusteenuste osutamise teatavaid aspekte reguleerivaid õigusnorme, mis tulenevad muudest liidu õigusaktidest, eelkõige direktiivist 2000/31/EÜ (erandiks on selles käesoleva määrusega tehtavad muudatused), Euroopa Parlamendi ja nõukogu muudetud direktiivist 2010/13/EL[28] ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusest (EL) .../...[29] – kavandatav terroristlikku veebisisu käsitlev määrus. Seega ei mõjuta käesolev määrus selliseid muid õigusakte, mida tuleb käesoleva määrusega kehtestatud üldiselt kohaldatava raamistiku suhtes käsitada eriõigusena (*lex specialis*). Käesoleva määruse õigusnorme kohaldatakse siiski küsimuste suhtes, mida kõnealustes muudes õigusaktides ei käsitleta või ei käsitleta täielikult, ning küsimuste suhtes, mille puhul kõnealused muud õigusaktid jätavad liikmesriikidele võimaluse võtta vastu teatavaid meetmeid riiklikul tasandil.

(10) Selguse mõttes olgu märgitud, et käesolev määrus ei piira järgmiste õigusaktide sätete kohaldamist: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/1148,[30] Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/1150,[31] Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2002/58/EÜ[32] ja määrus […/…],[33] mis käsitleb ajutisi erandeid direktiivi 2002/58/EÜ sätetest; tarbijakatset käsitlevad liidu õigusaktid, eriti Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2005/29/EC,[34] Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2011/83/EÜ[35] ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 93/13/EMÜ,[36]

[27] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2012. aasta määrus (EL) nr 1215/2012 kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusasjades (ELT L 351, 20.12.2012, lk 1).

[28] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. märtsi 2010. aasta direktiiv 2010/13/EL audiovisuaalmeedia teenuste osutamist käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide koordineerimise kohta (audiovisuaalmeedia teenuste direktiiv) (EMPs kohaldatav tekst) (ELT L 95, 15.4.2010, lk 1).

[29] Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) .../... – kavandatav terroristlikku veebisisu käsitlev määrus.

[30] Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/1148 (lõhkeainete lähteainete turustamise ja kasutamise kohta), millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1907/2006 ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 98/2013 (ELT L 186, 11.7.2019, lk 1).

[31] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta määrus (EL) 2019/1150, mis käsitleb õigluse ja läbipaistvuse edendamist veebipõhiste vahendusteenuste ärikasutajate jaoks (ELT L 186, 11.7.2019, lk 57).

[32] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2002. aasta direktiiv 2002/58/EÜ, milles käsitletakse isikuandmete töötlemist ja eraelu puutumatuse kaitset elektroonilise side sektoris (eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv) (EÜT L 201, 31.7.2002, lk 37).

[33] Määrus [.../...] ajutiste erandite kohta direktiivi 2002/58/EÜ teatavatest sätetest.

[34] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2005. aasta direktiiv 2005/29/EÜ, mis käsitleb ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud ebaausaid kaubandustavasid siseturul ning millega muudetakse nõukogu direktiivi 84/450/EMÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 97/7/EÜ, 98/27/EÜ ja 2002/65/EÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 2006/2004 (ebaausate kaubandustavade direktiiv).

[35] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2011. aasta direktiiv 2011/83/EL tarbija õiguste kohta, millega muudetakse nõukogu direktiivi 93/13/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 1999/44/EÜ ja

mida on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2019/2161,[37] ning isikuandmete kaitset käsitlevad liidu õigusaktid, eriti Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2016/679[38]. Üksikisikute kaitset isikuandmete töötlemisel reguleeritakse üksnes seda valdkonda käsitlevate liidu õigusnormidega, eelkõige määruse (EL) 2016/679 ja direktiivi 2002/58/EÜ normidega. Käesolev määrus ei piira ka töötingimusi käsitlevate liidu õigusaktide kohaldamist.

(11) Selguse huvides olgu märgitud, et käesolev määrus ei piira autoriõigust ega selliste sellega seonduvaid õigusi käsitlevate liidu õigusnormide kohaldamist, millega kehtestatud erinormid ja menetlused peaksid jääma mõjutamata.

(12) Et saavutada eesmärk tagada turvaline, prognoositav ja usaldusväärne digikeskkond, tuleks käesoleva määruse kohaldamisel käsitleda mõistet „ebaseaduslik sisu“ laialt ning see peaks hõlmama ka ebaseadusliku sisu, toodete, teenuste ja tegevusega seotud teavet. Täpsemalt tuleks seda kontseptsiooni mõista kui igasuguses vormis teavet, mis kohaldatava õiguse kohaselt on iseenesest ebaseaduslik – näiteks ebaseaduslik vaenukõne või terroristlik sisu ja ebaseaduslik diskrimineeriv sisu – või seotud ebaseadusliku tegevusega, nagu laste seksuaalset kuritarvitamist kujutavate piltide jagamine, ebaseaduslik volituseta erapiltide jagamine, küberahistamine, nõuetele mittevastavate või võltsitud toodete müük, autoriõigusega kaitstud materjali loata kasutamine või tarbijakaitseõiguse rikkumisega seotud tegevus. Sealjuures ei ole tähtis see, kas teabe või tegevuse ebaseaduslikkus tuleneb liidu õigusest või liidu õigusega kooskõlas olevast siseriiklikust õigusest, ega see, milline on asjaomase õiguse täpne olemus või reguleerimisese.

(13) Võttes arvesse asjaomaste teenuste eripära ja sellest tulenevat vajadust kehtestada nende teenuste osutajate suhtes teatavad erikohustused, on vaja käesolevas määruses määratletud majutusteenuste osutajate laiema kategooria raames eristada digiplatvormide alamkategooriat. Digiplatvormid, nagu sotsiaalvõrgustikud või internetipõhised kauplemiskohad, tuleks määratleda kui majutusteenuse pakkujad, kes mitte ainult ei talleta teenusesaajate taotlusel teenusesaajate esitatud teavet, vaid ka levitavad seda teavet viimaste taotlusel üldsusele. Samas selleks, et vältida ülemäära laialdaste kohustuste kehtestamist, ei tuleks digiplatvormidena käsitada selliseid veebimajutusteenuse osutajaid, kelle puhul teabe üldsusele levitamine on üksnes mõne teise teenuse vähetähtis kõrvalfunktsioon, mida ei saa objektiivsetel tehnilistel põhjustel kasutada kõnealust muud ehk põhiteenust kasutamata, ning kui selle funktsiooni teise teenusesse integreerimise eesmärk ei ole hoiduda käesoleva määruse alusel digiplatvormide suhtes kohaldatavate õigusnormide täitmisest. Viidatud funktsiooni näitena võib tuua digiajalehe kommentaaride osa, mille puhul on selge, et see on põhiteenuse – uudiste avaldamine kirjastaja toimetuse vastutusel – kõrvalteenus.

---

millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 85/577/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 97/7/EÜ.

[36] Nõukogu 5. aprilli 1993. aasta direktiiv 93/13/EMÜ ebaõiglaste tingimuste kohta tarbijalepingutes.

[37] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. novembri 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/2161, millega muudetakse nõukogu direktiivi 93/13/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 98/6/EÜ, 2005/29/EÜ ja 2011/83/EL, et ajakohastada liidu tarbijakaitsenorme ja tagada paremini nende täitmine.

[38] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

(14) Käesoleva määruse kohaldamisel peaks kontseptsioon „üldsusele levitamine“ hõlmama teabe kättesaadavaks tegemist potentsiaalselt piiramatule arvule isikutele; see tähendab, et teave tehakse kasutajatele üldiselt kergesti juurdepääsetavaks, ilma et teabe esitanud teenusesaaja peaks selleks midagi rohkemat tegema; seejuures ei ole tähtis, kas osutatud isikud kõnealuse teabega tegelikult tutvuvad. Pelgalt võimalust luua kindla teenuse kasutajate rühmi ei tohiks käsitada kui asjaolu, mis osutab sellele, et kõnealuse teenuse abil teavet üldsusele ei levitata. Samas peaks kontseptsiooni haardest välja jääma teabe levitamine kinnistes rühmades, kuhu kuulub piiratud hulk eelnevalt kindlaksmääratud isikuid. Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2018/1972[39] määratletud isikutevahelise side teenused, nagu e-kirja- või erasõnumiteenused, käesoleva määruse kohaldamisalasse ei kuulu. Käesoleva määruse tähenduses tuleb teabe üldsusele levitamisena käsitada üksnes sellist teabe levitamist, mis toimub teabe esitanud teenusesaaja otsesel taotlusel.

(15) Kui mõned teenuseosutaja osutatavad teenused kuuluvad käesoleva määruse kohaldamisalasse, teised aga mitte, või kui teenuseosutaja osutatavaid teenuseid käsitletakse käesoleva määruse eri jagudes, tuleks käesoleva määruse asjakohaseid sätteid kohaldada üksnes nende teenuste suhtes, mis kuuluvad nende kohaldamisalasse.

(16) Direktiiviga 2000/31/EÜ ette nähtud vahendusteenuse osutajate tingimusliku kohustustest vabastamise horisontaalne raamistik on andnud õiguskindluse, mis on võimaldanud paljudel uudsetel teenustel tekkida ja siseturul ulatuslikumalt levida. Seega tuleks kõnealune raamistik säilitada. Võttes arvesse erinevusi asjakohaste õigusnormide ülevõtmisel ja kohaldamisel riiklikul tasandil ning selguse ja ühtluse taotlust, tuleks kõnealune raamistik siiski hõlmata ka käesolevasse määrusesse. Ühtlasi tuleks selle raamistiku teatavaid elemente täpsemalt selgitada, võttes arvesse Euroopa Liidu Kohtu praktikat.

(17) II peatüki asjakohaste õigusnormidega tuleks kindlaks määrata vaid see, millal ei saa asjaomast vahendusteenuse osutajat pidada vastutavaks teenusesaajate esitatud ebaseadusliku sisu eest. Neid õigusnorme ei tohiks käsitada kui alust, mille põhjal määrata kindlaks, millal saab teenuseosutajat pidada vastutavaks – see otsustatakse kohaldatavate liidu või siseriiklike õigusnormide alusel. Lisaks tuleks käesoleva määrusega ette nähtud vastutusest vabastamist kohaldada igasugust liiki vastutuse suhtes seoses mis tahes liiki ebaseadusliku sisuga, olenemata kõnealuste õigusnormide täpsest sisust või laadist.

(18) Käesolevas määruses sätestatud vastutusest vabastamise sätet ei tuleks kohaldada juhul, kui vahendusteenuse osutaja ei piirdu üksnes teenuste neutraalse osutamisega, mis hõlmab vaid teenusesaaja esitatud teabe tehnilist ja automatiseeritud töötlemist, vaid tal on sellega seoses aktiivne roll, mis annab talle teabest ülevaate või kontrolli selle üle. Neid vabastusi ei peaks kohaldama ka sellise vastutuse puhul, mis on seotud teabega, mida ei ole andnud mitte teenusesaaja, vaid vahendusteenuse osutaja ise, sealhulgas juhul, kui selline teave on välja töötatud kõnealuse teenuseosutaja toimetusvastutuse alusel.

(19) Võttes arvesse „pelga edastamise“, „vahemällu salvestamise“ ja „veebimajutusega“ seotud tegevuste erinevat laadi ning kõnealuste teenuste osutajate erinevat positsiooni ja suutlikkust, tuleb nende tegevuste suhtes kohaldatavaid õigusnorme eristada,

[39] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/1972, millega kehtestatakse Euroopa elektroonilise side seadustik (uuesti sõnastatud) (ELT L 321, 17.12.2018, lk 36).

kuivõrd käesoleva määruse alusel kohaldatakse nende suhtes erinevaid nõudeid ja tingimusi ning nende ulatus on erinev, nagu on tõlgendanud Euroopa Liidu Kohus.

(20) Vahendusteenuste osutaja, kes teeb ebaseadusliku tegevuse huvides teenusesaajaga teadlikult koostööd, ei osuta oma teenust neutraalselt ning ei peaks seega saama kasu käesolevas määruse vastutusest vabastamise sättest.

(21) Teenuseosutaja peaks saama vastutusest vabastamise võimalust kasutada pelga edastamise või vahemällu salvestamise teenuse suhtes siis, kui tal ei ole edastatava teabega vähimatki pistmist. Muu hulgas on nõutav see, et teenuseosutaja ei muuda edastatavat teavet. Selle nõude puhul ei tohi muutmisena tõlgendada edastamise käigus toimuvaid tehnilist laadi manipulatsioone, kuna sellised manipulatsioonid ei muuda edastatava teabe terviklust.

(22) Et kasutada veebimajutusteenuse osutajatele ettenähtud vastutusest vabastamist, peaks teenuseosutaja, kellel on tekkinud tegelik teadmine või teadlikkus ebaseaduslikust sisust, sellise teabe kiiresti eemaldama või sellele juurdepääsu tõkestama. Eemaldamine või juurdepääsu tõkestamine peaks toimuma väljendusvabaduse põhimõtte järgi. Teenuseosutajal võib tekkida tegelik teadmine või teadlikkus sellisest teabest eelkõige omaalgatuslike uurimiste või teadete kaudu, mille üksikisikud või üksused on talle käesoleva määruse kohaselt esitanud, kui need teated on piisavalt täpsed ja põhjendatud, nii et hoolikas ettevõtja saaks väidetava ebaseadusliku sisu mõistlikul viisil kindlaks teha, seda hinnata ja vajaduse korral selle vastu meetmeid võtta.

(23) Et tagada internetis vahendatavate äritehingute puhul tarbijate tõhus kaitse, ei tohiks kohaldada käesoleva määrusega kehtestatud veebimajutusteenuse osutajate vastutusest vabastamise sätet teatavate veebimajutusteenuste osutajate, täpsemalt selliste digiplatvormide suhtes, kes võimaldavad tarbijatel sõlmida kauplejatega kauglepinguid, kui sellised digiplatvormid esitavad asjaomase tehinguga seotud andmeid sellisel moel, mis paneb tarbija arvama, et teavet pakub kas digiplatvorm ise või tema alluvuses või kontrolli all tegutsev teenusesaaja ja et kõnealusel digiplatvormil on teabest ülevaade ja kontroll selle üle, isegi kui see tegelikult nii ei ole. Selleks tuleks objektiivselt ja kõigile asjakohastele asjaoludele tuginedes otsustada, kas osutatud esitusviis võiks keskmise ja piisavalt teavitatud tarbija selliselt arvama panna.

(24) Käesoleva määrusega kehtestatud vastutusest vabastamise säte ei tohiks mõjutada võimalust teha vahendusteenuste osutajate suhtes eri laadi ettekirjutisi, isegi kui nad vastavad kõnealuste vabastustega seoses sätestatud tingimustele. Sellised ettekirjutused võidakse anda eeskätt kohtute või pädevate haldusasutuste korraldustega, mis nõuavad kõigi rikkumiste lõpetamist või ärahoidmist, kaasa arvatud nendes (liidu õigusega kooskõlas olevates) korraldustes osutatud ebaseadusliku teabe eemaldamine või sellele juurdepääsu tõkestamine.

(25) Et luua õiguskindlus ja mitte pärssida vahendusteenuste osutajate võimalikku vabatahtlikku tegevust, mille eesmärk on avastada ja tuvastada ebaseaduslikku sisu ning tõkestada selle levikut, tuleks täpsustada, et selline vabatahtlik tegevus ei välista käesoleva määrusega ette nähtud vastutusest vabastamist, kui selline tegevus toimub heas usus ja hoolsuspõhimõtteid järgides. Lisaks on oluline märkida, et ainuüksi asjaolu, et kõnealused teenuseosutajad võtavad heas usus meetmeid, et täita liidu õiguse nõudeid, sealhulgas käesolevas määruses sätestatud nõudeid, mis on seotud nende teenusetingimuste rakendamisega, ei tohiks vastutusest vabastamise võimalust välistada. Seega ei tuleks konkreetse teenuseosutaja selliseid võimalikke tegevusi ega

meetmeid arvesse võtta, kui otsustatakse, kas teenuseosutaja võib tugineda vastutusest vabastamise sättele, eelkõige seoses sellega, kas teenuseosutaja osutab oma teenust neutraalselt ja võib seega jääda asjaomase sätte kohaldamisalasse, ilma et kirjeldatud õigusnorm tähendaks, et teenuseosutaja saab tingimata sellele tugineda.

(26) Kuigi käesoleva määruse II peatüki sätetes keskendutakse vahendusteenuste osutajate vastutusest vabastamisele, on oluline meenutada, et hoolimata nende teenuseosutajate üldisest tähtsast rollist ei tohiks ebaseadusliku veebisisu ja veebis toimuva tegevuse probleemi käsitleda üksnes nende kohustustele ja vastutusele keskendudes. Kui see on võimalik, peaksid kolmandad isikud, keda internetis edastatav või talletatav ebaseaduslik sisu mõjutab, püüdma lahendada sellise sisuga seotud konflikte kõnealuseid vahendusteenuste osutajaid kaasamata. Teenuse saajaid tuleks nende esitatava ja levitatava ebaseadusliku sisuga seoses vastutavaks pidada, kui kõnealust vastutust käsitlevad liidu ja riiklikud õigusaktid seda ette näevad. Kus asjakohane, peaksid ka teised osalejad, näiteks suletud veebikeskkonnas tegutsevate rühmade ja eriti just suurte rühmade moderaatorid aitama kooskõlas kohaldatava õigusega ära hoida ebaseadusliku veebisisu levikut. Kui on vaja kaasata infoühiskonna teenuste pakkujaid, sealhulgas vahendusteenuste osutajaid, tuleks asjakohased taotlused või korraldused suunata üldjuhul osalisele, kes on tehniliselt ja operatiivselt suuteline konkreetse ebaseadusliku sisu vastu meetmeid võtma, et vältida ja minimeerida võimalikku negatiivset mõju sellise teabe kättesaadavusele ja juurdepääsetavusele, mis ei ole ebaseaduslik sisu.

(27) Alates 2000. aastast on maad võtnud uued tehnoloogiad, mis parandavad internetis andmete edastamise ja säilitamise süsteemide kättesaadavust, tõhusust, kiirust, usaldusväärsust, võimsust ja turvalisust, tuues kaasa üha keerukamate digiökosüsteemide loomise. Sellega seoses tuleks meelde tuletada, et nende teenuste osutajad, millega luuakse ja edendatakse interneti loogilist alusarhitektuuri ning interneti, sh selle tehniliste abifunktsioonide toimimist, võivad samuti saada kasu käesoleva määruse vastutusest vabastamise sättest, kui nende teenused kvalifitseeruvad pelga edastamise, vahemällu salvestamise või veebimajutusteenusena. Selliste teenuste hulka võivad olenevalt asjaoludest kuuluda traadita kohtvõrgud, domeeninimede süsteemi (DNS) teenused, tippdomeeninimede registrid, digisertifikaate väljastavad sertifitseerimisasutused või sisuedastusvõrgud, mis võimaldavad või parandavad teiste vahendusteenuste osutajate funktsioone. Samuti on märkimisväärselt arenenud sidepidamiseks kasutatavad teenused ja nende osutamise tehnilised vahendid, mis on toonud turule digiteenused, nagu IP-kõne-, sõnumiteenused ja internetipõhised e-posti teenused, mille puhul sidepidamist võimaldatakse internetiühenduse teenuse kaudu. Vastutusest vabastamise sättest võivad kasu saada ka sellised teenused, kuivõrd need kvalifitseeruvad pelga edastamise, vahemällu salvestamise või veebimajutusteenusena.

(28) Mis puudutab üldisi kohustusi, siis ei tohiks vahendusteenuste osutajate suhtes kohaldada jälgimiskohustust. See keeld ei kehti erijuhtudel kohaldatavate jälgimiskohustuste kohta ega mõjuta siseriiklike õigusaktidega kooskõlas antavaid riiklike asutuste korraldusi, mis antakse vastavalt käesolevas määruses kehtestatud tingimustele. Ühtki käesoleva määruse sätet ei tohiks tõlgendada nii, nagu see kehtestaks teenuseosutajatele üldise jälgimise või aktiivse andmekogumise kohustuse või üldise kohustuse võtta ebaseadusliku sisu vastaseid ennetusmeetmeid.

(29) Sõltuvalt iga liikmesriigi õigussüsteemist ja asjaomasest õigusvaldkonnast võivad riiklikud kohtu- või haldusasutused anda vahendusteenuse osutajatele korralduse võtta konkreetse ebaseadusliku sisu vastu suunatud meetmeid või esitada konkreetset teavet.

Siseriiklikud õigusaktid, mille alusel selliseid korraldusi antakse, on väga erinevad ning selliste korraldustega tegeletakse üha enam piiriülestes olukordades. Selleks et neid korraldusi saaks täita tõhusalt ja tulemuslikult, nii et asjaomased ametiasutused saaksid täita oma ülesandeid ja teenuseosutajaid ei koormataks ebaproportsionaalselt ning ilma et see põhjendamatult mõjutaks kolmandate isikute õigusi või riivaks nende õigustatud huve, tuleb kehtestada teatavad tingimused, millele need korraldused peaksid vastama, ning teatavad täiendavad nõuded, mis seonduvad nende korralduste menetlemisega.

(30) Ebaseadusliku sisu vastaste meetmete võtmise või teabe esitamise korraldusi tuleks välja anda kooskõlas liidu õigusega, eelkõige määrusega (EL) 2016/679, ning käesoleva määruse sättega, mis keelab üldise teabe jälgimise ja ebaseaduslikku tegevust näitavate andmete või asjaolude aktiivse kogumise kohustuste kehtestamise. Käesolevas määruses sätestatud ebaseadusliku sisu vastaste meetmete võtmise korralduste suhtes kohaldatavad tingimused ja nõuded ei piira muude liidu õigusaktide kohaldamist, millega nähakse ette sarnased süsteemid teatavat liiki ebaseadusliku sisu vastu võitlemiseks, näiteks määrus (EL) .../.... [kavandatav määrus, mis käsitleb terroristliku veebisisu levitamise tõkestamist] või määrus (EL) 2017/2394, millega antakse erivolitused nõuda liikmesriikide tarbijaõiguse valdkonna õiguskaitseasutustelt teabe esitamist, ilma et teabe esitamise korralduste suhtes kohaldatavad tingimused ja nõuded piiraksid muude liidu õigusaktide kohaldamist, millega nähakse kindlate sektorite jaoks ette sarnased asjakohased õigusnormid. Kõnealused tingimused ja nõuded ei tohiks piirata liidu õigusega kooskõlas oleva siseriikliku õiguse kohaseid säilitamiseeskirju ning õiguskaitseasutuste konfidentsiaalsuse tagamise taotlusi, mis on seotud ametisaladuse hoidmise nõudega.

(31) Selliste ebaseadusliku veebisisu vastaste meetmete võtmise korralduste territoriaalne kohaldamisala tuleks selgelt kindlaks määrata korralduse väljaandmist võimaldava kohaldatava liidu või liikmesriigi õiguse alusel ning see ei tohiks minna kaugemale sellest, mis on rangelt vajalik määruse eesmärkide saavutamiseks. Sellega seoses peaks korralduse teinud siseriiklik õigus- või haldusasutus leidma tasakaalu, kõrvutades seda, mida korraldusega püütakse saavutada (võttes arvesse korralduse tegemist võimaldavat õiguslikku alust), kõigi selliste kolmandate isikute õiguste ja õigustatud huvidega, keda korraldus võib mõjutada, eelkõige nende hartast tulenevate põhiõigustega. Kui kindlale teabele viitaval korraldusel võib olla mõju väljaspool asjaomase asutuse liikmesriigi territooriumi, peaks asutus ka hindama, kas kõnealune teave võib endast kujutada ebaseaduslikku sisu teistes asjaomastes liikmesriikides, ning (kus asjakohane) võtma arvesse asjakohaseid liidu õiguse või rahvusvahelise õiguse norme ja rahvusvahelise viisakuse põhimõtteid.

(32) Käesoleva määrusega reguleeritud teabe esitamise korraldused on seotud kindla teabe hankimisega asjaomaste üksikute vahendusteenuse saajate kohta (kes on märgitud nendes korraldustes), et teha kindlaks, kas need teenusesaajad järgivad kohaldatavaid liidu või liikmesriigi õigusnorme. Seega ei tohiks käesolevas määruses teabe esitamise kohta sätestatu mõjutada selliseid korraldusi, mis puudutavad konkreetselt identifitseerimata teenusesaajate rühma kohta käivat teavet, sealhulgas korraldusi esitada koondteavet statistika või tõenduspõhise poliitikakujundamise jaoks.

(33) Ebaseadusliku sisu vastaste meetmete võtmise ja teabe esitamise korralduste suhtes kohaldatakse õigusnorme, millega kaitstakse teenuseosutaja tegevuskohajärgse liikmesriigi pädevust ning nähakse teatavatel juhtudel ette võimalikud erandid sellest pädevusest, nagu on sätestatud direktiivi 2000/31/EÜ artiklis 3 ja üksnes juhul, kui kõnealuse artikli tingimused on täidetud. Arvestades, et kõnealused korraldused on

seotud kindla ebaseadusliku sisu või kindla teabega, siis – juhul, kui need on adresseeritud teises liikmesriigis asutatud vahendusteenuse osutajatele – ei piira need põhimõtteliselt kõnealuste teenuseosutajate vabadust osutada oma teenuseid piiriüleselt. Seetõttu ei kohaldata nende korralduste suhtes direktiivi 2000/31/EÜ artiklis 3 sätestatud õigusnorme, sealhulgas neid, mis käsitlevad vajadust põhjendada meetmeid, millega tehakse teatavatel kindlatel alustel erand teenuseosutaja tegevuskohajärgse liikmesriigi pädevusest, ja nendest meetmetest teatamist.

(34) Et saavutada käesoleva määruse eesmärgid ja eelkõige parandada siseturu toimimist ning tagada turvaline ja läbipaistev digikeskkond, on vaja kehtestada vahendusteenuste osutajatele selged ja tasakaalustatud ühtlustatud hoolsuskohustused. Nende kohustuste eesmärk peaks olema eelkõige aidata saavutada avaliku korraga seotud eri eesmärke, näiteks tagada teenusesaajate, sealhulgas alaealiste ja haavatavate kasutajate turvalisus ja usaldus, kaitsta hartas sätestatud asjaomaseid põhiõigusi, tagada kõnealuste teenuseosutajate sisuline vastutus ning anda teenusesaajatele ja teistele mõjutatud isikutele rohkem mõjuvõimu, hõlbustades seejuures pädevate asutuste tehtavat järelevalvet.

(35) Sellega seoses on oluline, et hoolsuskohustust kohandataks vastavalt asjaomase vahendusteenuse liigile ja laadile. Seega sätestatakse käesolevas määruses põhikohustused, mida kohaldatakse kõigi vahendusteenuste osutajate suhtes, ning täiendavad erikohustused veebimajutusteenuse osutajatele, täpsemalt digiplatvormidele ja väga suurtele digiplatvormidele. Kui vahendusteenuste osutajad kuuluvad nende teenuste laadi ja suuruse tõttu kõnealustesse erikategooriatesse, peaksid nad täitma kõiki käesolevas määruses sätestatud vastavaid kohustusi. Kõnealuseid ühtlustatud hoolsuskohustusi, mis peaksid olema mõistlikud ega tohiks olla meelevaldsed, on vaja selleks, et täita avaliku korraga seotud kindlaid ülesandeid, nagu teenusesaajate õigustatud huvide kaitsmine, ebaseaduslike tegutsemistavadega võitlemine ja põhiõiguste kaitsmine internetis.

(36) Võimaldamaks käesoleva määrusega hõlmatud küsimuste käsitlemiseks sujuvat ja tõhusat teabevahetust, tuleks vahendusteenuste osutajatelt nõuda, et nad tagaksid ühtse kontaktpunkti ja avaldaksid selle kontaktpunktiga seotud asjakohase teabe, märkides sealhulgas ära teabevahetuses kasutatavad keeled. Kontaktpunkti võivad kasutada ka usaldusväärsed teavitajad ja kutseala üksused, kes on vahendusteenuse osutajaga erisuhetes. Erinevalt seaduslikust esindajast peaks kontaktpunkt teenima operatiiveesmärke ja tal ei peaks tingimata olema (ametlikku) füüsilist asukohta.

(37) Kolmandas riigis asutatud vahendusteenuste osutajad, kes pakuvad teenuseid liidus, peaksid määrama liidus piisavate volitustega seadusliku esindaja ja esitama esindaja kohta käiva teabe, et nende teenuseosutajate üle saaks teha tõhusat järelevalvet ning vajaduse korral kohaldada nende suhtes käesoleva määruse täitmise tagamise meetmeid. Seaduslikul esindajal peaks olema võimalik täita ka kontaktpunkti rolli, tingimusel et käesoleva määruse asjakohased nõuded on täidetud.

(38) Kuigi põhimõtteliselt tuleks austada vahendusteenuste osutajate lepinguvabaduse õigust, on läbipaistvuse, teenusesaajate kaitse ning ebaõiglaste või meelevaldsete tulemuste vältimise huvides asjakohane kehtestada nende teenuseosutajate teenusetingimuste sisu, kohaldamise ja jõustamise suhtes teatavad nõuded.

(39) Et tagada piisav läbipaistvus ja vastutus, peaksid vahendusteenuste osutajad esitama igal aastal kooskõlas käesoleva määruse ühtlustatud nõuetega aruande, milles tuleb anda ülevaade modereerimise juhtumitest ning meetmetest, mis on võetud seoses teenusetingimuste kohaldamise ja jõustamisega. Et vältida ebaproportsionaalse

koormuse panemist, ei tohiks kõnealuseid läbipaistvusaruandluse kohustusi siiski kohaldada teenuseosutajate suhtes, kes on komisjoni soovituse 2003/361/EÜ määratluse kohaselt mikro- või väikeettevõtjad[40].

(40) Veebimajutusteenuse pakkujatel on ebaseadusliku veebisisu vastu võitlemisel iseäranis oluline roll, kuna nad talletavad teenusesaajate taotlusel teenusesaajate esitatud teavet ning annavad tavaliselt teistele teenusesaajatele sellele juurdepääsu, mõnikord ka suures ulatuses. Oluline on, et kõik veebimajutusteenuse pakkujad, olenemata nende suurusest, kehtestaksid kasutusmugavad teavitus- ja meetmemehhanismid, mis hõlbustavad asjaomase veebimajutusteenuse pakkuja teavitamist kindlast teabest, mida teavitav pool peab ebaseaduslikuks sisuks („teavitamine“) ja mille alusel saab asjaomane teenusepakkuja otsustada, kas ta nõustub teavitaja hinnanguga või mitte ja kas ta soovib kõnealuse sisu eemaldada või sellele juurdepääsu tõkestada („meetme võtmine“). Kui teated vastavad esitatavatele nõuetele, peaks üksikisikutel või üksustel olema võimalik teatada ühes teates korraga mitmest konkreetsest sisust, mis on väidetavalt ebaseaduslik. Teavitus- ja meetmemehhanismide loomise kohustust tuleks kohaldada näiteks failide talletamise ja jagamise, veebimajutuse, reklaamiserveri- ja *paste bin*-teenuse suhtes, kui kõnealused pakkujad kvalifitseeruvad käesoleva määrusega hõlmatud veebimajutusteenuse pakkujateks.

(41) Selliseid teavitus- ja meetmemehhanisme käsitlevad õigusnorme tuleks liidu tasandil ühtlustada, et tagada teadete õigeaegne, hoolikas ja objektiivne töötlemine ühtsete, läbipaistvate ja selgete eeskirjade alusel, millega nähakse ette kindlad kaitsemeetmed, et kaitsta kõigi mõjutatud isikute õigusi ja õigustatud huve, eelkõige nende hartas tagatud põhiõigusi, olenemata sellest, millises liikmesriigis on kõnealuste isikute asu- või elukoht, ning olenemata asjaomasest õigusvaldkonnast. Need põhiõigused võivad hõlmata (olenevalt olukorrast) teenusesaajate väljendus- ja teabevabaduse, era- ja pereelu austamise, isikuandmete kaitse, mittediskrimineerimise ja tõhusa õiguskaitsega seotud õigusi; teenuseosutajate ettevõtlusvabaduse, sealhulgas lepinguvabaduse õigusi; ebaseaduslikust sisust mõjutatud osapoolte õigusi, mis puudutavad inimväärikuse asutamist, lapse õigusi, omandi-, sealhulgas intellektuaalomandi kaitset ning diskrimineerimise keeldu.

(42) Kui veebimajutusteenuse pakkuja otsustab teenusesaaja esitatud teabe eemaldada või sellele juurdepääsu tõkestada, näiteks teate saamise korral või omal algatusel, sealhulgas automatiseeritud vahendite abil, peaks ta teavitama saajat oma otsusest, otsuse põhjustest ja saajale kättesaadavatest kaitsevahenditest, mis võimaldavad otsuse vaidlustada, pidades silmas selliste otsuste võimalikke negatiivseid tagajärgi teenusesaajale, sealhulgas seoses tema põhiõigusega, nagu väljendusvabaduse õigus. Seda kohustust tuleks kohaldada olenemata otsuse põhjustest, eelkõige olenemata sellest, kas meede on võetud seetõttu, et edastatud teavet peetakse ebaseaduslikuks sisuks, või seetõttu, et seda peetakse kohaldatavate teenusetingimustega vastuolus olevaks. Vahendid, mis on veebimajutusteenuse pakkuja otsuse vaidlustamiseks kättesaadavad, peaksid kindlasti hõlmama ka õiguskaitsevahendeid.

(43) Et vältida ebaproportsionaalse koormuse panemist, ei tohiks käesoleva määrusega digiplatvormidele kehtestatud lisakohustusi kohaldada komisjoni soovituses

[40] Komisjoni 6. mai 2003. aasta soovitus 2003/361/EÜ mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate määratluse kohta (ELT L 124, 20.5.2003, lk 36).

2003/361/EÜ[41] määratletud mikro- ja väikeettevõtjate suhtes, välja arvatud juhul, kui nende tegevuse ulatus ja mõju on selline, et nad kvalifitseeruvad käesoleva määruse kriteeriumide alusel väga suureks digiplatvormiks. Kõnealuses soovituses sätestatud konsolideerimisnormid tagavad, et osutatud lisakohustustest kõrvalehoidmine on välistatud. Mikro- ja väikeettevõtjate vabastamist nendest lisakohustustest ei tuleks mõista nii, nagu mõjutaks see nende võimalust luua vabatahtlikult süsteem, mis vastab ühe või mitme kõnealuse kohustuse nõuetele.

(44) Teenuse saajatel peaks olema võimalik hõlpsalt ja tõhusalt vaidlustada teatavaid digiplatvormide otsuseid, mis neid negatiivselt mõjutavad. Seega tuleks digiplatvormidelt nõuda, et nad näeksid ette ettevõttesisesed kaebuste menetlemise süsteemid, mis vastavad teatavatele tingimustele, mille eesmärk on tagada, et süsteemid on kergesti juurdepääsetavad ning annavad kiireid ja piisavaid tulemusi. Lisaks tuleks ette näha vaidluste kohtuvälise lahendamise võimalus, sealhulgas selliste vaidluste puhul, mida ei ole võimalik rahuldavalt lahendada ettevõttesiseste kaebuste menetlemise süsteemide kaudu. Sellist vaidluse lahendamise teenust peaksid osutama sertifitseeritud üksused, kes tegutsevad sõltumatult ning kellel on vajalikud vahendid ja teadmised, et korraldada oma tegevust õiglasel, kiirel ja kulutõhusal moel. Sellised digiplatvormide otsuste vaidlustamise võimalused peaksid täiendama liikmesriigi õigusaktidega ette nähtud õiguskaitsevõimalusi, kuid ei tohiks neid üheski aspektis piirata.

(45) Kaupade või teenuste ostmisega seotud tarbija ja ettevõtja vaheliste lepingutega seotud vaidluste tarvis tagatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2013/11/EL,[42] et liidu tarbijatel ja ettevõtjatel on võimalik kasutada kvaliteedisertifikaadiga vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuste teenuseid. Sellega seoses tuleks selgitada, et käesoleva määruse sätted vaidluste kohtuvälise lahendamise kohta ei piira kõnealuse direktiivi kohaldamist, sealhulgas kõnealuse direktiivi kohast tarbijate õigust menetlusest igas etapis välja astuda, kui nad ei ole rahul menetluse läbiviimise korra või tulemustega.

(46) Ebaseadusliku veebisisu vastaseid meetmeid saab võtta kiiremini ja asjakohasemalt, kui digiplatvormid võtavad vajalikud meetmed, millega tagatakse, et käesolevas määruses nõutavate teatamis- ja meetmemehhanismide kaudu usaldusväärsete teavitajate esitatud teateid käsitletakse eelisjärjekorras, ilma et see mõjutaks nõuet menetleda kõiki nende mehhanismide kaudu esitatud teateid ning teha nende kohta otsuseid õigel ajal, hoolikalt ja objektiivselt. Kõnealuse usaldusväärse teavitaja staatus tuleks anda ainult üksustele (mitte üksikisikutele), kes on muu hulgas tõendanud, et neil on eriteadmised ja pädevus ebaseadusliku sisu vastu võitlemiseks, et nad esindavad kollektiivseid huve ning et nad töötavad hoolikalt ja objektiivselt. Sellised üksused võivad olla oma olemuselt avalikud asutused, nagu terroristliku sisu puhul on riiklike õiguskaitseasutuste või Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ameti (Europol) internetisisust teavitamise üksused, või valitsusvälised organisatsioonid ja riigi osalusega üksused, näiteks INHOPE vihjeliinide võrgustikku kuuluvad organisatsioonid laste seksuaalset kuritarvitamist kujutavast internetimaterjalist teatamiseks või organisatsioonid, kes on võtnud kohustuse teatada internetis

[41] Komisjoni 6. mai 2003. aasta soovitus 2003/361/EÜ mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate määratluse kohta (ELT L 124, 20.5.2003, lk 36).

[42] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta direktiiv 2013/11/EL tarbijavaidluste kohtuvälise lahendamise kohta, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 2006/2004 ja direktiivi 2009/22/EÜ (ELT L 165, 18.6.2013, lk 63).

tehtavatest ebaseaduslikest rassistlikest ja ksenofoobsetest avaldustest. Intellektuaalomandi õigustega seonduvas võiks usaldusväärse teavitaja staatuse anda tööstusharu ja õiguste omajate organisatsioonidele, kes on tõendanud, et nad vastavad kohaldatavatele tingimustele. Käesoleva määruse sätteid usaldusväärsete teavitajate kohta ei tuleks tõlgendada nii, nagu need takistaksid digiplatvormidel käsitleda sarnaselt teateid, mille on esitanud üksused või isikud, kellele ei ole käesoleva määruse alusel antud usaldusväärse teavitaja staatust, või teha muul viisil koostööd teiste üksustega kooskõlas kohaldatava õigusega, sealhulgas käesoleva määrusega ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2016/794[43].

(47) Digiplatvormide teenuste kuritarvitamine, pakkudes sageli ilmselgelt ebaseaduslikku sisu või esitades käesoleva määruse alusel loodud mehhanismide ja süsteemide kaudu sageli ilmselgelt põhjendamatuid teateid või kaebusi, õõnestab asjaomaste poolte usaldust ning kahjustab nende õigusi ja õiguspäraseid huve. Seega on vaja kehtestada sellise kuritarvitamise vastu suunatud asjakohased ja proportsionaalsed kaitsemeetmed. Teavet tuleks pidada ilmselgelt ebaseaduslikuks sisuks ning teateid või kaebusi ilmselgelt põhjendamatuks, kui ka vastava väljaõppeta isikule on sisulist analüüsi tegemata selge, et asjaomane sisu on ebaseaduslik või et asjaomased teated või kaebused on põhjendamatud. Teatavatel tingimustel peaksid digiplatvormid ajutiselt peatama oma asjaomaste teenuste osutamise isikule, kes on seotud kuritarvitava käitumisega. See ei piira digiplatvormide vabadust määrata oma tingimusi ja kehtestada rangemaid meetmed ilmselgelt ebaseadusliku sisu suhtes, mis on seotud raskete kuritegudega. Läbipaistvuse huvides tuleks see võimalus selgelt ja piisavalt üksikasjalikult sätestada digiplatvormide tingimustes. Digiplatvormide sellekohaste otsustega seoses peaks alati tagama kaitsevõimalused ja nende üle peaks järelevalvet tegema pädev digiteenuste koordinaator. Käesoleva määruse sätted väärkasutamise kohta ei tohiks takistada digiplatvorme võtmast kooskõlas kohaldatava liidu ja siseriikliku õigusega muid meetmeid, et tegeleda ebaseadusliku sisu pakkumisega nende teenusesaaja poolt või nende teenuste muu väärkasutamisega. Need õigusnormid ei piira võimalust võtta väärkasutuses osalevaid isikuid liidu või liikmesriigi õiguse alusel vastutusele, sealhulgas kahju tekitamise eest.

(48) Digiplatvorm võib teatavatel juhtudel, näiteks teavitava osalise teate või oma vabatahtlike meetmete võtmise kaudu, saada teadlikuks teenusesaaja teatava tegevusega seotud teabest, näiteks teatavat liiki ebaseadusliku sisu esitamisest, mis kõiki digiplatvormile teadaolevaid asjakohaseid asjaolusid arvesse võttes võib tekitada temas põhjendatud kahtluse, et teenusesaaja on toime pannud, paneb sel hetkel või tõenäoliselt tulevikus toime raske kuriteo, millega kaasneb oht inimeste elule või turvalisusele, nagu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2011/93/EL sätestatud kuriteod[44]. Sellistel juhtudel peaks digiplatvorm teavitama oma kahtlusest viivitamata pädevaid õiguskaitseasutusi, esitades kogu talle kättesaadava asjakohase teabe, sealhulgas (kui asjakohane) kõnealuse sisu ja oma kahtluse põhjenduse. Käesolev määrus ei anna õiguslikku alust teenusesaajate profiilianalüüsiks, mis võiks võimaldada digiplatvormidel kuritegusid tuvastada. Digiplatvormid peaksid

[43] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2016. aasta määrus (EL) 2016/794, mis käsitleb Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ametit (Europol) ning millega asendatakse ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsused 2009/371/JSK, 2009/934/JSK, 2009/935/JSK, 2009/936/JSK ja 2009/968/JSK (ELT L 135, 24.5.2016, lk 53).

[44] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiiv 2011/93/EL, mis käsitleb laste seksuaalse kuritarvitamise ja ärakasutamise ning lasteporno vastast võitlust ja mis asendab nõukogu raamotsuse 2004/68/JSK (ELT L 335, 17.12.2011, lk 1).

õiguskaitseasutuste teavitamisel järgima ka muid kohaldatavaid liidu või liikmesriigi õigusnorme, mis käsitlevad üksikisikute õiguste ja vabaduste kaitset.

(49) Et aidata luua tarbijate ning teiste huvitatud isikute, näiteks konkureerivate kauplejate ja intellektuaalomandi õiguste omanike jaoks turvaline, usaldusväärne ja läbipaistev digikeskkond ning takistada kauplejaid müümast tooteid või teenuseid kohaldatavaid õigusnorme rikkudes, peaksid digiplatvormid, kes võimaldavad tarbijatel kauplejatega kauglepinguid sõlmida, tagama kauplejate jälgitavuse. Seepärast tuleks kauplejalt nõuda, et ta esitaks digiplatvormile teatavat olulist teavet, sealhulgas toodete kohta sõnumite levitamise või toodete pakkumise eesmärgil. Seda nõuet tuleks kohaldada ka kauplejate suhtes, kes reklaamivad lepingute alusel kaubamärkide omanike nimel toote või teenusega seotud sõnumeid. Kõnealused digiplatvormid peaksid säilitama kogu teavet turvalisel viisil mõistliku aja jooksul (kuid mitte kauem kui vajalik), nii et see oleks kooskõlas kohaldatava õigusega, sealhulgas isikuandmete kaitset käsitleva õigusega, kättesaadav riigiasutustele ja õigustatud huviga eraõiguslikele isikutele, sealhulgas käesolevas määruses osutatud teabe esitamise korralduste alusel.

(50) Tagamaks kõnealuse kohustuse tõhus ja asjakohane kohaldamine osalistele ebaproportsionaalset koormust panemata, peaksid hõlmatud digiplatvormid tegema mõistlikke jõupingutusi, et kontrollida asjaomaste kauplejate esitatud teabe usaldusväärsust, kasutades vabalt kättesaadavaid ametlikke internetipõhiseid andmebaase ja kasutajaliideseid, nagu riiklikud äriregistrid ja käibemaksuteabe vahetamise süsteem,[45] või paludes asjaomastel kauplejatel esitada usaldusväärsed tõendavad dokumendid, nagu isikut tõendavate dokumentide koopiad, tõendatud pangaväljavõtted, äriühingu ja -registri tõendid. Nad võivad kasutada ka muid allikaid, mis on distantsilt kasutamiseks kättesaadavad ja tagavad selle kohustuse täitmiseks samal tasemel usaldusväärsuse. Hõlmatud digiplatvormidelt ei tohiks samas nõuda ülemäärast või kulukat veebipõhise teabe kogumist ega kontrollide tegemist. Samuti ei tohiks järeldada, et digiplatvormid, mis on teinud käesoleva määrusega nõutud mõistlikud jõupingutused, tagavad tarbijatele või teistele huvitatud isikutele teabe usaldusväärsuse. Sellised digiplatvormid peaksid ühtlasi kavandama ja korraldama oma internetipõhise kasutajaliidese viisil, mis võimaldab kauplejatel täita liidu õigusest tulenevaid kohustusi, eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/83/EL[46] artiklites 6 ja 8, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2005/29/EÜ[47] artiklis 7 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 98/6/EÜ[48] artiklis 3 sätestatud nõudeid.

(51) Mis puutub digiplatvormide erikohustusse ja -vastutusse, siis tuleks nende suhtes kohaldada täiendavat läbipaistvusega seotud aruandluskohustust lisaks nendele läbipaistvusega seotud aruandluskohustustele, mida käesoleva määruse alusel kohaldatakse kõigi vahendusteenuste osutajate suhtes. Et määrata kindlaks, kas

[45] https://ec.europa.eu/taxation_customs/vies/vieshome.do?selectedLanguage=en

[46] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2011. aasta direktiiv 2011/83/EL tarbija õiguste kohta, millega muudetakse nõukogu direktiivi 93/13/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 1999/44/EÜ ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 85/577/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 97/7/EÜ.

[47] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2005. aasta direktiiv 2005/29/EÜ, mis käsitleb ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud ebaausaid kaubandustavasid siseturul ning millega muudetakse nõukogu direktiivi 84/450/EMÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 97/7/EÜ, 98/27/EÜ ja 2002/65/EÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 2006/2004 (ebaausate kaubandustavade direktiiv).

[48] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 1998. aasta direktiiv 98/6/EÜ tarbijakaitse kohta tarbijatele pakutavate toodete hindade avaldamisel.

digiplatvorme tuleks käsitada väga suurte digiplatvormidena, mille suhtes kohaldatakse teatavaid käesoleva määruse kohaseid lisakohustusi, peaksid digiplatvormide läbipaistvusega seotud aruandluskohustused hõlmama teatavaid kohustusi, mis näevad ette liidus teenuse aktiivsete saajate keskmise kuupõhise arvu avaldamise ja esitamise.

(52) Digikeskkonnas, sealhulgas seoses digiplatvormide teenuste osutamisega, etendab olulist rolli internetireklaam. Internetireklaamiga võivad aga kaasneda märkimisväärseid riskid, alates sellest, et reklaam on iseenesest ebaseaduslik sisu, kuni selleni, et aidatakse kaasa rahaliste stiimulite loomisele ebaseadusliku või muul viisil kahjuliku internetisisu avaldamiseks või kahjuliku internetitegevuse laiendamiseks või et kuvatakse diskrimineerivat reklaami, mis õõnestab kodanike võrdset kohtlemist ja võrdseid võimalusi. Seega tuleks lisaks direktiivi 2000/31/EÜ artiklist 6 tulenevatele nõuetele nõuda digiplatvormidelt, et nad tagaksid teenusesaajatele teatava individuaalse teabe, mis võimaldaks neil mõista, millal ja kelle nimel reklaami kuvatakse. Lisaks peaks teenusesaajatele tagama teabe peamiste parameetrite kohta, mille alusel otsustatakse, kas mingit reklaami neile kuvatakse või mitte, andes sisukaid selgitusi selleks kasutatava loogika kohta, sealhulgas siis, kui see põhineb profiilianalüüsil. Reklaamiga seotud teabe esitamist käsitlevad käesoleva määruse nõuded ei piira määruse (EL) 2016/679 asjakohaste sätete kohaldamist, eelkõige nende sätete kohaldamist, mis käsitlevad vastuväidete esitamise õigust, automatiseeritud töötlusel põhinevate isikupõhiste otsuste tegemist (sealhulgas profiilianalüüsi) ja nõuet saada andmesubjekti nõusolek andmete töötlemiseks isikuandmete suunatud reklaamimise eesmärgil. Samuti ei piira need direktiivi 2002/58/EÜ sätete kohaldamist, eelkõige nende sätete kohaldamist, mis käsitlevad teabe säilitamist lõppseadmetes ja juurdepääsu nendes talletavatele andmetele.

(53) Võttes arvesse, kui tähtsat rolli mängivad väga suured digiplatvormid nende haardeulatuse (mis väljendub eelkõige teenusesaajate hulgas) tõttu avaliku arutelu ja majandustehingute võimaldamisel, teabe, arvamuste ja ideede levitamisel ning teenusesaajate kasutatavate teabe saamise ja edastamise viiside mõjutamisel, on vaja kehtestada kõnealustele platvormidele lisaks kõigi digiplatvormide suhtes kohaldatavatele kohustustele ka teatavad erikohustused. Need väga suurte digiplatvormide lisakohustused on vajalikud kõnealuste avaliku korraga seotud küsimuste lahendamiseks, kuna puuduvad alternatiivsed ja vähem piiravad meetmed, mis annaksid sama tulemuse.

(54) Väga suured digiplatvormid võivad põhjustada ühiskondlikke riske, mille ulatus ja mõju on väiksemate platvormide omast erinev. Kui platvormi kasutajate arv moodustab märkimisväärse osa liidu elanike arvust, on platvormiga kaasnevatel süsteemsetel riskidel liidus ebaproportsionaalselt negatiivne mõju. Selliseks märkimisväärseks ulatuseks loetakse ulatus siis, kui teenusesaajate arv ületab tegevuspõhise piirmäära, mis on 45 miljonit ehk 10 % liidu elanikkonnast. Tegevuspõhised piirmäärad tuleks hoida ajakohased, kehtestades vajaduse korral delegeeritud õigusaktidega nende muudatusi. Kõnealustele väga suurtele digiplatvormidele tuleks seega panna kõrgeimatele standarditele vastavad hoolsuskohustused, mis on nende ühiskondliku mõju ja vahenditega proportsionaalsed.

(55) Võttes arvesse platvormimajandusele omast võrgumõju, võib digiplatvormi kasutajabaas kiiresti laieneda ja võtta väga suurele digiplatvormile vastavad mõõtmed, millega kaasneb kirjeldatud mõju siseturule. See võib juhtuda näiteks siis, kui toimub hüppeline kasv lühikestel perioodidel või kui ulatuslik üleilmne esindatus ja suur käive võimaldavad digiplatvormil võrgumõju ning mastaabi- ja mitmekülgsussäästu

täielikult ära kasutada. Kasutajabaasi kiirele skaleeritavusele võib eelkõige osutada suur aastakäive või turukapitalisatsioon. Sellistele tunnustele vastavatelt platvormidelt peaks digiteenuste koordinaatoril olema võimalik nõuda kasutajabaasi aruandlust sagedamini, et ta saaks õigel ajal tuvastada hetke, mil kõnealust platvormi tuleks käesoleva määruse kohaldamiseks hakata käsitama väga suure digiplatvormina.

(56) Väga suuri digiplatvorme kasutatakse viisil, mis mõjutab oluliselt turvalisust internetis, avaliku arvamuse ja arutelu kujunemist ning ka e-kaubandust. Viis, kuidas nad oma teenuseid kujundavad, on üldiselt optimeeritud nii, et see oleks kasulik nende reklaamipõhistele ärimudelitele, ja võib tekitada ühiskondlikke murekohti. Tõhusa reguleerimise ja jõustamise puudumisel võivad nad kehtestada mängureeglid, tuvastamata ja vähendamata tõhusalt riske ning hoomamata ühiskondlikku ja majanduslikku kahju, mida nad võivad põhjustada. Seega peaksid väga suured digiplatvormid käesoleva määruse kohaselt hindama süsteemseid riske, mis tulenevad nende teenuste käitamisest ja kasutamisest ning teenusesaajate võimalikust teenuse väärkasutamisest, ning võtma asjakohaseid riskivähendusmeetmeid.

(57) Põhjalikult tuleks hinnata kolme süsteemse riski kategooriat. Esimene kategooria hõlmab riske, mis on seotud nende teenuste väärkasutamisega ebaseadusliku sisu levitamiseks, näiteks laste seksuaalset kuritarvitamist kujutava materjali või vaenukõne levitamiseks, ja ebaseadusliku tegevusega tegelemiseks, näiteks liidu või siseriikliku õigusega keelatud toodete või teenuste, sealhulgas võltsitud toodete müügiks. Näiteks (ja vaatamata väga suurte digiplatvormide teenusesaaja isiklikule vastutusele tema võimaliku ebaseadusliku tegevuse eest, mida näeb ette kohaldatav õigus) võib selline levitamine või tegevus kujutada endast märkimisväärset süsteemset riski, kui sellisele sisule juurdepääs võib ulatusliku jälgijaskonnaga kontode kaudu suureneda. Teine kategooria puudutab teenuse mõju põhiõiguste hartaga kaitstavate põhiõiguste kasutamisele, sealhulgas selliste õiguste kasutamisele, mis on seotud väljendus- ja teabevabaduse, eraelu puutumatuse, mittediskrimineerimise ja lapse õigustega. Sellised riskid võivad tekkida näiteks seoses väga suure digiplatvormi kasutatavate algoritmiliste süsteemide ülesehitusega või nende teenuste väärkasutamisega kuritahtlike teadete esitamiseks või muul moel sõna vaigistamiseks või konkurentsi takistamiseks. Kolmas riskikategooria on seotud platvormi teenuse tahtliku ja koordineeritud manipuleerimisega, millel on prognoositav mõju rahvatervisele, ühiskondlikule arutelule, valimisprotsessidele, avalikule julgeolekule ja alaealiste kaitsele, võttes arvesse vajadust kaitsta avalikku korda ja eraelu puutumatust ning võidelda petturliku kaubandustegevusega. Kõnealused riskid võivad tekkida sellise tegevusega seoses nagu valekontode loomine, robotite kasutamine ja muude automatiseeritud või osaliselt automatiseeritud käitumisprotsesside rakendamine, mis võib kaasa tuua ebaseadusliku sisu või digiplatvormi tingimustega vastuolus oleva teabe kiire ja laialdase leviku.

(58) Väga suured digiplatvormid peaksid võtma kasutusele vajalikud vahendid, millega nõuetekohaselt vähendada riskihindamisega tuvastatud süsteemseid riske. Selliste riskivähendusmeetmete puhul peaksid väga suured digiplatvormid kaaluma näiteks oma sisu modereerimise süsteemide, algoritmiliste soovitussüsteemide ning internetipõhiste kasutajaliideste ülesehituse ja toimimise parandamist või muul viisil kohandamist, et tõkestada ja piirata ebaseadusliku sisu levitamist, oma otsustusprotsesside kohandamist või teenusetingimuste korrigeerimist. Need võivad hõlmata ka parandusmeetmeid, näiteks teatava sisu puhul reklaamitulu kaotamine, või muid meetmeid, näiteks autoriteetsete teabeallikate nähtavuse parandamine. Väga suured digiplatvormid võivad oma siseprotsesse või oma tegevuse järelevalvet

tugevdada, eriti seoses süsteemsete riskide tuvastamisega. Samuti võivad nad alustada või suurendada koostööd usaldusväärsete teavitajatega, korraldada koolitusi ja teabevahetust usaldusväärsete teavitajate organisatsioonidega ning teha koostööd teiste teenuseosutajatega, sealhulgas algatades tegevusjuhendite vastuvõtmise leppeid või ühinedes juba olemasolevate lepetega või rakendada muid eneseregulеerimismeetmeid. Kõik vastuvõetavad meetmed peaksid olema kooskõlas käesoleva määruse hoolsuskohustuse nõuetega, tõhusad ja asjakohased tuvastatud kindlate riskide vähendamisel ning proportsionaalsed, pidades silmas väga suurte digiplatvormide majanduslikku suutlikkust ja vajadust vältida tarbetuid teenusekasutuse piiranguid, võttes nõuetekohaselt arvesse võimalikke negatiivseid mõjusid teenusesaajate põhiõiguste tagamisele.

(59) Väga suured digiplatvormid peaksid oma riskihindamise korraldamisse ning riskivähendusmeetmete kavandamisse (kus asjakohane) kaasama teenusesaajate esindajaid, nendest teenustest potentsiaalselt mõjutatud rühmade esindajaid, sõltumatuid eksperte ja kodanikuühiskonna organisatsioone.

(60) Võttes arvesse sõltumatute ekspertide tehtava kontrolli vajadust, tuleks korraldada sõltumatuid auditeid, et tagada digiplatvormide vastutus käesolevas määruses sätestatud kohustuste täitmise ning (kui asjakohane) tegevusjuhendite ja kriisiprotokollide alusel võetud täiendavate kohustuste täitmise eest. Audiitorile tuleks võimaldada juurdepääs kõigile andmetele, mis on auditi nõuetekohaseks läbiviimiseks vajalikud. Audiitoritel peaks olema võimalik kasutada ka muid objektiivse teabe allikaid, sealhulgas kontrollitud teadlaste uuringute andmeid. Audiitorid peaksid tagama oma ülesannete täitmisel saadava teabe, näiteks ärisaladuste konfidentsiaalsuse, turvalisuse ja tervikluse ning neil peaksid olema vajalikud teadmised riskijuhtimise valdkonnas ja algoritmide auditeerimiseks vajalik tehniline pädevus. Audiitorid peaksid olema sõltumatud, et nad saaksid oma ülesandeid täita nõuetekohaselt ja usaldusväärselt. Kui nende sõltumatus on kahtlane, peaksid nad auditi tegemisest kõrvale jääma.

(61) Auditiaruanne peaks sisaldama põhjendusi ning andma sisuka ülevaate võetud meetmetest ja tehtud järeldustest. See peaks aitama suurendada teadlikkust ja kus asjakohane, tegema soovitusi väga suure digiplatvormi võetud meetmete parandamiseks, et tagada käesolevast määrusest tulenevate kohustuste täitmine. Aruanne tuleks põhjendamatu viivituseta edastada tegevuskohajärgsele digiteenuste koordinaatorile ja nõukojale. Sellele tuleb lisada risikihindamise tulemused ja riskivähendusmeetmete kirjeldus ning platvormi kavandatavad tegevused auditi soovituste järgimiseks. Aruanne peaks sisaldama auditiarvamust, mis tugineb auditi tõendusmaterjali põhjal tehtud järeldustele. Positiivne arvamus tuleks esitada juhul, kui kõik tõendid näitavad, et väga suur digiplatvorm täidab käesolevas määruses sätestatud kohustusi või (kui see on asjakohane) kohustusi, mis ta on võtnud käitumisjuhendi või kriisiprotokolli alusel, eelkõige määratledes, hinnates ja vähendades tema süsteemidest ja teenustest tulenevaid süsteemseid riske. Positiivsele arvamusele tuleks lisada kommentaarid, kui audiitor soovib lisada märkusi, mis ei avalda auditi tulemusele olulist mõju. Negatiivne arvamus tuleks esitada siis, kui audiitor leiab, et väga suur digiplatvorm ei täida käesoleva määruse sätteid või võetud kohustusi.

(62) Väga suure digiplatvormi tegevuse keskne osa on viis, kuidas teavet prioriseeritakse ja internetipõhises kasutajaliideses kuvatakse, et hõlbustada ja optimeerida teenusesaajate juurdepääsu teabele. Seda tehakse näiteks teabe algoritmipõhise soovitamise, järjestamise ja tähtsuse järjekorda seadmise, teksti või muu visuaalse

esituse põhjal eristamise või saajate esitatud teabe muul viisil käsitlemise kaudu. Sellistel soovitussüsteemidel võib olla oluline mõju sellele, millist teavet teenusesaaja veebist saab ja kuidas ta sellele reageerib. Neil on oluline roll ka teatavate sõnumite võimendamisel, teabe viiruslikul levitamisel ja võrgukäitumise stimuleerimisel. Seega peaksid väga suured digiplatvormid tagama, et teenusesaajaid teavitatakse nõuetekohaselt ja et neil on võimalus mõjutada seda, millist teavet neile esitatakse. Nad peaksid esitama selgelt ja kergesti mõistetavalt selliste soovitussüsteemide põhiparameetrid, tagamaks, et teenusesaajad saavad aru, kuidas teavet nende jaoks tähtsuse järjekorda seatakse. Samuti peaksid nad tagama, et teenusesaajatel on võimalik peamiste parameetrite kõrval valida alternatiivseid parameetreid, sealhulgas selliseid, mis ei põhine saaja profiilianalüüsil.

(63) Olulist riski kujutavad endast väga suurte digiplatvormide kasutatavad reklaamisüsteemid, mis nõuavad täiendavat avalikku ja regulatiivset järelevalvet, võttes arvesse nende ulatust ning suutlikkust suunata ja edastada teavet teenusesaajale lähtuvalt tema käitumisest platvormi internetipõhises kasutajaliideses ja sellest väljaspool. Väga suured digiplatvormid peaksid tagama üldsuse juurdepääsu nende internetipõhises kasutajaliideses kuvatavate reklaamide hoidlatele, et hõlbustada internetis reklaami levitamisest tulenevate uute riskidega seotud järelevalvet ja uurimist, näiteks seoses ebaseadusliku reklaami või manipuleerimistehnikate ja desinformatsiooniga, millel on tegelik ja prognoositav negatiivne mõju rahvatervisele, avalikule julgeolekule, kodanikuühiskonna aruteludele, poliitikas osalemisele ja võrdsusele. Teabehoidlad peaksid hõlmama reklaami sisu ja sellega seotud reklaamija andmeid ning reklaami esitamise teavet, eriti suunatud reklaami puhul.

(64) Et nõuetekohaselt jälgida, kas väga suured digiplatvormid täidavad käesolevas määruses sätestatud kohustusi, võib tegevuskohajärgne digiteenuste koordinaator või komisjon nõuda kindlatele andmetele juurdepääsu võimaldamist või nende andmete esitamist. Selline nõue võib puudutada näiteks andmeid, mis on vajalikud platvormi süsteemide põhjustatud riskide ja võimalike kahjude hindamiseks, andmeid, mis on seotud sisu modereerimise, soovitus- ja reklaamisüsteemides kasutatavate algoritmisüsteemide täpsuse, toimimise ja testimisega, või andmeid, mis iseloomustavad sisu modereerimise või ettevõttesiseste kaebuste menetlemise süsteemide (käesoleva määruse tähenduses) protsesse ja väljundeid. Et vähendada teabe ebaühtlust ja luua vastupidav riskimaandussüsteem, on väga olulised internetipõhiste süsteemsete riskide arengut ja suurust käsitlevad teadlaste uuringud, mis suurendavad digiplatvormide, digiteenuste koordinaatorite, muude pädevate asutuste ja komisjoni teadlikkust. Seepärast nähakse käesoleva määrusega ette raamistik, mille alusel antakse kontrollitud teadlastele juurdepääs väga suurte digiplatvormide andmetele. Kõik kõnealuse raamistiku kohased andmetele juurdepääsu nõuded peaksid olema proportsionaalsed ning tagama platvormi ja muude asjaomaste isikute, sealhulgas teenusesaajate õiguste ja õigustatud huvide, sealhulgas ärisaladuse ja muu konfidentsiaalse teabe nõuetekohase kaitse.

(65) Võttes arvesse kasutatavate süsteemide toimimise keerukust ja süsteemseid riske, mida need ühiskonnale kujutavad, peaksid väga suured digiplatvormid määrama tööle vastavuskontrolli spetsialistid, kellel peaks olema vajalik kvalifikatsioon, mis võimaldab platvormi organisatsioonis meetmeid kohaldada ja jälgida käesoleva määrusega kehtestatud nõuete täitmist. Väga suured digiplatvormid peaksid tagama, et vastavuskontrolli spetsialist on nõuetekohaselt ja õigel ajal kaasatud kõikide käesoleva määrusega seotud küsimuste käsitlemisse. Pidades silmas nende tegevusega seotud lisariske ja nende käesolevast määrusest tulenevaid lisakohustusi, tuleks muudele

käesolevas määruses sätestatud läbipaistvusnõuetele sätestada täiendavad läbipaistvusnõuded, mida kohaldatakse üksnes väga suurte digiplatvormide suhtes, eelkõige seoses käesoleva määruse kohaselt korraldatud riskihindamiste ja nendest tulenevate edasiste meetmete rakendamise aruandlusega.

(66) Et võimaldada käesolevas määruses sätestatud selliste kohustuste tõhusat ja järjepidevat kohaldamist, mille rakendamine võib nõuda tehniliste vahendite kasutamist, on oluline edendada teatavaid tehnilisi menetlusi käsitlevaid vabatahtlikke sektoristandardeid, mille puhul saab tööstus aidata arendada käesoleva määruse täitmiseks vajalikke standardseid vahendeid, näiteks selliseid, mis võimaldavad teateid esitada muu hulgas rakendusliideste kaudu või tagavad reklaamihoidlate koostalitlusvõime. Sellised standardid võiksid olla kasulikud eelkõige suhteliselt väikestele vahendusteenuste osutajatele. Standardite puhul võiks vajaduse järgi eristada eri liiki ebaseaduslikku sisu või eri liiki vahendusteenuseid.

(67) Komisjon ja nõukoda peaksid kutsuma üles koostama tegevusjuhendeid, mis aitaksid kaasa käesoleva määruse kohaldamisele. Tegevusjuhendite rakendamine peaks olema mõõdetav ja avaliku järelevalvele all, kuid seejuures ei tohiks piirata nende tegevusjuhendite vabatahtlikku olemust ega huvitatud isikute vabadust otsustada nende järgimise lepetes osalemise üle. Teatavatel juhtudel on oluline, et väga suured digiplatvormid teeksid koostööd spetsiaalsete tegevusjuhendite koostamisel ja järgiksid neid. Ükski käesoleva määruse säte ei takista teistel teenuseosutajatel järgida samu hoolsusstandardeid, juurutada samu parimaid tavasid ning lõigata kasu komisjoni ja nõukoja suunistest, järgides samu tegevusjuhendeid.

(68) Käesolevas määruses oleks asjakohane määratleda selliste tegevusjuhendite teatavad käsitlusaspektid. Näiteks tuleks teatavat liiki ebaseadusliku sisuga seotud riskivähendusmeetmeid kujundada enese- ja kaasreguleerimise kokkulepetega. Teine aspekt, mida peaks käsitlema, on süsteemsete riskide, näiteks desinformatsiooni või manipuleeriva ja kuritahtliku tegevuse võimalik negatiivne mõju ühiskonnale ja demokraatiale. Need hõlmavad koordineeritud tegevusi, mille eesmärk on teavet, sealhulgas desinformatsiooni võimendada, näiteks robotite või võltskontode kasutamine võlts- või eksitava teabe loomiseks, mida mõnikord tehakse majandusliku kasu saamiseks: sellised tegevused on eriti kahjulikud haavatavatele teenusesaajatele, näiteks lastele. Selliste aspektidega seoses võib asjaomase käitumisjuhendi vastuvõtmist ja järgimist käsitada väga suure digiplatvormi asjakohase riskivähendusmeetmena. Kui digiplatvorm komisjoni kutsest hoolimata keeldub (piisavaid põhjendusi andmata) osalemast sellise käitumisjuhendi koostamises ja kohaldamises, võidakse seda arvesse võtta, kui otsustatakse selle üle, kas digiplatvorm on käesolevas määruses sätestatud kohustusi rikkunud.

(69) Käesoleva määruse käitumisjuhendeid käsitlevatele normidele võiks tugineda ka juba käivitatud eneseregulleerimispõhiste algatuste puhul, nagu tooteohutusega seotud algatus „Product Safety Pledge“, võltsitud kaupu käsitlev vastastikuse mõistmise memorandum, ebaseadusliku vihakõne vastane tegevusjuhend ja desinformatsiooni käsitlev tegevusjuhend. Mis puutub viimasesse, siis annab komisjon välja suunised desinformatsiooni käsitleva tegevusjuhendi tugevdamiseks, nagu on kinnitatud Euroopa demokraatia tegevuskavas.

(70) Internetireklaami pakkumisega on üldiselt seotud mitmed osalejad, sealhulgas vahendusteenuse osutajad, kes ühendavad reklaamiavaldajaid reklaamijatega. Käesolevas määruses sätestatud digiplatvormide ja väga suurte digiplatvormide reklaamitegevusega seotud läbipaistvuskohustusi peaksid täiendama tegevusjuhendid,

et tagada paindlikud ja tõhusad mehhanismid kõnealuste kohustuste täitmise hõlbustamiseks ja tõhustamiseks, eelkõige seoses asjakohase teabe edastamise korraga. Kaasata tuleks paljud sidusrühmad, et tagada nende tegevusjuhendite laialdane toetus, tehniline korrektsus, tõhusus ja kasutusmugavus ning seeläbi läbipaistvuskohustuste eesmärkide saavutamine.

(71) Avalikku julgeolekut või rahvatervist mõjutavates erakorralistes olukordades võib komisjon algatada kriisiprotokollide koostamise, et koordineerida kiiret, kollektiivset ja piiriülest reageerimist digikeskkonnas. Erakorralised olukorrad võivad tuleneda erinevatest ettenägematutest sündmustest, nagu maavärinad, orkaanid, pandeemiad või muud piiriülesed rahvatervist mõjutavad ohud, sõda ja terroriaktid, mille puhul võidakse digiplatvorme väärkasutada ebaseadusliku sisu või desinformatsiooni kiireks levitamiseks või mille puhul võib tekkida vajadus usaldusväärset teavet kiirelt levitada. Arvestades väga suurte digiplatvormide olulist rolli teabe levitamisel meie ühiskondades ja piiriüleselt, tuleks selliseid platvorme kutsuda üles koostama ja kohaldama spetsiaalseid kriisiprotokolle. Sellised kriisiprotokollid tuleks aktiveerida vaid piiratud ajaks ning sellega seoses võetavad meetmed peaksid piirduma vaid sellega, mis on rangelt vajalik erakorralise olukorra lahendamiseks. Need meetmed peaksid olema kooskõlas käesoleva määrusega ega tohiks tekitada osalevatele väga suurtele digiplatvormidele üldist kohustust jälgida nende edastatavat või talletatavat teavet ega kohustust aktiivselt otsida ebaseaduslikule sisule viitavaid fakte või asjaolusid.

(72) Käesolevas määruses sätestatud kohustuste kohaldamise piisava järelevalve ja täitmise tagamise ülesanne tuleks põhimõtteliselt panna liikmesriikidele. Selleks peaksid nad määrama vähemalt ühe asutuse, kelle ülesanne on kohaldada ja jõustada käesolevat määrust. Liikmesriikidel peaks siiski olema võimalik usaldada käesoleva määruse kohaldamisega seotud kindlad järelevalve- või jõustamisülesanded ja vastav pädevus rohkem kui ühele pädevale asutusele, näiteks kindlate sektorite asutustele, nagu elektroonilise side turgu reguleerivad asutused, meediat reguleerivad asutused või tarbijakaitseasutused, võttes arvesse riikide põhiseaduslikku, organisatsioonilist ja haldusstruktuuri.

(73) Võttes arvesse asjaomaste teenuste piiriülest olemust ja käesoleva määrusega kehtestatud horisontaalseid kohustusi, tuleks igas liikmesriigis nimetada üks asutus digiteenuste koordinaatoriks, kelle ülesanne on teha järelevalvet taotluse üle ja vajaduse korral jõustada käesolevat määrust. Kui käesoleva määruse kohaldamiseks ja jõustamiseks on määratud rohkem kui üks pädev asutus, tuleks digiteenuste koordinaatoriks määrata ainult üks neist liikmesriigi asutustest. Digiteenuste koordinaator peaks olema komisjoni, nõukoja, teiste liikmesriikide digiteenuste koordinaatorite ja asjaomase liikmesriigi muude pädevate asutuste jaoks ühtne kontaktpunkt, kus käsitletakse kõiki käesoleva määruse kohaldamisega seotud küsimusi. Kui teatavas liikmesriigis on käesolevast määrusest tulenevaid ülesandeid usaldatud mitmele pädevale asutusele, peaks digiteenuste koordinaator koordineerima nende asutuste tegevust ja tegema nendega koostööd kooskõlas siseriikliku õigusega, milles on sätestatud nende vastavad ülesanded, ning tagama kõigi asjaomaste asutuste tõhusa kaasamise järelevalvesse ja täitmise tagamisse liidu tasandil.

(74) Digiteenuste koordinaatoril ja muudel käesoleva määruse alusel määratud pädevatel asutustel on oluline roll käesolevas määruses sätestatud õiguste ja kohustuste tulemuslikkuse tagamisel ning selle eesmärkide saavutamisel. Seega on vaja tagada, et need asutused tegutseksid erasektori üksustest ja avaliku sektori asutustest täiesti sõltumatult ning et neil poleks kohustust ega võimalust küsida või saada juhiseid (ka

mitte valitsuselt), ilma et see piiraks kohustust teha nõuetekohast koostööd teiste pädevate asutuste, digiteenuste koordinaatorite, nõukoja ja komisjoniga. Teisest küljest ei tohiks nende asutuste sõltumatus tähendada seda, et nende suhtes ei saa kooskõlas riigi põhiseadusega ja käesoleva määruse eesmärkide saavutamist ohtu seadmata kohaldada riiklikke kontrolli- või järelevalvemehhanisme seoses nende rahaliste kulutustega või kohtulikku kontrolli või et neil ei peaks olema võimalust konsulteerida teiste riiklike asutustega, sealhulgas õiguskaitseasutuste või kriisiohjeasutustega.

(75) Liikmesriigid võivad määrata digiteenuste koordinaatori ülesandeid või käesoleva määruse kohaldamise ja jõustamise eriülesandeid olemasolevale riiklikule asutusele, tingimusel et selline määratud asutus vastab käesolevas määruses sätestatud nõuetele, näiteks sõltumatuse nõudele. Samuti ei ole liikmesriikidel põhimõtteliselt keelatud ühendada ülesandeid olemasoleva asutuse sees kooskõlas liidu õigusega. Sellega seoses võib meetmete hulka kuuluda keeld vabastada olemasoleva asutuse president või nõukogu liige ametist enne tema ametiaja lõppu üksnes seetõttu, et toimunud on institutsiooniline reform, mis hõlmab ühe asutuse eri ülesannete ühendamist, kui puuduvad õigusnormid, mis tagaksid, et selline ametist vabastamine ei ohusta nende liikmete sõltumatust ega erapooletust.

(76) Kuna vahendusteenuste osutajate kohta ei kehti üldist nõuet tagada füüsiline kohalolek ühe liikmesriigi territooriumil, on vaja tagada selgus, millise liikmesriigi jurisdiktsiooni alla need teenuseosutajad kuuluvad, et riiklikud pädevad asutused saaksid nende suhtes jõustada III ja IV peatükis sätestatud õigusnorme. Teenuseosutaja peaks kuuluma selle liikmesriigi jurisdiktsiooni alla, kus on tema peamine tegevuskoht, st teenuseosutaja peakontor või registrijärgne asukoht, kus toimub peamine finantstegevus ja tegevuse kontroll. Sellised teenuseosutajad, kellel ei ole liidus tegevuskohta, kuid kes pakuvad liidus teenuseid ja kuuluvad seega käesoleva määruse kohaldamisalasse, peaksid kuuluma selle liikmesriigi jurisdiktsiooni alla, kus asub nende teenuseosutajate määratud esindaja, kes täidab käesolevast määrusest tulenevaid õigusliku esindaja ülesandeid. Käesoleva määruse tõhusa kohaldamise huvides peaks aga kõigil liikmesriikidel olema pädevus nende teenuseosutajate suhtes, kes esindajat määranud ei ole, tingimusel et järgitakse põhimõtet *ne bis in idem*. Sellisel juhul peaks iga liikmesriik, kes oma pädevust kõnealuse teenuseosutaja suhtes kasutab, teavitama põhjendamatu viivituseta kõiki teisi liikmesriike oma jurisdiktsioonis võetud meetmetest.

(77) Liikmesriigid peaksid andma digiteenuste koordinaatorile ja mis tahes muule käesoleva määruse alusel määratud pädevale asutusele tulemusliku uurimise ja jõustamise tagamiseks piisavad volitused ja vahendid. Digiteenuste koordinaatoritel peaks eelkõige olema võimalik otsida ja saada tema territooriumile jäävat teavet, sealhulgas võimalike ühisuurimiste raames kooskõlas piiriülese koostöö menetluskorraga, võttes nõuetekohaselt arvesse asjaolu, et teise liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluva teenuseosutaja suhtes peaks järelevalve- ja jõustamismeetmeid võtma asjaomase teise liikmesriigi digiteenuste koordinaator.

(78) Liikmesriigid peaksid kooskõlas liidu õigusega ning eelkõige käesoleva määruse ja hartaga sätestama oma siseriiklikus õiguses oma digiteenuste koordinaatorite ja vajaduse korral muude pädevate asutuste käesoleva määruse kohaste uurimis- ja jõustamisvolituste kasutamise üksikasjalikud tingimused ja piirangud.

(79) Nende volituste kasutamisel peaksid pädevad asutused järgima sellistes menetlustes ja küsimustes kohaldatavaid siseriiklikke norme, näiteks võidakse nõuda kohtu luba

teatavatesse ruumidesse sisenemiseks ja kutsesaladusele juurdepääsu saamiseks. Need sätted peaksid eelkõige tagama, et austatakse põhiõigusi, nagu õigust tõhusale õiguskaitsevahendile ja õiglasele kohtulikule arutamisele, samuti kaitseõigust ning õigust eraelu puutumatusele. Sellega seoses võiksid asjakohaseks võrdlusaluseks olla tagatised, mis on ette nähtud seoses käesoleva määruse kohaste komisjoni menetlustega. Enne lõpliku otsuse tegemist tuleks tagada õiglane ja erapooletu menetlus, võttes muu hulgas arvesse asjaomaste isikute õigust olla ära kuulatud ja õigust tutvuda toimikuga, vajadust tagada konfidentsiaalsus ning ameti- ja ärisaladuse kaitse ning arvestades kohustust otsuseid sisuliselt põhjendada. Seejuures ei tohiks sellega takistada meetmete võtmist piisavalt põhjendatud kiireloomulistel juhtudel asjakohaste tingimuste ja menetluskorra kohaselt. Samuti peaks volituste kasutamine olema proportsionaalne rikkumise või kahtlustatava rikkumisega tekitatud tegeliku või võimaliku üldise kahju laadi ja suurusega. Pädevad asutused peaksid põhimõtteliselt võtma arvesse juhtumiga seotud kõiki asjakohaseid fakte ja asjaolusid, sealhulgas teiste liikmesriikide pädevate asutuste kogutud teavet.

(80) Liikmesriigid peaksid tagama, et käesolevas määruses sätestatud kohustuste rikkumise eest saab määrata tõhusaid, proportsionaalseid ja hoiatavaid karistusi, mille puhul võetakse arvesse rikkumise laadi, raskusastet, korduvust ja kestust, samuti teenitavat avalikku huvi, tegevuse ulatust ja liiki ning rikkuja majanduslikku suutlikkust. Eraldi tuleks karistuste puhul arvesse võtta ka seda, kas asjaomase vahendusteenuse osutaja käesolevast määrusest tulenevate kohustuste täitmata jätmine on süsteemne või korduv ning (kus asjakohane) kas ta tegutseb mitmes liikmesriigis.

(81) Käesoleva määruse tõhusa jõustamise tagamiseks peaks üksikisikutel või esindusorganisatsioonidel olema võimalik esitada digiteenuste koordinaatorile kaebusi käesoleva määruse täitmise kohta territooriumil, kus nad teenust said, ilma et see piiraks käesoleva määruse kohtualluvust käsitlevate õigusnormide kohaldamist. Kaebused peaksid andma tõese ülevaate asjaomase vahendusteenuse osutaja nõuetele vastavusega seotud probleemidest ning nendega võiks teavitada digiteenuste koordinaatorit ka muudest, valdkonnaülestest probleemküsimustest. Digiteenuste koordinaator peaks kaasama muud riiklikud pädevad asutused ja kui küsimus nõuab piiriülest koostööd, siis teiste liikmesriikide digiteenuste koordinaatorid, eelkõige asjaomase vahendusteenuste osutaja tegevuskoha liikmesriigi oma.

(82) Liikmesriigid peaksid tagama, et digiteenuste koordinaatorid saavad võtta meetmeid, mis on tõhusad ja proportsionaalsed teatavate eriti raskete ja püsivate rikkumiste käsitlemisel. Kui need meetmed võivad kahjustada kolmandate isikute õigusi ja huve, näiteks siis, kui keelatakse juurdepääs internetipõhistele kasutajaliidestele, on asjakohane nõuda, et meetmete võtmise korralduse annaks digiteenuste koordinaatorite taotlusel pädev õigusasutus ja et nende suhtes kohaldataks täiendavaid kaitsemeetmeid. Täpsemalt tuleks võimalikele mõjutatud kolmandatele isikutele anda võimalus esitada oma seisukoht ja kõnealuseid korraldusi tuleks anda üksnes siis, kui liidu või siseriiklike muude õigusaktide alusel võetavate meetmete kohaldamine (näiteks selleks, et kaitsta tarbijate kollektiivseid huve, tagada lapspornot sisaldavate või levitavate veebilehtede viivitamatu eemaldamine või keelata juurdepääs teenustele, mille puhul kolmas osapool rikub intellektuaalomandi õigust) ei ole mõistlikul moel võimalik.

(83) Sellise juurdepääsu piiramise korralduse puhul ei tohiks minna kaugemale sellest, mis on hädavajalik selle eesmärgi saavutamiseks. Selleks tuleks see põhimõtteliselt adresseerida vahendusteenuse osutajale, näiteks asjaomasele veebimajutusteenuse pakkujale, internetiteenuse pakkujale või domeeniregistrile või domeeniregistri

pidajale, kes on positsioonil, mis võimaldab eesmärgi saavutada, ilma et põhjendamatult piirataks juurdepääsu seaduslikule teabele.

(84) Digiteenuste koordinaator peaks avaldama käesoleva määruse kohase tegevuse kohta korrapäraselt aruande. Arvestades, et digiteenuste koordinaatorit teavitatakse samuti ühise teabevahetussüsteemi kaudu käesoleva määruse alusel antud korraldustest, millega nõutakse ebaseadusliku sisu vastaste meetmete võtmist või teabe esitamist, peaks digiteenuste koordinaator lisama oma aastaaruandesse nende korralduste arvu ja kategooriad, mille tema liikmesriigi õigus- ja haldusasutused on vahendusteenuste osutajatele adresseerinud.

(85) Digiteenuste koordinaatoril, kes palub mõnel teisel digiteenuste koordinaatoril meetmeid võtta, või nõukojal, kui ta esitas soovituse hinnata rohkem kui kolme liikmesriigiga seotud küsimust, peaks olema võimalik edastada küsimus komisjonile, kui peaks esinema lahkarvamusi seoses hinnangute, võetud või kavandatavate meetmete või meetmete võtmata jätmisega. Komisjonil peaks olema võimalik asjaomaste asutuste esitatud teabe põhjal taotleda pädevalt digiteenuste koordinaatorilt asja uuesti hindamist ja vajalike meetmete võtmist, et tagada määratud ajavahemiku jooksul nõuetele vastavus. See võimalus ei piira komisjoni üldist kohustust teha järelevalvet liidu õiguse kohaldamise üle ja vajaduse korral tagada selle täitmine Euroopa Liidu Kohtu kontrolli all kooskõlas aluslepingutega. Kui tegevuskoha digiteenuste koordinaator tehtud taotluse alusel meetmeid ei võta, võib see viia ka komisjoni sekkumiseni käesoleva määruse IV peatüki 3. jao alusel, kui kahtlustatav rikkuja on väga suur digiplatvorm.

(86) Et hõlbustada mitut liikmesriiki hõlmavat piiriülest järelevalvet ja uurimist, peaks digiteenuste koordinaatoritel olema võimalik osaleda alaliselt või ajutiselt käesoleva määrusega hõlmatud küsimustega seotud ühises järelevalve- ja uurimistegevuses. Sellisesse tegevusse võib olla kaasatud teisi pädevaid asutusi ja sellega võidakse käsitleda mitmesuguseid küsimusi alates koordineeritud andmekogumistegevusest kuni teabetaotluste või kohapealsete kontrollideni, vastavalt osalevate asutuste volituste piiridele. Nende tegevustega seoses võidakse pöörduda nõu saamiseks nõukoja poole, näiteks selleks, et ta teeks ettepanekuid tegevus- ja ajakavade kohta või pakuks ajutiste töörühmade moodustamist, kaasates asjaomaseid ametiasutusi.

(87) Pidades silmas raskusi, mis võivad tekkida seoses väga suure digiplatvormi nõuetele vastavuse hindamise ja tagamisega, näiteks seoses kahtlustatava rikkumise ulatuse või keerukusega, mis võib nõuda eriteadmiste või suutlikkuse rakendamist liidu tasandil, peaks digiteenuste koordinaatoritel olema võimalus (vabatahtlikkuse alusel) paluda komisjonil sekkuda ning kasutada tema käesolevast määrusest tulenevaid uurimis- ja jõustamisvolitusi.

(88) Et tagada käesoleva määruse järjepidev kohaldamine, tuleb luua liidu tasandil sõltumatu nõuanderühm, kes peaks toetama komisjoni ja aitama koordineerida digiteenuste koordinaatorite tegevust. Kõnealune Euroopa digiteenuste nõukoda peaks koosnema digiteenuste koordinaatoritest, ilma et see piiraks digiteenuste koordinaatorite võimalust kutsuda oma koosolekutele või määrata ajutisi delegaate teistest pädevatest asutustest, kellele on käesoleva määruse alusel ette nähtud kindlad ülesanded, kui see on vajalik nende ülesannete ja pädevuse riigisisesest jaotusest lähtuvalt. Kui ühest liikmesriigist pärit osalejaid on mitu, peaks hääleõigus olema vaid ühel liikmesriigi esindajal.

(89) Nõukoda peaks aitama kujundada liidu ühist seisukohta käesoleva määruse järjepideva kohaldamise küsimuses ning toetama pädevate asutuste vahelist koostööd, sealhulgas

nõustama komisjoni ja digiteenuste koordinaatoreid asjakohaste uurimis- ja jõustamismeetmete küsimuses, eelkõige seoses väga suurte digiplatvormidega. Samuti peaks nõukoda aitama koostada asjakohaseid vorme ja tegevusjuhendeid ning analüüsima digiteenuste arengu üldisi suundumusi liidus.

(90) Selleks peaks nõukojal olema võimalik võtta vastu digiteenuste koordinaatoritele või muudele pädevatele riiklikele asutustele adresseeritud arvamusi, taotlusi ja soovitusi. Kuigi need pole õiguslikult siduvad, tuleks neist kõrvalekaldumise otsust nõuetekohaselt põhjendada ning komisjon võib sellist otsust arvesse võtta, kui ta hindab asjaomase liikmesriigi vastavust käesolevale määrusele.

(91) Nõukoda peaks tooma kokku digiteenuste koordinaatorite esindajad ja võimalikud muud komisjoni juhitavad pädevad asutused, et tagada talle esitatud küsimuste hindamine Euroopa mõõtmes. Pidades silmas võimalikke valdkonnaüleseid elemente, mis võivad olla olulised ka muude liidu tasandi õigusraamistike kontekstis, peaks nõukojal olema lubatud teha oma ülesannete täitmiseks koostööd muude liidu organite, ametite, asutuste ja nõuanderühmadega eri vastutusvaldkondadest, nagu võrdõiguslikkus, sealhulgas naiste ja meeste võrdõiguslikkus, mittediskrimineerimine, andmekaitse, elektrooniline side, audiovisuaalteenused, ELi eelarvet mõjutavad tolliga seotud pettused või tarbijakaitse, lähtudes sellest, mis on ülesannete täitmiseks vajalik.

(92) Komisjon peaks eesistuja kaudu osalema nõukojas hääleõiguseta. Komisjon peaks eesistuja kaudu tagama, et koosolekute päevakord koostatakse nõukoja liikmete taotluste kohaselt, nagu on sätestatud töökorras, ning lähtuvalt nõukoja käesolevas määruses sätestatud ülesannetest.

(93) Tulenevalt vajadusest tagada nõukoja tegevuse toetus, peaks nõukojal olema võimalik tugineda komisjoni ja pädevate riiklike asutuste oskusteabele ja inimressurssidele. Nõukoja sisemist operatiivset töökorraldust tuleks täiendavalt täpsustada nõukoja töökorras.

(94) Võttes arvesse väga suurte digiplatvormide ulatusest ja mõjust tulenevat suurt tähtsust, võib nende suutmatus täita neile pandud erikohustusi mõjutada suurt hulka teenusesaajaid eri liikmesriikides ja põhjustada suurt ühiskondlikku kahju ning seejuures võib sellise mittevastavuse tuvastamine ja sellega tegelemine olla väga keeruline.

(95) Kõnealuste avaliku korraga seotud probleemide lahendamiseks on seega vaja ette näha tõhustatud järelevalve ja jõustamise ühine süsteem liidu tasandil. Kui näiteks eraldiseisvate või ühiste uurimiste, auditeerimiste või kaebuste alusel tuvastatakse mõne sellise sätte rikkumine, mida kohaldatakse üksnes väga suurte digiplatvormide suhtes, peaks tegevuskohajärgne digiteenuste koordinaator omal algatusel või nõukoja soovitusel jälgima kõiki selle väga suure digiplatvormi võetavaid edasisi meetmeid, mis on sätestatud tema tegevuskavas. Digiteenuste koordinaatoril peaks olema vajaduse korral võimalik paluda täiendava vabatahtliku eriauditi korraldamist, millega teha kindlaks, kas kõnealustest meetmetest piisab, et rikkumisega seotud probleem lahendada. Kõnealuse menetluse lõppedes peaks ta esitama nõukojale, komisjonile ja asjaomasele platvormile oma seisukohad selle kohta, kas kõnealune platvorm on rikkumisprobleemi lahendanud või mitte, märkides ära asjaomased tegevused ja andes hinnangu võetud meetmete kohta. Digiteenuste koordinaator peaks täitma oma ülesandeid kõnealuse ühise süsteemi raames õigel ajal ning võtma täielikult arvesse kõiki nõukoja arvamusi ja nõuandeid.

(96) Kui asjaomane platvorm ei ole oma tegevuskava kohaselt tõhusalt lahendanud sellise sätte rikkumise probleemi, mida kohaldatakse üksnes väga suurte digiplatvormide suhtes, võib vaid komisjon omal algatusel või nõukoja soovitusel otsustada täiendavalt uurida asjaomast rikkumist ja hilisemaid meetmeid, kui arvata välja tegevuskohajärgne digiteenuste koordinaator. Komisjonil peaks olema võimalik pärast vajalike uurimiste läbiviimist teha rikkumise tuvastamise otsuseid ja kehtestada väga suurte digiplatvormide suhtes karistusi, kui see on põhjendatud. Samuti peaks tal olema võimalus sekkuda piiriülestesse olukordadesse, kui tegevuskohajärgne digiteenuste koordinaator ei ole vaatamata komisjoni taotlusele meetmeid võtnud, või olukordadesse, kus tegevuskohajärgne digiteenuste koordinaator ise palub komisjonil sekkuda seoses käesoleva määruse mis tahes muu sätte rikkumisega, mille on toime pannud väga suur digiplatvorm.

(97) Komisjonil peaks olema vabadus otsustada, kas ta sekkub olukorda, millesse tal on käesoleva määruse kohaselt õigus sekkuda. Kui komisjon on menetluse algatanud, ei tohiks tegevuskohajärgsed digiteenuste koordinaatorid asjaomase väga suure digiplatvormi asjaomase tegevuse suhtes enam oma uurimis- ja jõustamisvolitusi rakendada, et vältida topelttööd, ebakõlasid ja riske, mis on seotud põhimõttega *ne bis in idem.* Tõhususe huvides ei tohiks siiski keelata neil digiteenuste koordinaatoritel kasutada oma volitusi selleks, et abistada komisjoni tema taotlusel järelevalveülesannete täitmisel, või selleks, et käsitleda muid juhtumeid, sealhulgas sama väga suure digiplatvormi sellist tegevust, mis on kahtluse kohaselt uus rikkumine. Kõnealused digiteenuste koordinaatorid ning vajaduse korral nõukoda ja teised digiteenuste koordinaatorid peaksid andma komisjonile kogu vajaliku teabe ja abi, et võimaldada tal tema ülesandeid tõhusalt täita, ning komisjon peaks omakorda hoidma neid kursis komisjoni volituste kasutamisega, kui see on asjakohane. Sellega seoses peaks komisjon vajaduse korral võtma arvesse kõiki nõukoja või asjaomaste digiteenuste koordinaatorite läbiviidud asjakohaste hindamiste tulemusi ning nende kogutud asjakohaseid tõendeid ja teavet, ilma et see piiraks komisjoni volitusi ja vastutust teha vajaduse korral täiendavaid uurimisi.

(98) Pidades silmas teatavaid probleeme, mis võivad tekkida seoses väga suurte digiplatvormide vastavuse tagamisega, ning seda, kui oluline on seda tõhusalt teha, arvestades nende platvormide suurust ja mõju ning kahju, mida nad võivad põhjustada, peaks komisjonil olema suured uurimis- ja jõustamisvolitused, mis võimaldaksid tal täita teatavate käesolevas määruses sätestatud õigusnormidega seotud uurimis-, jõustamis- ja jälgimisülesandeid, võttes täielikult arvesse proportsionaalsuse põhimõtet ning mõjutatud isikute õigusi ja huve.

(99) Täpsemalt peaks komisjonil olema juurdepääs kõigile asjakohastele dokumentidele ja andmetele ning igasugusele teabele, mida on vaja uurimiste algatamiseks ja läbiviimiseks ning käesolevas määruses sätestatud asjaomaste kohustuste täitmise jälgimiseks, olenemata sellest, kelle valduses kõnealused dokumendid, andmed või teave on, ning olenemata nende vormist või vormingust, andmekandjast või nende säilitamise kohast. Komisjonil peaks olema võimalik otse nõuda, et väga suur digiplatvorm või asjaomased kolmandad isikud või üksikisikud esitaksid mis tahes asjakohaseid tõendeid, andmeid ja teavet. Lisaks peaks komisjonil olema võimalik käesoleva määruse kohaldamiseks taotleda igalt oma liikmesriigi asutuselt, organilt või ametilt või igalt füüsiliselt või juriidiliselt isikult asjakohast teavet. Komisjonile tuleks anda volitus nõuda juurdepääsu asjaomaste isikute andmebaasidele ja algoritmidele ning küsida nende kohta selgitusi, samuti õigus küsitleda kõiki selleks nõusoleku andnud isikuid, kellel võib olla kasulikku teavet, ning nende ütlused

registreerida. Komisjonile tuleks anda ka volitused teha vajalikke kontrolle, et tagada käesoleva määruse asjakohaste sätete täitmine. Sellised uurimisvolitused on antud täiendava võimalusena lisaks komisjoni võimalusele paluda digiteenuste koordinaatoritelt ja teiste liikmesriikide asutustelt abi, näiteks teabe esitamist või nende volituste kasutamist.

(100) Käesoleva määruse alusel kehtestatud asjakohaste kohustuste täitmine tuleks tagada trahvide ja perioodiliste karistusmaksete kohaldamise abil. Selleks tuleks ette näha trahvide ja perioodiliste karistusmaksete asjakohased tasemed kohustuste täitmata jätmise ja menetluseeskirjade rikkumise puhuks, kohaldades seejuures asjakohaseid aegumistähtaegu.

(101) Väga suurtele asjaomastele digiplatvormidele ja teistele, kelle suhtes komisjon oma volitusi võib rakendada ja kelle huve otsus võib mõjutada, tuleks anda võimalus esitada enne otsuse vastuvõtmist märkusi ning langetatud otsused tuleks täielikult avalikustada. Asjaosaliste kaitseõiguste ning eriti toimikutele juurdepääsu õiguse tagamisel on oluline tagada konfidentsiaalse teabe kaitse. Seejuures peaks komisjon teabe konfidentsiaalsuse kaitsmisel tagama, et teave, millele otsus tugineb, avalikustatakse sellises ulatuses, mis võimaldab otsuse adressaadil mõista otsuseni viinud asjaolusid ja kaalutlusi.

(102) Tõhususe huvides peaks komisjon lisaks määruse üldisele hindamisele, mis viiakse läbi viie aasta jooksul alates selle jõustumisest, pärast esialgset käivitusetappi ja käesoleva määruse kolme esimese kohaldamisaasta alusel hindama ka nõukoja tegevust ja selle struktuuri.

(103) Et tagada ühetaolised tingimused käesoleva määruse rakendamiseks, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011[49].

(104) Käesoleva määruse eesmärkide täitmiseks peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu käesolevat määrust täiendavaid delegeeritud õigusakte. Eelkõige tuleks vastu võtta delegeeritud õigusaktid, mis käsitlevad väga suurte digiplatvormide identifitseerimise kriteeriume ja juurdepääsutaotluste tehnilisi kirjeldusi. Väga oluline on, et komisjon korraldaks asjakohaseid konsultatsioone ja et need konsultatsioonid toimuksid vastavalt põhimõtetele, mis on sätestatud 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes. Et tagada võrdsel tasemel osalemine delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.

(105) Käesolevas määruses austatakse hartas tunnustatud põhiõigusi ja liidu õiguse üldpõhimõtetega sätestatud põhiõigusi. Seega tuleks käesolevat määrust tõlgendada ja kohaldada kooskõlas nende põhiõigustega, sealhulgas väljendus- ja teabevabaduse ning meediavabaduse ja meedia mitmekesisuse põhimõttega. Käesolevas määruses sätestatud volituste kasutamise korral peaksid kõik asjaomased avaliku sektori

[49] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

asutused tagama olukordades, kus asjaomased põhiõigused on vastuolus, nende õiguste õiglase tasakaalu kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega.

(106) Kuna käesoleva määruse eesmärki tagada siseturu nõuetekohane toimimine ning turvaline, prognoositav ja usaldusväärne digikeskkond, kus hartas sätestatud põhiõigused on nõuetekohaselt kaitstud, ei suuda liikmesriigid eraldi täielikult saavutada, sest üksi tegutsedes ei suuda nad vajalikul tasemel ühtlustamist ega koostööd saavutada, ning kuna seda saab territoriaalse ja isikulise kohaldamisala tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta vastu meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus kaugemale, kui nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalik,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I peatükk. Üldsätted

Artikkel 1
Reguleerimisese ja kohaldamisala

1. Käesoleva määrusega kehtestatakse siseturul vahendusteenuste osutamise ühtlustatud õigusnormid. Täpsemalt nähakse sellega ette järgmine:

   (a) vahendusteenuste osutajate tingimusliku vastutusest vabastamise raamistik;

   (b) teatavat kindlat liiki vahendusteenuste osutajate jaoks kohandatud hoolsuskohustuste õigusnormid;

   (c) käesoleva määruse kohaldamise ja täitmise tagamise, sealhulgas pädevate asutuste vahelist koostööd ja koordineerimist käsitlevad õigusnormid.

2. Käesoleva määruse eesmärgid on järgmised:

   (a) aidata kaasa vahendusteenuste siseturu nõuetekohasele toimimisele;

   (b) kehtestada ühtsed õigusnormid, et tagada turvaline, ootuspäraselt toimiv ja usaldusväärne digikeskkond, kus hartas sätestatud põhiõigused on tõhusalt kaitstud.

3. Käesolevat määrust kohaldatakse vahendusteenuste suhtes, mida osutatakse teenusesaajatele, kelle tegevuskoht on liidus, olenemata asjaomaste teenuste osutajate asukohast.

4. Käesolevat määrust ei kohaldata ühegi sellise teenuse suhtes, mis ei ole vahendusteenus, ega sellise teenuse suhtes kehtestatud nõuete suhtes, olenemata sellest, kas kõnealuse teenuse osutamiseks kasutatakse vahendusteenuseid.

5. Käesolev määrus ei piira järgmiste õigusaktidega sätestatud õigusnormide kohaldamist:

   (a) direktiiv 2000/31/EÜ;

   (b) direktiiv 2010/13/EÜ;

   (c) autoriõigust ja sellega seotud õigusi käsitlev liidu õigus;

   (d) määrus (EL) .../... terroristliku veebisisu levitamise tõkestamise kohta [kui see on vastu võetud];

(e) määrus (EL) .../..., mis käsitleb Euroopa andmeesitamismäärust ja Euroopa andmesäilitamismäärust elektrooniliste tõendite hankimiseks kriminaalasjades, ning direktiiv (EL) .../..., millega kehtestatakse ühtlustatud normid kriminaalmenetluses tõendite kogumise eesmärgil esindajate määramise kohta [e-tõendid, kui on vastu võetud];

(f) määrus (EL) 2019/1148;

(g) määrus (EL) 2019/1150;

(h) tarbijakaitset ja tooteohutust käsitlevad liidu õigusaktid, sealhulgas määrus (EL) 2017/2394;

(i) isikuandmete kaitset käsitlevad liidu õigusaktid, eelkõige määrus (EL) 2016/679 ja direktiiv 2002/58/EÜ.

Artikkel 2
Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

(a) „infoühiskonna teenused“ – teenused direktiivi (EL) 2015/1535 artikli 1 lõike 1 punkti b tähenduses;

(b) „teenusesaaja“ – füüsiline või juriidiline isik, kes asjaomast vahendusteenust kasutab;

(c) „tarbija“ – iga füüsiline isik, kelle tegutsemise eesmärk ei ole seotud tema kaubandus-, majandus- ega kutsetegevusega;

(d) „teenuste pakkumine liidus“ – infoühiskonna teenuste osutaja, kellel on liiduga märkimisväärne seos, võimaldab oma teenuste kasutamist ühes või mitmes liikmesriigis asuvatele juriidilistele või füüsilistele isikutele; loetakse, et selline märkimisväärne seos on olemas siis, kui teenuseosutajal on liidus tegevuskoht; sellise tegevuskoha puudumisel hinnatakse märkimisväärse seose olemasolu, tuginedes kindlatele faktilistele kriteeriumidele, näiteks:

– märkimisväärne arv kasutajaid ühes või mitmes liikmesriigis või

– tegevus on suunatud ühte või mitmesse liikmesriiki;

(e) „kaupleja“ – füüsiline või juriidiline isik, olenemata sellest, kas viimane on era- või avalik-õiguslikus omandis, kes tegutseb – kaasa arvatud teiste isikute kaudu, kes tegutsevad tema nimel või ülesandel – eesmärgil, mis on seotud tema kaubandus-, majandus-, ametialase- või kutsetegevusega;

(f) „vahendusteenus“ – üks järgmistest teenustest:

– „pelga edastamise“ teenus, mis seisneb teenusesaaja esitatud teabe edastamises sidevõrgu kaudu või sidevõrgule juurdepääsu pakkumises;

– „vahemällu salvestamise“ teenus, mis seisneb teenusesaaja esitatud teabe edastamises sidevõrgu kaudu ja hõlmab kõnealuse teabe automaatset, vahepealset ja ajutist talletamist ning mille ainus eesmärk on teabe tõhusam edastamine teistele teenusesaajatele nende taotluse alusel;

– „veebimajutusteenus“, mis seisneb teenusesaaja taotlusel teenusesaaja esitatud teabe talletamises;

(g) „ebaseaduslik sisu“ – igasugune teave, mis iseenesest või teatava tegevuse, sh toodete müügi või teenuste osutamise käsitlemise tõttu ei ole kooskõlas liidu või liikmesriigi õigusega, olenemata selle õiguse täpsest reguleerimisesemest või laadist;

(h) „digiplatvorm“ – veebimajutusteenuse osutaja, kes teenusesaaja taotlusel talletab ja levitab üldsusele teavet, välja arvatud juhul, kui mainitud tegevus on üksnes mõne teise teenuse vähetähtis kõrvalfunktsioon, mida ei saa objektiivsetel ja tehnilistel põhjustel kasutada kõnealust muud teenust kasutamata, ning kui selle funktsiooni teise teenusesse integreerimise eesmärk ei ole käesoleva määruse kohaldamisest kõrvale hoida;

(i) „üldsusele levitamine“ – teabe esitanud teenuseosutaja taotlusel teabe kättesaadavaks tegemine potentsiaalselt piiramatule arvule kolmandatele isikutele;

(j) „kaugleping“ – leping direktiivi 2011/83/EL artikli 2 punktis 7 sätestatud tähenduses;

(k) „internetipõhine kasutajaliides“ – tarkvara, sealhulgas veebisait või selle osa, ja rakendused, sealhulgas mobiilirakendused;

(l) „tegevuskohajärgne digiteenuste koordinaator“ – selle liikmesriigi digiteenuste koordinaator, kus on vahendusteenuse osutaja tegevuskoht või tema seadusliku esindaja elu- või tegevuskoht;

(m) „sihtkohajärgne digiteenuste koordinaator“ – selle liikmesriigi digiteenuste koordinaator, kus vahendusteenust osutatakse;

(n) „reklaam“ – teave, mille eesmärk on edendada juriidilise või füüsilise isiku sõnumit, olenemata sellest, kas see teenib ärilisi või mitteärilisi eesmärke, ning mida digiplatvorm kuvab internetipõhises kasutajaliideses tasu eest spetsiaalselt selle teabe sõnumi edendamiseks;

(o) „soovitussüsteem“ – täielikult või osaliselt automatiseeritud süsteem, mida digiplatvorm rakendab selleks, et soovitada oma internetipõhises kasutajaliideses teenusesaajatele kindlat teavet, sealhulgas teenusesaaja algatatud otsingu põhjal või muul alusel kuvatava teabe suhtelist järjekorda või esiletõstmist määrates;

(p) „sisu modereerimine“ – vahendusteenuste osutajate tegevus, mille eesmärk on avastada, tuvastada ja käsitleda teenusesaajate esitatavat ebaseaduslikku sisu või teavet, mis ei ole kooskõlas teenuseosutaja tingimustega, sealhulgas võetud meetmed, mis mõjutavad kõnealuse ebaseadusliku sisu või sellise teabe kättesaadavust, nähtavust ja sellele juurdepääsu, näiteks kõnealuse sisu/teabe nähtavuse vähendamine, sellele juurdepääsu tõkestamine, selle eemaldamine või teenusesaajalt selle esitamise võimaluse võtmine, näiteks teenusesaaja konto lõplik sulgemine või ajutine peatamine;

(q) „tingimused“ – kõik tingimused või kirjeldused, olenemata nende nimetusest või vormist, mis reguleerivad vahendusteenuste osutajate ja saajate vahelist lepingulist suhet.

II peatükk. Vahendusteenuste osutajate vastutus

Artikkel 3
Pelk edastamine

1. Kui osutatakse sellist infoühiskonna teenust, mis seisneb teenusesaaja esitatud teabe sidevõrgu kaudu edastamises või sidevõrgule juurdepääsu pakkumises, siis ei vastuta teenuseosutaja edastatava teabe eest, tingimusel et teenuseosutaja:

(a) ei algata edastust;

(b) ei vali edastuse saajat ning

(c) ei vali ega muuda edastuses sisalduvat teavet.

2. Lõikes 1 osutatud edastamise ja juurdepääsu pakkumisega seotud toimingud hõlmavad edastatava teabe automaatset, vahepealset ja ajutist säilitamist, niivõrd kui selle ainus eesmärk on edastamine sidevõrgu kaudu ja juhul, kui teavet ei säilitata pikema ajavahemiku jooksul, kui on edastamiseks põhjendatult vajalik.

3. Käesolev artikkel ei piira kohtu või haldusasutuse võimalust nõuda liikmesriikide õigussüsteemide kohaselt teenuseosutajalt rikkumise lõpetamist või vältimist.

Artikkel 4
Vahemällu salvestamine

1. Kui osutatakse infoühiskonna teenust, mis seisneb teenusesaaja esitatud teabe edastamises sidevõrgu kaudu, ja kui selle teenuse ainus eesmärk on teabe tõhusam edastamine teistele teenusesaajatele nende taotluse alusel, siis ei vastuta teenuseosutaja kõnealuse teabe automaatse, vahepealse ja ajutise talletamise eest, tingimusel et:

(a) teenuseosutaja ei muuda teavet;

(b) teenuseosutaja täidab teabele juurdepääsu tingimusi;

(c) teenuseosutaja järgib neid teabe ajakohastamise nõudeid, mis on selles majandusharus laialdaselt tunnustatud ja kasutatavad;

(d) teenuseosutaja ei takista majandusharus laialdaselt tunnustatud ja kasutatava tehnoloogia seaduslikku kasutamist, et saada andmeid teabe kasutamise kohta; ning

(e) teenuseosutaja eemaldab talletatava teabe või tõkestab sellele juurdepääsu kiiresti, kui ta saab teada, et teave on edastuse algpunktis võrgust eemaldatud või juurdepääs sellele on tõkestatud või et kohus või haldusasutus on andnud sellise eemaldamise või tõkestamise korralduse.

2. Käesolev artikkel ei piira kohtu või haldusasutuse võimalust nõuda liikmesriikide õigussüsteemide kohaselt teenuseosutajalt rikkumise lõpetamist või vältimist.

Artikkel 5
Veebimajutus

1. Kui osutatakse infoühiskonna teenust, mis seisneb teenusesaaja esitatud teabe salvestamises, siis ei vastuta teenuseosutaja taotluse alusel salvestatud teabe eest järgmistel tingimustel:

(a) kui teenuseosutajal ei ole tegelikku teadmist ebaseadusliku tegevuse või ebaseadusliku sisu kohta ja ta ei ole kahjutasunõuete korral teadlik faktidest või asjaoludest, millest ilmneb ebaseaduslik tegevus või sisu; või

(b) kui teenuseosutaja tegutseb pärast sellise teadmise või teadlikkuse tekkimist kiiresti, et eemaldada ebaseaduslik sisu või tõkestada juurdepääs sellele.

2. Lõiget 1 ei kohaldata, kui teenusesaaja tegutseb teenuseosutaja alluvuses või järelevalve all.

3. Lõiget 1 ei kohaldata sellise digiplatvormi tarbijakaitseõigusest tuleneva vastutuse suhtes, kes võimaldab tarbijatel sõlmida kauplejatega kauglepinguid, kui selline digiplatvorm esitab kindlad andmed või võimaldab muul viisil asjaomase kindla tehingu vormistamist nii, et keskmine ja piisavalt informeeritud tarbija võiks arvata, et tehingu objektiks olevat teavet, toodet või teenust pakub kas digiplatvorm ise või tema alluvuses või kontrolli all tegutsev teenusesaaja.

4. Käesolev artikkel ei piira kohtu või haldusasutuse võimalust nõuda liikmesriikide õigussüsteemide kohaselt teenuseosutajalt rikkumise lõpetamist või vältimist.

Artikkel 6
Vabatahtlik omaalgatuslik uurimine ja õigusnormide järgimine

Vahendusteenuste osutajaid ei loeta artiklites 3, 4 ja 5 osutatud vastutusest vabastamise tingimustele mittevastavaks üksnes seetõttu, et nad viivad läbi vabatahtlikke omaalgatuslikke uurimisi või teevad muid tegevusi, mille eesmärk on ebaseadusliku sisu avastamine, tuvastamine ja eemaldamine või sellele juurdepääsu tõkestamine, või võtavad vajalikke meetmeid, et täita liidu õiguse nõudeid, sealhulgas käesolevas määruses sätestatud nõudeid.

Artikkel 7
Üldise jälgimise või aktiivse faktide kogumise kohustuse puudumine

Vahendusteenuste osutajatele ei panda üldist kohustust jälgida teavet, mida nad edastavad või talletavad, ega otsida aktiivselt ebaseaduslikule tegevusele osutavaid fakte või asjaolusid.

Artikkel 8
Ebaseadusliku sisu vastaste meetmete võtmise korraldused

1. Vahendusteenuste osutaja, kes on saanud asjakohase liikmesriigi kohtu- või haldusasutuselt kohaldatava liidu õiguse või liikmesriigi õiguse alusel kooskõlas liidu õigusega väljastatud korralduse võtta meetmeid konkreetse ebaseadusliku sisu vastu, peab korralduse väljastanud asutusele põhjendamatu viivituseta teatama korralduse täitmisest, märkides ära võetud meetmed ja meetmete võtmise aja.

2. Liikmesriigid tagavad, et lõikes 1 osutatud korraldused vastavad järgmistele tingimustele:

   (a) korraldus sisaldab järgmisi elemente:

   – põhjendused, milles selgitatakse, miks teabe puhul on tegemist ebaseadusliku sisuga, viidates sellele liidu või siseriikliku õiguse sättele, mida rikuti;

   – täpne ühtne ressursilokaator (URL) või mitu täpset ühtset ressursilokaatorit ja vajaduse korral täiendav teave, mis võimaldab asjaomase ebaseadusliku sisu tuvastada;

   – teave teenuseosutajale ja sisu esitanud teenusesaajale kättesaadavate õiguskaitsevahendite kohta;

   (b) korralduse territoriaalne kohaldamisala piirdub sellega, mis on rangelt vajalik selle eesmärgi saavutamiseks, lähtudes kohaldatava liidu ja siseriikliku õiguse, sealhulgas harta normidest ning, kui asjakohane, rahvusvahelise õiguse üldpõhimõtetest;

(c) korraldus koostatakse teenuseosutaja teatatud keeles ja saadetakse teenuseosutaja määratud kontaktpunkti aadressil kooskõlas artikliga 10.

3. Korralduse väljastanud õigus- või haldusasutuse liikmesriigi digiteenuste koordinaator edastab lõikes 1 osutatud korralduste koopia põhjendamatu viivituseta artikli 67 kohaselt loodud süsteemi kaudu kõigile teistele digiteenuste koordinaatoritele.

4. Käesolevas artiklis sätestatud tingimused ja nõuded ei piira siseriikliku kriminaalmenetlusõiguse nõuete kohaldamist kooskõlas liidu õigusega.

Artikkel 9
Teabe esitamise korraldused

1. Vahendusteenuste osutaja, kes on saanud asjakohase liikmesriigi kohtu- või haldusasutuselt kohaldatava liidu õiguse või liikmesriigi õiguse alusel kooskõlas liidu õigusega väljastatud korralduse esitada ühe või mitme konkreetse teenusesaaja kohta konkreetset teavet, peab korralduse väljastanud asutusele põhjendamatu viivituseta teatama korralduse kättesaamisest ja selle täitmisest.

2. Liikmesriigid tagavad, et lõikes 1 osutatud korraldused vastavad järgmistele tingimustele:

(a) korraldus sisaldab järgmisi elemente:

– põhjendused, milles selgitatakse teabe nõudmise eesmärki ning seda, miks teabeesitusnõue on vajalik ja proportsionaalne, et teha kindlaks, kas vahendusteenuse saajad järgivad kohaldatavaid liidu või siseriiklikke õigusnorme, välja arvatud juhul, kui selliseid põhjendusi ei saa esitada kuritegude ennetamise, uurimise, avastamise ja nende eest vastutusele võtmisega seotud põhjustel;

– teave teenuseosutajale ja asjaomase teenuse saajatele kättesaadavate õiguskaitsevahendite kohta;

(b) korralduses nõutakse teenuseosutajalt üksnes sellise teabe esitamist, mille ta on teenuse osutamise eesmärgil juba kogunud ja mis on tema kontrolli all;

(c) korraldus koostatakse teenuseosutaja teatatud keeles ja saadetakse teenuseosutaja määratud kontaktpunkti aadressil kooskõlas artikliga 10;

3. korralduse väljastanud riikliku õigus- või haldusasutuse liikmesriigi digiteenuste koordinaator edastab lõikes 1 osutatud korralduse koopia põhjendamatu viivituseta artikli 67 kohaselt loodud süsteemi kaudu kõigile teistele digiteenuste koordinaatoritele.

4. Käesolevas artiklis sätestatud tingimused ja nõuded ei piira siseriikliku kriminaalmenetlusõiguse nõuete kohaldamist kooskõlas liidu õigusega.

III PEATÜKK
Läbipaistva ja turvalise digikeskkonna tagamiseks vajalikud hoolsuskohustused

1. JAGU
KÕIGI VAHENDUSTEENUSTE OSUTAJATE SUHTES KOHALDATAVAD SÄTTED

Artikkel 10
Kontaktpunktid

1. Vahendusteenuste osutajad loovad käesoleva määruse kohaldamiseks ühtse kontaktpunkti, mis võimaldab elektrooniliste vahendite abil otsesuhtlust liikmesriikide asutuste, komisjoni ja artiklis 47 osutatud nõukojaga.

2. Vahendusteenuste osutajad avalikustavad teabe, mida on vaja nende ühtsete kontaktpunktide hõlpsaks tuvastamiseks ja nendega suhtlemiseks.

3. Vahendusteenuste osutajad täpsustavad lõikes 2 osutatud teabes liidu ametliku keele või ametlikud keeled, mida saab kasutada nende kontaktpunktidega suhtlemiseks, hõlmates vähemalt ühe selle liikmesriigi ametliku keele, kus on vahendusteenuste osutaja peamine tegevuskoht või kus elab või asub tema seaduslik esindaja.

Artikkel 11
Esindajad

1. Vahendusteenuste osutajad, kellel ei ole liidus tegevuskohta, kuid kes pakuvad liidus teenuseid, määravad kirjalikult oma esindajaks juriidilise või füüsilise isiku ühes sellises liikmesriigis, kus teenuseosutaja oma teenuseid pakub.

2. Vahendusteenuste osutajad annavad oma esindajatele volitused, mis võimaldavad liikmesriikide asutustel, komisjonil ja nõukojal pöörduda teenuseosutaja asemel või lisaks temale kõnealuse esindaja poole kõigis küsimustes, mis on vajalikud käesoleva määruse alusel tehtud otsuste kättesaamiseks, täitmiseks ja jõustamiseks. Vahendusteenuste osutajad annavad oma esindajale volitused ja vahendid, mis on vajalikud selleks, et teha koostööd liikmesriikide asutuste, komisjoni ja nõukojaga ning täita kõnealuseid otsuseid.

3. Käesolevast määrusest tulenevate kohustuste täitmata jätmise korral võib määratud esindaja vastutusele võtta, ilma et see piiraks vastutust või kohtumenetlusi, mis võidakse algatada vahendusteenuse osutaja suhtes.

4. Vahendusteenuste osutajad esitavad oma esindaja nime, aadressi, e-posti aadressi ja telefoninumbri selle liikmesriigi digiteenuste koordinaatorile, kus on asjaomase esindaja elu- või tegevuskoht. Nad tagavad, et kõnealune teave on ajakohane.

5. Lõike 1 kohane seadusliku esindaja määramine liidus ei tähenda liidus ametliku tegevuskoha registreerimist.

Artikkel 12
Tingimused

1. Vahendusteenuste osutajad lisavad oma tingimustesse teabe kõigi piirangute kohta, mille nad oma teenuse kasutamisega seoses teenusesaajate esitatud teabe suhtes

kehtestavad. See teave hõlmab teavet kõigi põhimõtete, menetluste, meetmete ja vahendite kohta, mida kasutatakse sisu modereerimiseks, sealhulgas algoritmiliste otsuste ja inimeste tehtava läbivaatamise jaoks. See peab olema esitatud selges ja üheselt mõistetavas keeles ning olema avalikult kättesaadav hõlpsasti loetavas vormingus.

2. Vahendusteenuste osutajad tegutsevad lõikes 1 osutatud piirangute kohaldamisel ja jõustamisel hoolikalt, objektiivselt ja proportsionaalselt, võttes nõuetekohaselt arvesse kõigi asjaomaste isikute õigusi ja õigustatud huve, sealhulgas teenusesaajate suhtes kohaldatavaid hartas sätestatud põhiõigusi.

Artikkel 13

Vahendusteenuste osutajate läbipaistvusaruannete esitamise kohustus

1. Vahendusteenuste osutajad avaldavad vähemalt kord aastas selged, kergesti arusaadavad ja üksikasjalikud aruanded igasuguse sisu modereerimise kohta, mida nad vaatlusalusel ajavahemikul tegid. Need aruanded sisaldavad täpsemalt järgmist teavet, kui see on asjakohane:

   (a) liikmesriikide asutustelt saadud korralduste, sealhulgas artiklite 8 ja 9 kohaselt väljastatud korralduste arv asjaomase ebaseadusliku sisu liikide kaupa ning keskmine aeg, mis kulub nendes korraldustes kirjeldatud meetmete võtmiseks;

   (b) artikli 14 kohaselt esitatud teadete arv asjaomase ebaseadusliku sisu liikide kaupa, teadete alusel võetud meetmed, tuues eraldi välja, kas meede võeti kohaldatava õiguse või teenuseosutaja tingimuste alusel, ning meetme võtmiseks keskmiselt kulunud aeg;

   (c) teenuseosutaja omal algatusel tehtud sisu modereerimised, sealhulgas selliste võetud meetmete arv ja liik, mis mõjutavad teenusesaajate esitatud teabe kättesaadavust, nähtavust ja sellele juurdepääsu ning teenusesaaja võimalust teavet esitada, liigitatuna kõnealuste meetmete võtmise põhjuse ja aluse järgi;

   (d) artiklis 17 osutatud ettevõttesisese kaebuste menetlemise süsteemi kaudu saadud kaebuste arv, kaebuste alus, nende kaebustega seoses tehtud otsused, nende otsuste tegemiseks keskmiselt kulunud aeg ja nende juhtumite arv, mille puhul on kõnealused otsused tühistatud.

2. Lõiget 1 ei kohaldata nende vahendusteenuste osutajate suhtes, kes kvalifitseeruvad mikro- või väikeettevõtjateks soovituse 2003/361/EÜ lisa tähenduses.

2. JAGU

VEEBIMAJUTUSTEENUSE OSUTAJATE, SEALHULGAS DIGIPLATVORMIDE SUHTES KOHALDATAVAD TÄIENDAVAD SÄTTED

Artikkel 14

Teavitamise ja meetmete mehhanismid

1. Veebimajutusteenuse pakkujad võtavad kasutusele mehhanismid, mis võimaldavad igal üksikisikul või üksusel neile teada anda, et nende teenusekeskkonnas leidub teavet, mida asjaomane isik või üksus peab ebaseaduslikuks sisuks. Need mehhanismid peavad olema kergesti juurdepääsetavad ja kasutajasõbralikud ning võimaldama esitada teateid vaid elektrooniliselt.

2. Lõikes 1 osutatud mehhanismid peavad võimaldama esitada piisavalt täpseid ja nõuetekohaselt põhjendatud teateid, mille põhjal saab hoolikas ettevõtja tuvastada kõnealuse sisu ebaseaduslikkuse. Selleks võtavad teenuseosutajad vajalikud meetmed, et võimaldada ja hõlbustada kõiki järgmisi elemente sisaldavate teadete esitamist:

   (a) selgitus selle kohta, miks isik või üksus peab kõnealust teavet ebaseaduslikuks sisuks;

   (b) selge viide kõnealuse teabe elektroonilisele asukohale, eeskätt täpne URL või täpsed URLid ning vajaduse korral täiendav teave, mis võimaldab ebaseaduslikku sisu tuvastada;

   (c) teate esitanud isiku või üksuse nimi ja e-posti aadress, välja arvatud juhul, kui teavet peetakse seotuks mõne direktiivi 2011/93/EL artiklites 3–7 osutatud süüteoga;

   (d) kinnitus selle kohta, et isik või üksus esitab teate heas usus ning et selles sisalduv teave ja väited on täpsed ja täielikud.

3. Kui teade sisaldab kõiki lõikes 2 osutatud elemente, siis loetakse, et see teade , tekitab tegeliku teadmise või teadlikkuse artikli 5 kohaldamiseks seoses konkreetse teabega.

4. Kui teade sisaldab selle esitanud isiku või üksuse nime ja e-posti aadressi, saadab veebimajutusteenuse pakkuja kõnealusele isikule või üksusele viivitamata kinnituse teate kättesaamise kohta.

5. Samuti teavitab teenuseosutaja põhjendamatu viivituseta asjaomast isikut või üksust teates käsitletud teabega seoses tehtud otsusest, esitades ka teabe kõnealuse otsusega seotud õiguskaitsevahendite kohta.

6. Veebimajutusteenuse pakkujad töötlevad kõiki lõikes 1 osutatud mehhanismide alusel saadud teateid ning teevad teadetes sisalduva teabe kohta otsuseid õigel ajal, hoolsalt ja objektiivselt. Kui nad kasutavad kõnealuseks töötlemiseks või otsuste tegemiseks automatiseeritud vahendeid, lisavad nad teabe selliste vahendite kasutamise kohta lõikes 4 osutatud teatesse.

Artikkel 15
Põhjendamine

1. Kui veebimajutusteenuse osutaja otsustab eemaldada teenusesaajate esitatud kindla teabe või tõkestada sellele juurdepääsu, teavitab ta teenusesaajat oma otsusest hiljemalt kõnealuse teabe eemaldamise või sellele juurdepääsu tõkestamise ajal ning esitab oma otsuse selge ja konkreetse põhjenduse, olenemata sellest, milliseid vahendeid kõnealuse teabe avastamiseks, tuvastamiseks, eemaldamiseks või sellele juurdepääsu tõkestamiseks kasutatakse ning olenemata otsuse tegemise põhjusest.

2. Lõikes 1 osutatud põhjendus peab sisaldama vähemalt järgmist teavet:

   (a) kas otsus hõlmab teabe eemaldamist või sellele juurdepääsu tõkestamist ja kui asjakohane, siis juurdepääsu tõkestamise territoriaalne kohaldamisala;

   (b) otsuse tegemisel aluseks võetud faktid ja asjaolud, sealhulgas, kui see on asjakohane, kas otsus tehti artikli 14 kohaselt esitatud teate alusel;

(c) kui asjakohane, siis teave automatiseeritud vahendite kasutamise kohta otsuse tegemisel, sealhulgas juhul, kui otsus tehti automatiseeritud vahendite abil avastatud või tuvastatud sisu kohta;

(d) kui otsus käsitleb väidetavalt ebaseaduslikku sisu, siis viide õiguslikule alusele, millele tuginetakse, ja selgitused selle kohta, miks teavet sellel alusel ebaseaduslikuks sisuks peetakse;

(e) kui otsus põhineb sellel, et väidetavalt ei vasta teave teenuseosutaja tingimustele, siis viide lepingulisele alusele, millele tuginetakse, ja selgitused selle kohta, miks teavet selle alusel mittevastavaks peetakse;

(f) teave teenusesaajale otsusega seoses kättesaadavate õiguskaitsevõimaluste kohta, täpsemalt ettevõttesiseste kaebuste menetlemise süsteemide, vaidluste kohtuvälise lahendamise ja õiguskaitsevahendite kohta.

3. Teave, mida veebimajutusteenuse osutajad käesoleva artikli kohaselt esitavad, peab olema selge ja kergesti mõistetav ning nii täpne ja üksikasjalik, kui konkreetses olukorras mõistlikult võimalik. Eeskätt peab teave olema selline, et asjaomase teenuse saajal oleks mõistlikult võimalik lõike 2 punktis f osutatud kaitsevahendeid tegelikult kasutada.

4. Veebimajutusteenuse osutajad avaldavad lõikes 1 viidatud otsused ja põhjendused komisjoni hallatavas avalikult juurdepääsetavas andmebaasis. Kõnealune teave ei sisalda isikuandmeid.

3. JAGU
DIGIPLATVORMIDE SUHTES KOHALDATAVAD TÄIENDAVAD SÄTTED

Artikkel 16
Mikro- ja väikeettevõtjate väljajätmine

Käesolevat jagu ei kohaldata digiplatvormide suhtes, kes kvalifitseeruvad mikro- või väikeettevõtjateks soovituse 2003/361/EÜ lisa tähenduses.

Artikkel 17
Ettevõttesisene kaebuste menetlemise süsteem

1. Digiplatvormid tagavad teenusesaajatele vähemalt kuue kuu jooksul pärast käesolevas lõikes osutatud otsuse tegemist juurdepääsu tõhusale ettevõttesisesele kaebuste menetlemise süsteemile, mis võimaldab esitada elektrooniliselt ja tasuta kaebusi digiplatvormi järgmises loetelus toodud otsuste peale, mis on tehtud põhjendusel, et teenusesaajate esitatud teave on ebaseaduslik sisu või ei ole kooskõlas platvormi tingimustega:

(a) otsused teabe eemaldamise või sellele juurdepääsu tõkestamise kohta;

(b) otsused peatada ajutiselt või lõpetada alaliselt teenusesaajale teenuse osutamine täielikult või osaliselt;

(c) otsused teenusesaaja konto ajutise peatamise või lõpliku sulgemise kohta.

2. Digiplatvormid tagavad, et nende ettevõttesisesed kaebuste menetlemise süsteemid on kergesti kättesaadavad ja kasutajasõbralikud ning võimaldavad ja hõlbustavad piisavalt täpsete ja piisavalt põhjendatud kaebuste esitamist.

3. Digiplatvormid menetlevad ettevõttesisese kaebuste menetlemise süsteemi kaudu esitatud kaebusi õigel ajal, hoolikalt ja objektiivselt. Kui kaebuses esitatakse piisavad põhjendused, mille alusel saab digiplatvorm otsustada, et kaebuses käsitletud teave ei ole ebaseaduslik ega platvormi tingimustega vastuolus, või teave selle kohta, et kaebuse esitaja käitumine ei anna alust teenuse või konto peatamiseks või lõpetamiseks, tühistab ta põhjendamatu viivituseta oma lõikes 1 osutatud otsuse.

4. Digiplatvormid teavitavad kaebuse esitajaid põhjendamatu viivituseta kaebuses käsitletud teabe kohta tehtud otsusest ning teavitavad kaebuse esitajaid ka artiklis 18 sätestatud vaidluste kohtuvälise lahendamise võimalusest ja muudest kättesaadavatest õiguskaitsevahenditest.

5. Digiplatvormid tagavad, et lõikes 4 osutatud otsuseid ei tehta üksnes automatiseeritud vahendite abil.

Artikkel 18
Vaidluste kohtuväline lahendamine

1. Teenusesaajatel, kelle suhtes tehakse artikli 17 lõikes 1 osutatud otsus, on õigus valida ükskõik milline lõike 2 kohaselt sertifitseeritud kohtuvälise vaidluse lahendamise organ, et lahendada kõnealuste otsustega seotud vaidlusi, sealhulgas seoses kaebustega, mida ei suudetud lahendada kõnealuses artiklis osutatud ettevõttesisese kaebuste menetlemise süsteemi abil. Digiplatvormid teevad vaidluse lahendamiseks valitud organiga heas usus koostööd ja otsus, mille kõnealune organ nende suhtes langetab, on siduv.

   Esimese lõigu sätted ei piira asjaomase teenusesaaja õigust vaidlustada otsus kohtus kooskõlas kohaldatava õigusega.

2. Selle liikmesriigi digiteenuste koordinaator, kus on vaidluste kohtuvälise lahendamise organi tegevuskoht, sertifitseerib organi vastava taotluse korral selle organi, kui see on tõendanud, et ta vastab kõigile järgmistele tingimustele:

   (a) ta tegutseb erapooletult ning digiplatvormidest ja nende osutatavate teenuste saajatest sõltumatult;

   (b) tal on vajalikud teadmised ühes või mitmes ebaseadusliku sisuga seotud valdkonnas esinevatest probleemidest või üht või mitut liiki digiplatvormide tingimuste kohaldamise ja jõustamise küsimustest, mistõttu saab ta vaidluste lahendamisele tõhusalt kaasa aidata;

   (c) tema vaidluse lahendamise vahendid on hõlpsasti kättesaadavad elektroonilise side tehnoloogia abil;

   (d) ta on võimeline lahendama vaidlusi kiiresti, tulemuslikult ja kulutõhusalt ning vähemalt ühes liidu ametlikus keeles;

   (e) vaidluste lahendamine toimub selge ja õiglase menetluskorra kohaselt.

   Vajaduse korral täpsustab digiteenuste koordinaator sertifikaadis kindlad küsimuste valdkonnad, milles organil on eksperditeadmised, ning liidu ametliku keele või ametlikud keeled, milles organ on võimeline vaidlusi lahendama, nagu on osutatud esimese lõigu punktides b ja d.

3. Kui organ teeb vaidluses otsuse teenusesaaja kasuks, hüvitab digiplatvorm teenusesaajale kõik tasud ja muud mõistlikud kulud, mille teenusesaaja on vaidluse lahendamisega seoses tasunud või peab tasuma. Kui organ teeb vaidluses otsuse

digiplatvormi kasuks, ei pea teenusesaaja hüvitama digiplatvormile tasusid ega muid kulusid, mille digiplatvorm on vaidluse lahendamisega seoses tasunud või peab tasuma.

Tasud, mida organ vaidluse lahendamise eest võtab, peavad olema mõistlikud ega tohi ühelgi juhul olla suuremad kui nendega seonduvad kulud.

Vaidluste kohtuvälise lahendamise sertifitseeritud organid teevad võetavad tasud või tasude määramiseks kasutatavad mehhanismid enne vaidluse lahendamisse sekkumist asjaomasele teenusesaajale ja digiplatvormile teatavaks.

4. Liikmesriigid võivad lõike 1 kohaldamiseks asutada vaidluste kohtuvälise lahendamise organeid või toetada mõne või kõigi lõike 2 kohaselt sertifitseeritud vaidluste kohtuvälise lahendamise organi tegevust.

   Liikmesriigid tagavad, et nende esimese lõigu kohane tegevus ei mõjuta nende digiteenuste koordinaatorite suutlikkust sertifitseerida asjaomaseid organeid vastavalt lõikele 2.

5. Digiteenuste koordinaatorid teavitavad komisjoni vaidluste kohtuvälise lahendamise organitest, mille nad on lõike 2 kohaselt sertifitseerinud, sealhulgas, kui see on asjakohane, kõnealuse lõike teises lõigus osutatud täpsustustest. Komisjon avaldab kõnealuste organite nimekirja ja osutatud täpsustused selleks ettenähtud veebisaidil ning hoiab selle teabe ajakohasena.

6. Käesolev artikkel ei piira direktiivi 2013/11/EL kohaldamist ega kõnealuse direktiivi alusel tarbijate jaoks ette nähtud alternatiivseid vaidluste lahendamise menetlusi ega seotud üksusi.

Artikkel 19
Usaldusväärsed teavitajad

1. Digiplatvormid võtavad vajalikud tehnilised ja korralduslikud meetmed, et tagada artiklis 14 osutatud mehhanismide kaudu usaldusväärsete teavitajate esitatud teadete eelisjärjekorras ja viivituseta töötlemine ning nende suhtes otsuste tegemine.

2. Käesoleva määruse kohase usaldusväärse teavitaja staatuse omistab mis tahes üksuse taotluse alusel taotluse esitaja tegevuskohajärgse liikmesriigi digiteenuste koordinaator, kui taotleja on tõendanud, et ta vastab kõigile järgmistele tingimustele:

   (a) tal on ebaseadusliku sisu avastamiseks, tuvastamiseks ja sellest teatamiseks vajalik oskusteave ja pädevus;

   (b) ta esindab kollektiivseid huve ja on digiplatvormidest sõltumatu;

   (c) ta tegutseb eesmärgiga esitada teated õigel ajal, hoolikalt ja objektiivselt.

3. Digiteenuste koordinaatorid edastavad komisjonile ja nõukojale nende üksuste nimed, aadressid ja e-posti aadressid, kellele nad on omistanud lõike 2 kohaselt usaldusväärse teavitaja staatuse.

4. Komisjon avaldab lõikes 3 osutatud teabe avalikult kättesaadavas andmebaasis ja hoiab selle ajakohasena.

5. Kui digiplatvormil on teavet, mille kohaselt on usaldusväärne teavitaja esitanud artiklis 14 osutatud mehhanismide kaudu märkimisväärsel hulgal ebatäpseid või ebapiisavalt põhjendatud teateid, sealhulgas teavet, mis on kogutud seoses kaebuste töötlemisega artikli 17 lõikes 3 osutatud ettevõttesiseste kaebuste menetlemise

süsteemide kaudu, edastab ta kõnealuse teabe sellele digiteenuste koordinaatorile, kes omistas asjaomasele üksusele usaldusväärse teavitaja staatuse, esitades ka vajalikud selgitused ja tõendavad dokumendid.

6. Üksusele usaldusväärse teavitaja staatuse omistanud digiteenuste koordinaator tühistab üksuse staatuse, kui ta kas omal algatusel või kolmandate isikute saadud teabe, sealhulgas digiplatvormilt lõike 5 kohaselt saadud teabe alusel otsustab, et üksus ei vasta enam lõikes 2 sätestatud tingimustele. Enne kõnealuse staatuse tühistamist annab digiteenuste koordinaator üksusele võimaluse reageerida uurimise tulemustele ja kavatsusele võtta üksuselt usaldusväärse teavitaja staatus.

7. Komisjon võib pärast nõukojaga konsulteerimist anda välja suuniseid, et aidata digiplatvormidel ja digiteenuste koordinaatoritel kohaldada lõikeid 5 ja 6.

Artikkel 20
Väärkasutuse vastased ja selle eest kaitsevad meetmed

1. Digiplatvormid peatavad mõistlikuks ajaks pärast eelhoiatuse tegemist teenuste osutamise teenusesaajatele, kes esitavad sageli ilmselgelt ebaseaduslikku sisu.

2. Digiplatvormid peatavad mõistlikuks ajaks pärast eelhoiatuse tegemist artiklites 14 ja 17 osutatud teavitus- ja meetmemehhanismide ning ettevõttesiseste kaebuste menetlemise süsteemide kaudu esitatud selliste teadete ja kaebuste menetlemise, mille on edastanud isikud või üksused või kaebuse esitajad, kes esitavad sageli teateid või kaebusi, mis on ilmselgelt põhjendamatud.

3. Digiplatvormid hindavad juhtumipõhiselt ning õigel ajal, hoolsalt ja objektiivselt, kas teenusesaaja, isik, üksus või kaebuse esitaja tegeleb lõigetes 1 ja 2 osutatud väärkasutamisega, võttes arvesse kõiki asjakohaseid fakte ja asjaolusid, mis ilmnevad digiplatvormile kättesaadavast teabest. Need asjaolud hõlmavad vähemalt järgmist:

   (a) möödunud aasta jooksul esitatud ilmselgelt ebaseadusliku sisuga teabeüksuste või ilmselgelt põhjendamatute teadete või kaebuste absoluutarv;

   (b) kõnealuste teabeüksuste/teadete osakaal möödunud aasta jooksul esitatud teabeühikute või teadete koguarvust;

   (c) väärkasutuse raskusaste ja selle tagajärjed;

   (d) saaja, üksikisiku, üksuse või kaebuse esitaja kavatsus.

4. Digiplatvormid sätestavad oma tingimustes selgelt ja üksikasjalikult põhimõtted, mida nad rakendavad seoses lõigetes 1 ja 2 osutatud väärkasutusega, sealhulgas seoses faktide ja asjaoludega, mida nad võtavad arvesse, kui nad hindavad, kas teatav käitumine kujutab endast väärkasutust, ning märgivad ka kohaldatava peatamisperioodi pikkuse.

Artikkel 21
Kuriteokahtlusest teavitamine

1. Kui digiplatvorm saab teadlikuks teabest, mis annab alust kahtlustada, et toime on pandud, pannakse kõnealusel hetkel või tõenäoliselt tulevikus raske kuritegu, millega kaasneb oht inimeste elule või turvalisusele, teatab ta sellest viivitamata asjaomase liikmesriigi või asjaomaste liikmesriikide õiguskaitse- või õigusasutustele ning esitab neile kogu kättesaadava asjakohase teabe.

2. Kui digiplatvorm ei suuda asjaomast liikmesriiki mõistliku kindlusega tuvastada, teavitab ta selle liikmesriigi õiguskaitseasutusi, kus on tema tegevuskoht või kus tal on seaduslik esindaja, või Europoli.

Käesoleva artikli kohaldamisel on asjaomane liikmesriik see liikmesriik, kus kahtluse kohaselt on pandud, pannakse kõnealusel hetkel või tõenäoliselt tulevikus toime raske kuritegu, või liikmesriik, kus elab või asub kuriteos kahtlustatav või kus elab või asub kahtlustatava kuriteo ohver.

Artikkel 22
Ettevõtjate tegevuse jälgitavus

1. Kui digiplatvorm võimaldab tarbijatel sõlmida kauplejatega kauglepinguid, tagab ta, et kauplejad saavad kasutada tema teenuseid liidus asuvatele tarbijatele sõnumite edastamiseks või toodete või teenuste pakkumiseks üksnes juhul ja pärast seda, kui digiplatvorm on saanud järgmise teabe:

   (a) kaupleja nimi, aadress, telefoninumber ja e-posti aadress;

   (b) kaupleja isikut tõendava dokumendi koopia või mistahes e-identimine vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 910/2014[50] artiklile 3;

   (c) kaupleja pangakonto andmed, kui kaupleja on füüsiline isik;

   (d) ettevõtja (Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2019/1020[51] artikli 3 lõikes 13 ja artiklis 4 või mis tahes asjakohases liidu õigusaktis sätestatud tähenduses) nimi, aadress, telefoninumber ja e-posti aadress;

   (e) kui kaupleja on registreeritud äriregistris või muus samalaadses avalikus registris, siis see äriregister, millesse kaupleja on kantud, ja tema registrinumber või samaväärne identifitseerimisvahend selles registris;

   (f) kaupleja kinnitus selle kohta, et ta võtab kohustuse pakkuda ainult selliseid tooteid või teenuseid, mis vastavad kohaldatavatele liidu õigusnormidele.

2. Kui digiplatvorm on kõnealuse teabe saanud, teeb ta mõistlikke jõupingutusi hindamaks, kas lõike 1 punktides a, d ja e osutatud teave on usaldusväärne, kasutades selleks mõnd vabalt juurdepääsetavat ametlikku digiandmebaasi või internetipõhist kasutajaliidest, mille liikmesriigid või liit on kättesaadavaks teinud, või paludes kauplejal esitada usaldusväärsetest allikatest pärit tõendavad dokumendid.

3. Kui digiplatvorm saab viiteid selle kohta, et asjaomaselt kauplejalt saadud lõikes 1 osutatud teave on ebatäpne või puudulik, palub kõnealune platvorm kauplejal teave viivitamata või liidu ja liikmesriigi õiguses sätestatud tähtaja jooksul parandada ulatuses, mis on vajalik, et tagada kogu teabe täpsus ja terviklikkus.

   Kui kaupleja kõnealust teavet ei paranda või ei täienda, peatab digiplatvorm oma teenuse osutamise kauplejale seniks, kuni taotlus on rahuldatud.

4. Digiplatvorm säilitab lõigete 1 ja 2 kohaselt saadud teavet turvaliselt, kuni kestab tema lepinguline suhe asjaomase kauplejaga. Seejärel kustutavad nad teabe.

[50] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. juuli 2014. aasta määrus (EL) nr 910/2014 e-identimise ja e-tehingute jaoks vajalike usaldusteenuste kohta siseturul ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 1999/93/EÜ.

[51] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta määrus (EL) 2019/1020 turujärelevalve ja toodete vastavuse kohta ning millega muudetakse direktiivi 2004/42/EÜ ja määruseid (EÜ) nr 765/2008 ja (EL) nr 305/2011 (ELT L 169, 25.6.2019, lk 1).

5. Ilma et see piiraks lõike 2 kohaldamist, avalikustab platvorm teabe kolmandatele isikutele üksnes juhul, kui seda nõutakse kohaldatava õiguse alusel, sealhulgas artiklis 9 osutatud korralduste või muude korralduste alusel, mille liikmesriikide pädevad asutused või komisjon on andnud käesolevast määrusest tulenevate ülesannete täitmiseks.

6. Digiplatvorm teeb lõike 1 punktides a, d, e ja f osutatud teabe teenusesaajatele hõlpsasti kättesaadavaks , esitades selle selgel, lihtsalt juurdepääsetaval ja arusaadaval viisil.

7. Digiplatvorm kavandab ja korraldab oma internetipõhise kasutajaliidese viisil, mis võimaldab kauplejatel täita kohaldatavast liidu õigusest tulenevaid lepingueelse teabe kohustusi ja tooteohutuse alase teabega seotud kohustusi.

Artikkel 23
Digiplatvormide pakkujate läbipaistvusaruannete esitamise kohustus

1. Lisaks artiklis 13 osutatud teabele esitavad digiplatvormid kõnealuses artiklis osutatud aruannetes teabe järgmise kohta:

   (a) artiklis 18 osutatud vaidluste kohtuvälise lahendamise organitele esitatud vaidluste arv, vaidluste lahendamise tulemused ja vaidluste lahendamise menetluste lõpuleviimiseks keskmiselt kulunud aeg;

   (b) artikli 20 kohaselt kohaldatud teenusepeatamiste arv, eristades selgelt ebaseadusliku sisu, ilmselgelt põhjendamatute teadete ja ilmselgelt põhjendamatute kaebuste esitamise eest kohaldatud teenusepeatamisi;

   (c) mis tahes automatiseeritud vahendite kasutamine sisu modereerimiseks, sealhulgas modereerimise täpsed eesmärgid, indikaatorid automatiseeritud vahendite täpsuse kohta nende eesmärkide täitmisel ja kohaldatud kaitsemeetmed.

2. Digiplatvormid avaldavad vähemalt kord kuue kuu jooksul teabe selle kohta, kui suur on nende kuu keskmine aktiivsete teenusesaajate arv igas liikmesriigis, arvutades keskmise viimase kuue kuu põhjal ja kasutades metoodikat, mis on kehtestatud artikli 25 lõike 2 alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktides.

3. Digiplatvormid edastavad oma tegevuskohajärgsele digiteenuste koordinaatorile viimase taotlusel lõikes 2 osutatud teabe, mis on taotluse esitamise hetke seisuga ajakohane. See digiteenuste koordinaator võib nõuda, et digiplatvorm esitaks lisateavet kõnealuses lõikes osutatud arvutuse kohta, sealhulgas selgitused ja põhjendused kasutatud andmete kohta. Kõnealune teave ei hõlma isikuandmeid.

4. Komisjon võib võtta vastu rakendusakte, et kehtestada lõike 1 kohaste aruannete vormi, sisu ja muid üksikasju käsitlevad mallid.

Artikkel 24
Internetireklaami läbipaistvus

Digiplatvormid, mis kuvavad oma internetipõhistes kasutajaliidestes reklaami, tagavad, et teenusesaajad saavad iga üksikule teenusesaajale kuvatava reklaami puhul selgelt ja ühemõtteliselt ning reaalajas tuvastada:

(a) et kuvatav teave on reklaam;

(b) millise füüsilise või juriidilise isiku nimel reklaami kuvatakse;

(c) sisulise teabe peamiste parameetrite kohta, mida kasutatakse selleks, et määrata saaja, kellele reklaami kuvatakse.

4. JAGU
VÄGA SUURTE DIGIPLATVORMIDE SÜSTEEMSETE RISKIDEGA JUHTIMISEGA SEOTUD LISAKOHUSTUSED

Artikkel 25
Väga suured digiplatvormid

1. Käesolevat jagu kohaldatakse selliste digiplatvormide suhtes, kes osutavad oma teenuseid liidus keskmiselt vähemalt 45 miljonile aktiivsele teenusesaajale kuus, arvutatuna vastavalt lõikes 3 osutatud delegeeritud õigusaktides sätestatud metoodikale.

2. Komisjon võtab kooskõlas artikliga 69 vastu delegeeritud õigusaktid, et kohandada lõikes 1 osutatud teenusesaajate kuupõhise keskmise arvu piirmäära, kui liidu rahvaarv suureneb või väheneb vähemalt 5 % võrreldes 2020. aasta rahvaarvuga või – pärast delegeeritud akti alusel tehtud kohandamist – võrreldes selle aasta rahvaarvuga, millal võeti vastu viimane asjaomane delegeeritud õigusakt. Sellisel juhul kohandab komisjon piirarvu nii, et see vastaks 10 %-le liidu selle aasta elanikkonnast, mil ta delegeeritud õigusakti vastu võtab, ümardades arvu üles- või allapoole, et seda oleks võimalik väljendada miljonites.

3. Komisjon võtab pärast nõukojaga konsulteerimist kooskõlas artikliga 69 vastu delegeeritud õigusaktid, millega kehtestatakse lõike 1 kohaldamiseks vajalik liidu aktiivsete teenusesaajate kuupõhise keskmise arvu arvutamise metoodika. Metoodikaga täpsustatakse eelkõige see, kuidas määratletakse liidu rahvaarv ja kriteeriumid, mille alusel määratletakse liidu aktiivsete teenusesaajate kuupõhine keskmine arv, võttes arvesse eri juurdepääsetavuse funktsioone.

4. Tegevuskohajärgne digiteenuste koordinaator kontrollib vähemalt iga kuue kuu järel, kas tema jurisdiktsiooni alla kuuluvate digiplatvormide liidu aktiivsete teenusesaajate keskmine arv kuus on võrdne lõikes 1 osutatud arvuga või sellest suurem. Kontrollimise tulemuse põhjal võtab ta vastu otsuse, mille kohaselt käsitatakse digiplatvormi käesoleva määruse kohaldamisel väga suure digiplatvormina või lõpetatakse tema sellisena käsitamine, ning edastab kõnealuse otsuse põhjendamatu viivituseta asjaomasele digiplatvormile ja komisjonile.

   Komisjon tagab, et määratletud väga suurte digiplatvormide loetelu avaldatakse Euroopa Liidu Teatajas ja et seda loetelu hoitakse ajakohasena. Käesolevas jaos sätestatud kohustusi hakatakse kohaldama või nende kohaldamine lõpetatakse asjaomaste väga suurte digiplatvormide suhtes neli kuud pärast kõnealust avaldamist.

Artikkel 26
Riskihindamine

1. Väga suured digiplatvormid teevad alates artikli 25 lõike 4 teises lõigus osutatud kohaldamise kuupäevast vähemalt kord aastas kindlaks kõik märkimisväärsed süsteemsed riskid, mis tulenevad nende teenuste toimimisest ja kasutamisest liidus, ning analüüsivad ja hindavad neid. Riskihindamine lähtub pakutavatest teenustest ja sellega hõlmatakse järgmised süsteemsed riskid:

   (a) ebaseadusliku sisu levitamine nende teenuste kaudu;

(b) mis tahes negatiivne mõju põhiõiguste tagamisele seoses era- ja perekonnaelu austamise, väljendus- ja teabevabaduse, diskrimineerimiskeelu ja lapse õigustega, mis on sätestatud harta artiklites 7, 11, 21 ja 24;

(c) nende teenuse tahtlik manipuleerimine, sealhulgas teenuse mitteautentse kasutamise või automaatse ekspluateerimise kaudu, millel on tegelik või prognoositav negatiivne mõju rahvatervise kaitsele, alaealistele või ühiskondlikule arutelule või valimisprotsesside ja avaliku julgeolekuga seotud tegelik või prognoositav mõju.

2. Riskihindamiste tegemisel võtavad väga suured digiplatvormid eelkõige arvesse seda, kuidas nende sisu modereerimise süsteemid, soovitussüsteemid ning reklaami valimise ja kuvamise süsteemid mõjutavad lõikes 1 osutatud süsteemseid riske, sealhulgas ebaseadusliku sisu ja platvormi tingimustega vastuolus oleva teabe kiire ja laialdase leviku riski.

Artikkel 27
Riskide maandamine

1. Väga suured digiplatvormid kehtestavad mõistlikud, proportsionaalsed ja tõhusad riskimaandamismeetmed, mis on kohandatud artiklis 26 määratletud kindlatele süsteemsetele riskidele. Kõnealused meetmed võivad, kui see on asjakohane, hõlmata järgmist:

(a) sisu modereerimise või soovitussüsteemide, nende otsustusprotsesside, nende teenuste omaduste või toimimise või nende tingimuste kohandamine;

(b) sihipärased meetmed, mille eesmärk on piirata reklaamide kuvamist seoses nende osutatava teenusega;

(c) siseprotsesside või oma tegevuse järelevalve tugevdamine, eelkõige seoses süsteemse riski tuvastamisega;

(d) koostöö algatamine artikli 19 kohaste usaldusväärsete teavitajatega või sellise koostöö kohandamine;

(e) artiklites 35 ja 37 osutatud tegevusjuhendite ja kriisiprotokollidele tuginedes koostöö algatamine teiste digiplatvormidega või sellise koostöö kohandamine.

2. Nõukoda avaldab koostöös komisjoniga kord aastas põhjalikud aruanded, mis sisaldavad järgmist:

(a) selliste enim esile tõusvate ja korduvate süsteemsete riskide kindlakstegemine ja hindamine, millest väga suured digiplatvormid on teatanud või mis on kindlaks tehtud muude teabeallikate, eelkõige artiklite 31 ja 33 kohaselt esitatud teabe alusel;

(b) väga suurte digiplatvormide parimad tavad tuvastatud süsteemsete riskide maandamisel.

3. Komisjon võib anda koostöös digiteenuste koordinaatoritega välja üldsuuniseid lõike 1 kohaldamiseks seoses kindlate riskidega, eelkõige selleks, et tutvustada parimaid tavasid ja soovitada võimalikke meetmeid, võttes nõuetekohaselt arvesse meetmete võimalikku mõju kõigi asjaosaliste hartas sätestatud põhiõigustele. Kõnealuste suuniste ettevalmistamise käigus korraldab komisjon avalikud konsultatsioonid.

Artikkel 28
Sõltumatu audit

1. Väga suured digiplatvormid peavad korraldama oma kulul ja vähemalt kord aastas auditi, et hinnata vastavust järgmisele:

   (a) III peatükis sätestatud kohustused;

   (b) kõik kohustused, mis on võetud artiklites 35 ja 36 osutatud tegevusjuhendite ning artiklis 37 osutatud kriisiprotokollide alusel.

2. Lõike 1 kohaseid auditeid viivad läbi organisatsioonid:

   (a) kes on asjaomasest väga suurest digiplatvormist sõltumatud;

   (b) kellel on tõendatud teadmised riskijuhtimise valdkonnas ning vajalik tehniline pädevus ja suutlikkus;

   (c) kes on tõendatult objektiivsed ja kohaldavad kutse-eetika põhimõtteid, mis tuginevad eelkõige tegevusjuhiste või asjakohaste standardite järgimisele.

3. Auditeid tegevad organisatsioonid koostavad iga auditi kohta aruande. Aruanne peab olema kirjalik ja sisaldama vähemalt järgmist:

   (a) auditeeritava väga suure digiplatvormi nimi, aadress ja kontaktpunkt ning vaatlusalune ajavahemik;

   (b) auditeeriva organisatsiooni nimi ja aadress;

   (c) auditeeritud elementide kirjeldus ja kasutatud metoodika;

   (d) auditi peamiste järelduste ülevaade;

   (e) auditiarvamus (positiivne, positiivne reservatsioonidega või negatiivne) selle kohta, kas auditeeritav väga suur digiplatvorm on täitnud talle pandud ja endale võetud kohustusi, millele on osutatud lõikes 1;

   (f) kui auditiarvamus ei ole positiivne, siis tegevussoovitused kindlate meetmete kohta, et saavutada vastavus.

4. Väga suured digiplatvormid, mis saavad auditiaruande, mis ei ole positiivne, võtavad nõuetekohaselt arvesse neile esitatud tegevussoovitusi, et rakendada vajalikud meetmed. Nad võtavad ühe kuu jooksul pärast kõnealuste soovituste saamist vastu kõnealuseid meetmeid käsitleva auditi rakendusaruande. Kui nad tegevussoovitusi ei rakenda, põhjendavad nad auditi rakendusaruandes, miks nad seda ei tee, ja esitavad teabe alternatiivsete meetmete kohta, mida nad võivad olla võtnud, et kõrvaldada tuvastatud mittevastavus.

Artikkel 29
Soovitussüsteemid

1. Väga suured digiplatvormid, kes kasutavad soovitussüsteeme, esitavad oma teenusetingimustes selgel, lihtsalt juurdepääsetaval ja kergesti arusaadaval viisil peamised parameetrid, mida nende soovitussüsteemides kasutatakse, ning teenusesaajatele pakutavad võimalused enda poolt kättesaadavaks tehtud peamisi parameetreid muuta või mõjutada, sealhulgas vähemalt ühe võimaluse, mis ei põhine profiilianalüüsil määruse (EL) 2016/679 artikli 4 lõike 4 tähenduses.

2. Kui lõike 1 kohaselt pakutakse mitut võimalust, peavad väga suured digiplatvormid tagama oma internetipõhises kasutajaliideses hõlpsasti juurdepääsetava funktsiooni,

mis võimaldab teenusesaajal igal ajal valida ja muuta oma eelistusi iga talle esitatud teabe suhtelist järjekorda määrava soovitussüsteemi puhul.

Artikkel 30
Internetireklaami täiendav läbipaistvus

1. Väga suured digiplatvormid, kes kuvavad oma internetipõhiste kasutajaliideste kaudu reklaame, koostavad ja teevad rakendusliideste kaudu üldsusele kättesaadavaks andmekogu, mis sisaldab lõikes 2 osutatud teavet, tagades selle kättesaadavuse ühe aasta jooksul pärast reklaami viimast kuvamiskorda nende veebiliidestes. Nad tagavad, et andmekogu ei sisalda nende teenusesaajate isikuandmeid, kellele reklaami kuvati või oleks saanud kuvada.

2. Andmehoidla sisaldab vähemalt kogu järgmist teavet:

   (a) reklaami sisu;

   (b) millise füüsilise või juriidilise isiku nimel reklaami kuvatakse;

   (c) ajavahemik, mille jooksul reklaami kuvati;

   (d) teave selle kohta, kas reklaam oli mõeldud ühele või mitmele kindlale teenusesaajate rühmale kuvamiseks, ja kui see nii oli, siis sellise suunamise eesmärgil kasutatud peamised parameetrid;

   (e) nende teenusesaajate koguarv, kellele reklaami kuvati, ja, kui see on asjakohane, koondarvud sihtrühma(de) kohta, kellele oli reklaam spetsiaalselt suunatud.

Artikkel 31
Juurdepääs andmetele ja kontroll

1. Väga suured digiplatvormid tagavad oma tegevuskohajärgsele digiteenuste koordinaatorile või komisjonile nende põhjendatud taotluse korral ja taotluses märgitud mõistliku aja jooksul juurdepääsu andmetele, mis on vajalikud, et käesoleva määruse sätete täitmist jälgida ja hinnata. Digiteenuste koordinaator ja komisjon kasutavad neid andmeid üksnes nimetatud eesmärkidel.

2. Tegevuskohajärgse digiteenuste koordinaatori või komisjoni põhjendatud taotluse korral võimaldavad väga suured digiplatvormid taotluses märgitud mõistliku aja jooksul andmetele juurdepääsu käesoleva artikli lõike 4 nõuetele vastavatele teadlastele üksnes selleks, et nad saaksid teha teadusuuringuid, mis aitavad kaasa süsteemsete riskide tuvastamisele ja mõistmisele, nagu on sätestatud artikli 26 lõikes 1.

3. Väga suured digiplatvormid võimaldavad lõigete 1 ja 2 kohaselt andmetele juurdepääsu vastavalt vajadusele kas digiandmebaaside või rakendusliideste kaudu.

4. Selleks et saada kontrollitud teadlase staatus, peavad teadlased olema seotud akadeemiliste asutustega ja ärihuvidest sõltumatud, neil peavad olema tõendatud eksperditeadmised uuritavate riskide või nendega seotud uurimismeetodite valdkonnas ning nad peavad olema valmis ja suutelised täitma iga taotlusega seotud kindlaid andmeturbe- ja konfidentsiaalsusnõudeid.

5. Komisjon võtab pärast nõukojaga konsulteerimist vastu delegeeritud õigusaktid, et sätestada tehnilised tingimused, mille kohaselt väga suured digiplatvormid andmeid lõigete 1 ja 2 alusel jagavad, ning see, mis eesmärgil võib neid andmeid kasutada.

Kõnealustes delegeeritud õigusaktides sätestatakse kontrollitud teadlastega andmete jagamise konkreetsed tingimused kooskõlas määrusega (EL) 2016/679, võttes arvesse väga suurte digiplatvormide ja asjaomaste teenuste saajate õigusi ja huve, sealhulgas konfidentsiaalse teabe, eelkõige ärisaladuse kaitse ning nende teenuste turvalisuse säilitamise vajadust.

6. Digiplatvorm võib 15 päeva jooksul pärast lõigetes 1 ja 2 osutatud taotluse saamist taotleda vastavalt vajadusele kas tegevuskohajärgselt digiteenuste koordinaatorilt või komisjonilt taotluse muutmist, kui ta leiab, et tal ei ole võimalik taotletud andmetele juurdepääsu tagada ühel kahest järgmisest põhjusest:

   (a) tal puudub andmetele juurdepääs;

   (b) andmetele juurdepääsu võimaldamisega kaasneks märkimisväärne haavatavus seoses teenuse turvalisuse või konfidentsiaalse teabe, eelkõige ärisaladuse kaitse tagamisega.

7. Lõike 6 punkti b kohased muutmistaotlused peavad sisaldama ettepanekuid ühe või mitme alternatiivse vahendi kohta, mille abil saab võimaldada juurdepääsu taotletud andmetele või muudele andmetele, mis on taotluse eesmärgi saavutamiseks asjakohased ja piisavad.

   Tegevuskohajärgne digiteenuste koordinaator või komisjon teeb muudatustaotluse kohta otsuse 15 päeva jooksul ning edastab oma otsuse väga suurele digiplatvormile, lisades vajaduse korral muudetud taotluse ja uue taotluse täitmise tähtaja.

Artikkel 32
Vastavuskontrolli spetsialistid

1. Väga suured digiplatvormid määravad ühe või mitu vastavuskontrolli spetsialisti, kes vastutavad käesoleva määruse sätete täitmise järelevalve eest.

2. Väga suured digiplatvormid määravad vastavuskontrolli spetsialistideks üksnes isikud, kellel on lõikes 3 osutatud ülesannete täitmiseks vajalik kutsekvalifikatsioon, oskusteave, kogemus ja suutlikkus. Vastavuskontrolli spetsialistid võivad olla asjaomase väga suure digiplatvormi töötajad või täita neid ülesandeid asjaomase väga suure digiplatvormiga sõlmitud lepingu alusel.

3. Vastavuskontrolli spetsialistidel on järgmised ülesanded:

   (a) teha käesoleva määruse kohaldamisel koostööd tegevuskohajärgse digiteenuste koordinaatori ja komisjoniga;

   (b) korraldada väga suure digiplatvormi tegevust artikli 28 kohase sõltumatu auditiga seoses ja teha selle tegevuse üle järelevalvet;

   (c) teavitada ja nõustada väga suure digiplatvormi juhtkonda ja töötajaid käesolevast määrusest tulenevate asjakohaste kohustustega seoses;

   (d) jälgida, kas väga suur digiplatvorm täidab käesolevast määrusest tulenevaid kohustusi.

4. Väga suured digiplatvormid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et vastavuskontrolli spetsialistid saavad täita oma ülesandeid sõltumatult.

5. Väga suured digiplatvormid edastavad vastavuskontrolli spetsialisti nime ja kontaktandmed tegevuskohajärgsele digiteenuste koordinaatorile ja komisjonile.

6. Väga suured digiplatvormid toetavad vastavuskontrolli spetsialisti tema ülesannete täitmisel ja tagavad talle vahendid, mida on vaja nende ülesannete nõuetekohaseks täitmiseks. Vastavuskontrolli spetsialist allub otse platvormi kõrgeima juhtimistasandi juhile.

Artikkel 33
Väga suurte digiplatvormide läbipaistvusaruannete esitamise kohustus

1. Väga suured digiplatvormid avaldavad artiklis 13 osutatud aruanded kuue kuu jooksul alates artikli 25 lõikes 4 osutatud kohaldamise kuupäevast ja seejärel iga kuue kuu tagant.

2. Lisaks artiklis 13 sätestatud aruannetele teevad väga suured digiplatvormid vähemalt kord aastas ja 30 päeva jooksul pärast artikli 28 lõikes 4 sätestatud auditi rakendusaruande vastuvõtmist üldsusele kättesaadavaks ning edastavad tegevuskohajärgsele digiteenuste koordinaatorile ja komisjonile järgmise:

   (a) aruanne, milles on esitatud artikli 26 kohase riskihindamise tulemused;

   (b) artikli 27 kohaselt kindlaks tehtud ja rakendatud riskileevendusmeetmed;

   (c) artikli 28 lõikes 3 sätestatud auditiaruanne;

   (d) artikli 28 lõikes 4 sätestatud auditi rakendusaruanne.

3. Kui väga suur digiplatvorm leiab, et teatava teabe avaldamine vastavalt lõikele 2 võib kaasa tuua kõnealuse platvormi või teenusesaajate konfidentsiaalse teabe avalikustamise, tekitada tema teenuse turvalisusele olulisi haavatavusi, õõnestada avalikku julgeolekut või tekitada kahju teenusesaajatele, võib platvorm sellise teabe aruannetest välja jätta. Sellisel juhul edastab platvorm täielikud aruanded ainult tegevuskohajärgsele digiteenuste koordinaatorile ja komisjonile koos põhjendustega selle kohta, miks teave avalikest aruannetest välja jäeti.

5. JAGU
MUUD HOOLSUSKOHUSTUST KÄSITLEVAD SÄTTED

Artikkel 34
Standardid

1. Komisjon toetab ja edendab asjaomaste Euroopa ja rahvusvaheliste standardiorganisatsioonide kehtestatavate vabatahtlike tööstusstandardite väljatöötamist ja rakendamist vähemalt seoses järgmisega:

   (a) artikli 14 kohaste teadete elektrooniline esitamine;

   (b) artikli 19 kohaste usaldusväärsete teavitajate edastatavate teadete elektrooniline esitamine, sealhulgas rakendusliideste kaudu;

   (c) kindlad liidesed, sealhulgas rakendusliidesed, millega hõlbustatakse artiklites 30 ja 31 sätestatud kohustuste täitmist;

   (d) väga suurte digiplatvormide artikli 28 kohane auditeerimine;

   (e) artikli 30 lõikes 2 osutatud reklaamiga seotud andmehoidlate koostalitlusvõime;

   (f) andmete edastamine reklaamivahendajate vahel, et toetada artikli 24 punktides b ja c sätestatud läbipaistvuskohustuste täitmist.

2. Komisjon toetab standardite ajakohastamist lähtuvalt tehnoloogia arengust ja kõnealuste teenuste saajate käitumisest.

Artikkel 35
Tegevusjuhendid

1. Komisjon ja nõukoda edendavad ja hõlbustavad tegevusjuhendite koostamist liidu tasandil, et aidata kaasa käesoleva määruse nõuetekohasele kohaldamisele, võttes eelkõige arvesse eri liiki ebaseadusliku sisu ja süsteemsete riskide käsitlemise spetsiifilisi probleeme ning tagades kooskõla liidu õigusega, eelkõige konkurentsi ja isikuandmete kaitset käsitleva õigusega.

2. Juhul, kui tekib oluline süsteemne risk artikli 26 lõike 1 tähenduses ja kui see on seotud mitme väga suure digiplatvormiga, võib komisjon kutsuda asjaomaseid väga suuri digiplatvorme ning vajaduse korral ka muid väga suuri digiplatvorme, muid digiplatvorme ja muid vahendusteenuste osutajaid, samuti kodanikuühiskonna organisatsioone ja muid huvitatud isikuid osalema tegevusjuhendite koostamises, mis hõlmab kokkuleppimist kindlate riskimaandusmeetmete võtmise kohustustes ning võetud meetmete ja nende tulemuste korrapärase aruandluse raamistikus.

3. Lõigete 1 ja 2 kohaldamisel püüavad komisjon ja nõukoda tagada, et tegevusjuhendites oleks selgelt sätestatud nende eesmärgid, et need sisaldaksid kõnealuste eesmärkide saavutamise mõõtmise tulemusnäitajaid ning et neis võetaks nõuetekohaselt arvesse kõigi huvitatud isikute, sealhulgas kodanike vajadusi ja huve liidu tasandil. Samuti püüavad komisjon ja nõukoda tagada, et osalejad annavad komisjonile ja oma vastavatele tegevuskohajärgsetele digiteenuste koordinaatoritele korrapäraselt aru kõigist võetud meetmetest ja nende tulemustest, mida on mõõdetud juhendites sisalduvate peamiste tulemusnäitajate alusel.

4. Komisjon ja nõukoda hindavad, kas tegevusjuhendid täidavad oma lõigetes 1 ja 3 sätestatud otstarvet, ning jälgivad ja hindavad korrapäraselt tegevusjuhendite eesmärkide täitmist. Nad avaldavad oma sellekohased järeldused.

5. Nõukoda jälgib ja hindab korrapäraselt tegevusjuhendite eesmärkide täitmist, võttes arvesse neis sisalduvaid peamisi tulemusnäitajaid.

Artikkel 36
Internetireklaami tegevusjuhendid

1. Komisjon edendab ja hõlbustab liidu tasandil tegevusjuhendite koostamist digiplatvormide ja muude asjaomaste teenuseosutajate, näiteks internetireklaami vahendusteenuste osutajate või teenusesaajaid esindavate organisatsioonide ja kodanikuühiskonna organisatsioonide või asjaomaste asutuste vahel, et tagada internetireklaami suurem läbipaistvus, kui on nõutav artiklite 24 ja 30 alusel.

2. Komisjon püüab tagada, et tegevusjuhenditega võetakse eesmärgiks tagada teabe tõhus edastamine kõigi asjaosaliste õigusi ja huve austades ning konkurentsivõimeline, läbipaistev ja õiglane internetireklaami keskkond kooskõlas liidu ja siseriikliku õigusega, eelkõige konkurentsi ja isikuandmete kaitset käsitleva õigusega. Komisjoni eesmärk on tagada, et tegevusjuhendites käsitletakse vähemalt järgmist:

   (a) internetireklaami vahendajate valduses oleva teabe edastamine teenusesaajatele seoses artikli 24 punktides b ja c sätestatud nõuetega;

(b) internetireklaami vahendajate valduses oleva teabe edastamine andmehoidlatesse vastavalt artiklile 30.

3. Komisjon edendab tegevusjuhendite väljatöötamist ühe aasta jooksul pärast käesoleva määruse kohaldamise alustamise kuupäeva ja nende kohaldamist hiljemalt kuue kuu jooksul pärast seda kuupäeva.

Artikkel 37
Kriisiprotokollid

1. Nõukoda võib soovitada komisjonil algatada kooskõlas lõigetega 2, 3 ja 4 kriisiprotokollide koostamise eranditult selliste kriisiolukordade lahendamiseks, mille puhul esineb avalikku julgeolekut või rahvatervist mõjutavaid erakorralisi asjaolusid.

2. Komisjon julgustab väga suuri digiplatvorme ja vajaduse korral muid digiplatvorme osalema koos komisjoniga kriisiprotokollide koostamises, testimises ja kohaldamises ning hõlbustab platvormidel nendes tegevustes osalemist; kõnealused kriisiprotokollid hõlmavad üht või mitut järgmistest meetmetest:

(a) kuvatakse kriisiolukorra kohta olulisem teave, mille esitavad liikmesriikide ametiasutused või mis esitatakse liidu tasandil;

(b) tagatakse, et artiklis 10 osutatud kontaktpunkt vastutab kriisiohjamise eest;

(c) kus asjakohane, kohandatakse artiklites 14, 17, 19, 20 ja 27 sätestatud kohustuste täitmiseks ette nähtud ressursse kriisiolukorrast tingitud vajadustele.

3. Komisjon võib vastavalt vajadusele kaasata kriisiprotokollide koostamisse, testimisse ja nende täitmise järelevalvesse liikmesriikide ametiasutusi ning liidu organeid, ameteid ja asutusi. Kui see on vajalik ja asjakohane, võib komisjon kriisiprotokollide koostamisse kaasata ka kodanikuühiskonna organisatsioone või muid asjaomaseid organisatsioone.

4. Komisjoni eesmärk on tagada, et kriisiprotokollides oleks selgelt sätestatud kõik järgmised aspektid:

(a) kindlad parameetrid, mille alusel määratakse kindlaks kriisiprotokollis käsitletav erakorraline asjaolu, ja eesmärgid, mida protokolliga püütakse saavutada;

(b) iga osaleja roll ja meetmed, mille ta peab võtma ettevalmistusetapis ja pärast kriisiprotokolli käivitamist;

(c) selge menetluskord, mille järgi otsustatakse, millal kriisiprotokoll käivitatakse;

(d) selge menetluskord, mille järgi otsustatakse ajavahemik, mille jooksul pärast kriisiprotokolli aktiveerimist meetmeid võetakse ja mis piirdub rangelt sellega, mis on vajalik konkreetsete erakorraliste asjaoludega tegelemiseks;

(e) kaitsemeetmed, et käsitleda võimalikke negatiivseid mõjusid hartas sätestatud põhiõigustele, eelkõige väljendus- ja teabevabaduse ning mittediskrimineerimise õigusele;

(f) protsess, mille kohaselt antakse pärast kriisiolukorra lõppemist avalikult aru võetud meetmetest, nende kestusest ja tulemustest.

5. Kui komisjon leiab, et kriisiprotokolliga ei ole võimalik kriisiolukorda tõhusalt lahendada või lõike 4 punktis e osutatud põhiõiguste kaitset tagada, võib ta nõuda osalejatelt kriisiprotokolli läbivaatamist, sealhulgas täiendavate meetmete võtmist.

IV peatükk
Kohaldamine, koostöö, karistused ja jõustamine

1. JAGU
PÄDEVAD ASUTUSED JA RIIKLIKUD DIGITEENUSTE KOORDINAATORID

Artikkel 38
Pädevad asutused ja digiteenuste koordinaatorid

1. Liikmesriigid määravad vähemalt ühe käesoleva määruse kohaldamise ja täitmise tagamise eest vastutava pädeva asutuse (edaspidi „pädev asutus“).

2. Liikmesriigid määravad ühe pädevatest asutustest oma digiteenuste koordinaatoriks. Digiteenuste koordinaator vastutab kõigi küsimuste eest, mis on seotud käesoleva määruse kohaldamise ja jõustamisega kõnealuses liikmesriigis, välja arvatud juhul, kui asjaomane liikmesriik on määranud teatavad kindlad ülesanded või sektorid teistele pädevatele asutustele. Digiteenuste koordinaator vastutab igal juhul nende küsimustega seotud koordineerimise tagamise eest riiklikul tasandil ning aitab kaasa käesoleva määruse tõhusale ja järjepidevale kohaldamisele ning jõustamisele kogu liidus.

   Selleks teevad digiteenuste koordinaatorid koostööd üksteise, teiste riiklike pädevate asutuste, nõukoja ja komisjoniga, ilma et see piiraks liikmesriikide võimalust vahetada korrapäraselt arvamusi muude asutustega, kui see on kõnealuste muude asutuste ja digiteenuste koordinaatori ülesannete täitmisel asjakohane.

   Kui liikmesriik määrab lisaks digiteenuste koordinaatorile rohkem kui ühe pädeva asutuse, tagab ta, et nende asutuste ja digiteenuste koordinaatori vastavad ülesanded on selgelt määratletud ning et nad teevad oma ülesannete täitmisel tihedat ja tõhusat koostööd. Asjaomane liikmesriik teatab komisjonile ja nõukojale teiste pädevate asutuste nimed ning nende vastavad ülesanded.

3. Liikmesriigid määravad digiteenuste koordinaatorid kahe kuu jooksul alates käesoleva määruse jõustumisest.

   Liikmesriigid teevad üldsusele kättesaadavaks ning edastavad komisjonile ja nõukogule oma selle pädeva asutuse nime, kes on määratud digiteenuste koordinaatoriks, ning teabe selle kohta, kuidas temaga ühendust võtta.

4. Artiklites 39, 40 ja 41 sätestatud digiteenuste koordinaatorite suhtes kohaldatavaid nõudeid kohaldatakse ka kõigi muude pädevate asutuste suhtes, kelle liikmesriigid lõike 1 kohaselt määravad.

Artikkel 39
Digiteenuste koordinaatoritele esitatavad nõuded

1. Liikmesriigid tagavad, et nende digiteenuste koordinaatorid täidavad käesolevast määrusest tulenevaid ülesandeid erapooletult, läbipaistvalt ja õigel ajal. Liikmesriigid tagavad, et nende digiteenuste koordinaatoritel on oma ülesannete täitmiseks piisavad tehnilised, rahalised ja inimressursid.

2. Digiteenuste koordinaatorid tegutsevad oma käesoleva määruse kohaste ülesannete täitmisel ja volituste kasutamisel täiesti sõltumatult. Nad peavad olema kaitstud mis tahes välise mõju eest, sealhulgas riigi otsese või kaudse mõju eest ning ei tohi küsida ega võtta vastu juhiseid üheltki teiselt riigiasutuselt ega eraõiguslikult osapoolelt.

3. Lõige 2 ei piira digiteenuste koordinaatorite ülesannete täitmist käesolevas määruses sätestatud järelevalve- ja jõustamissüsteemis ega koostööd muude pädevate asutustega vastavalt artikli 38 lõikele 2. Lõige 2 ei takista asjaomaste asutuste järelevalvet kooskõlas riigi põhiseadusega.

Artikkel 40
Jurisdiktsioon

1. Käesoleva määruse III ja IV peatüki kohaldamisel on pädev see liikmesriik, kus on vahendusteenuste osutaja peamine tegevuskoht.

2. Vahendusteenuste osutaja, kellel ei ole liidus tegevuskohta, kuid kes pakub liidus teenuseid, loetakse III ja IV peatüki kohaldamisel selle liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluvaks, kus on tema seadusliku esindaja elu- või tegevuskoht.

3. Kui vahendusteenuste osutaja ei nimeta artikli 11 kohaselt seaduslikku esindajat, on III ja IV peatüki kohaldamisel pädevad kõik liikmesriigid. Kui liikmesriik otsustab käesoleva lõike kohast pädevust kasutada, teavitab ta sellest kõiki teisi liikmesriike ja tagab põhimõtte *ne bis in idem* järgimise.

4. Lõiked 1, 2 ja 3 ei piira artikli 50 lõike 4 teise lõigu ja artikli 51 lõike 2 teise lõigu ning komisjoni 3. jao kohaste ülesannete täitmist ja volituste kasutamist.

Artikkel 41
Digiteenuste koordinaatorite volitused

1. Kui see on vajalik nende ülesannete täitmiseks, on digiteenuste koordinaatoritel nende liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluvate vahendusteenuste osutajate tegevusega seoses vähemalt järgmised uurimisvolitused:

   (a) õigus nõuda neilt teenuseosutajatelt ja kõigilt teistelt isikutelt, kes tegutsevad oma kaubandus-, majandus-, ametialase või kutsetegevusega seotud eesmärkidel ning kes võivad mõistliku eelduse kohaselt olla teadlikud käesoleva määruse kahtlustatava rikkumisega seotud teabest, sealhulgas artiklis 28 ja artikli 50 lõikes 3 osutatud auditeid tegevatelt organisatsioonidelt, sellise teabe esitamist mõistliku aja jooksul;

   (b) õigus teha kohapealseid kontrolle valdustes, mida kõnealused teenuseosutajad või isikud kasutavad oma kaubandus-, majandus-, ametialase või kutsetegevusega seotud eesmärkidel, või nõuda kontrolli tegemist muudelt ametiasutustelt, et kahtlustatava rikkumisega seotud mis tahes vormis teavet olenemata andmekandjast uurida, arestida, sellest koopiaid teha või saada;

   (c) õigus paluda nende teenuseosutajate igal töötajal või esindajal või kõnealustel isikutel anda kahtlustatava rikkumisega seotud mis tahes teabe kohta selgitusi ja saadavad vastused registreerida.

2. Kui see on vajalik nende ülesannete täitmiseks, on digiteenuste koordinaatoritel nende liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluvate vahendusteenuste osutajate tegevusega seoses vähemalt järgmised jõustamisvolitused:

(a) õigus nõustuda nende teenuseosutajate pakutavate kohustustega, mis on seotud käesoleva määruse nõuete täitmisega, ja muuta need kohustused siduvaks;

(b) õigus nõuda rikkumiste lõpetamist ning kus asjakohane, kehtestada rikkumisega proportsionaalseid ja rikkumise tulemuslikuks lõpetamiseks vajalikke parandusmeetmeid;

(c) õigus määrata kooskõlas artikliga 42 trahve käesoleva määruse sätete, sealhulgas lõike 1 kohaselt tehtud korralduste täitmata jätmise eest;

(d) õigus määrata kooskõlas artikliga 42 perioodiline karistusmakse, et tagada rikkumise lõpetamine vastavalt käesoleva lõike punkti b kohaselt tehtud korraldusele või et karistada lõike 1 kohaselt tehtud korralduse täitmata jätmise eest;

(e) õigus võtta vastu ajutisi meetmeid, et vältida suure kahju tekkimise riski.

Seoses esimese lõigu punktidega c ja d on digiteenuste koordinaatoritel on nimetatud punktides sätestatud jõustamisvolitused ka muude lõikes 1 osutatud isikute suhtes, kui viimased ei täida neile kõnealuse lõike kohaselt antud korraldusi. Nad kasutavad neid jõustamisvolitusi üksnes pärast seda, kui nad on kõnealustele teistele isikutele edastanud õigel ajal kogu korraldusega seotud asjakohase teabe, sealhulgas kohaldatava tähtaja, trahvid või perioodilised maksed, mis võidakse määrata korralduse täitmata jätmise eest, ja õiguskaitsevõimalused.

3. Kui see on vajalik nende ülesannete täitmiseks, on digiteenuste koordinaatoritel juhul, kui kõik muud käesoleva artikli kohased rikkumise lõpetamise nõudmiseks kasutatavad volitused on end ammendanud ning rikkumine kestab edasi ja põhjustab suurt kahju, mida ei saa vältida muude liidu või siseriikliku õiguse alusel kättesaadavate volituste kasutamisega, õigus võtta oma liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluvate vahendusteenuste osutajate suhtes järgmisi meetmeid:

(a) nõuda, et teenuseosutajate juhtorgan uuriks mõistliku aja jooksul olukorda, võtaks vastu ja esitaks tegevuskava, milles sätestatakse rikkumise lõpetamiseks vajalikud meetmed, tagaks, et teenuseosutaja võtab need meetmed, ning esitaks võetud meetmete kohta aruande;

(b) kui digiteenuste koordinaator leiab, et teenuseosutaja ei ole esimese taande nõudeid piisavalt täitnud, et rikkumine jätkub ja põhjustab suurt kahju ning et rikkumine on seotud rakse kuriteoga, millega kaasneb oht inimeste elule või ohutusele, paluda asjaomase liikmesriigi pädevatel õigusasutusel nõuda rikkumisega seotud asjaomase teenuse saajate juurdepääsu ajutist tõkestamist teenusele või, üksnes juhul, kui see ei ole tehniliselt teostatav, juurdepääsu ajutist tõkestamist vahendusteenuste osutaja sellele internetipõhisele kasutajaliidesele, mille kaudu rikkumine toimub.

Digiteenuste koordinaator peab, välja arvatud juhul, kui ta tegutseb komisjoni artiklis 65 osutatud taotluse alusel, kutsuma enne esimese lõigu punkti b kohase taotluse esitamist huvitatud isikuid üles esitama määratud ajavahemiku jooksul, mis ei tohi olla lühem kui kaks nädalat, märkusi, kirjeldades meetmeid, mille võtmist ta kavatseb taotleda, ning määrates kindlaks nende kavandatud adressaadi või adressaadid. Teenuseosutajal, kavandatud adressaadil või adressaatidel ja mis tahes muudel õigustatud huvi üles näidanud kolmandatel isikutel on õigus osaleda pädeva õigusasutuse menetluses. Kõik määratud meetmed peavad olema proportsionaalsed, võttes arvesse rikkumise laadi, raskusastet, korduvust ja kestust, ega tohi põhjendamatult piirata asjaomaste teenuste saajate juurdepääsu seaduslikule teabele.

Piirang kestab neli nädalat, kuid pädev õigusasutus võib oma korraldusega lubada digiteenuste koordinaatoril seda ajavahemikku sama pikkade ajavahemike kaupa pikendada – maksimaalselt selline arv kordi, nagu on kehtestanud kõnealune õigusasutus. Digiteenuste koordinaator pikendab ajavahemikku ainult siis, kui ta leiab peale seda, kui on võtnud arvesse kõigi piirangust mõjutatud isikute õigusi ja huve ning kõiki asjakohaseid asjaolusid, sealhulgas teavet, mida teenuseosutaja, adressaat või adressaadid ning mis tahes muu õigustatud huvi üles näidanud kolmas isik talle on esitanud, et täidetud on mõlemad järgmised tingimused:

(a) teenusosutaja ei ole võtnud rikkumise lõpetamiseks vajalikke meetmeid;

(b) ajutine piirang ei piira põhjendamatult teenusesaajate juurdepääsu seaduslikule teabele, võttes arvesse mõjutatud saajate arvu ning piisavate ja kergesti kättesaadavate alternatiivide olemasolu.

Kui digiteenuste koordinaator leiab, et need kaks tingimust on täidetud, kuid ta ei saa kõnealust tähtaega kolmanda lõigu alusel pikendada, esitab ta esimese lõigu punktis b osutatud pädevale õigusasutusele uue taotluse.

4. Lõigetes 1, 2 ja 3 loetletud volitused ei piira 3. jao sätete kohaldamist.

5. Meetmed, mida digiteenuste koordinaatorid võtavad lõigetes 1, 2 ja 3 sätestatud volitusi kasutades, peavad olema tõhusad, heidutavad ja proportsionaalsed, võttes eelkõige arvesse kõnealuste meetmetega seotud rikkumise või kahtlustatava rikkumise laadi, raskusastet, korduvust ja kestust ning, kui see on asjakohane, ka asjaomaste vahendusteenuste osutajate majanduslikku, tehnilist ja tegevuslikku suutlikkust.

6. Liikmesriigid tagavad, et lõigete 1, 2 ja 3 kohaste volituste kasutamise korral kohaldatakse alati asjakohaseid kaitsemeetmeid, mis on sätestatud kohaldatavas siseriiklikus õiguses kooskõlas harta ja liidu õiguse üldpõhimõtetega. Täpsemalt võetakse kõnealuseid meetmeid üksnes kooskõlas õigusega eraelu puutumatusele ja kaitsele, sealhulgas õigusega olla ära kuulatud ja õigusega tutvuda toimikuga, ning arvestades kõigi mõjutatud isikute õigust tõhusatele õiguskaitsevahenditele.

Artikkel 42
Karistused

1. Liikmesriigid kehtestavad karistusnormid, mida kohaldatakse käesoleva määruse rikkumise korral nende jurisdiktsiooni alla kuuluvate vahendusteenuste osutajate suhtes, ning võtavad kõik vajalikud meetmed, et tagada nende kohaldamine kooskõlas artikliga 41.

2. Karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja heidutavad. Liikmesriigid teavitavad komisjoni nimetatud normidest ja meetmetest ning teavitavad teda viivitamata ka nende hilisematest muudatustest.

3. Liikmesriigid tagavad, et käesolevas määruses sätestatud kohustuste täitmata jätmise eest määratavate karistuste maksimumsumma ei ületa 6 % asjaomase vahendusteenuse osutaja aastasest sissetulekust või käibest. Karistused ebaõige, mittetäieliku või eksitava teabe esitamise, ebaõigele, mittetäielikule või eksitavale teabele reageerimata või selle parandamata jätmise ning kohapealsest kontrollist keeldumise eest ei tohi ületada 1 % asjaomase teenuseosutaja aastasest sissetulekust või käibest.

4. Liikmesriigid tagavad, et perioodilise karistusmakse maksimumsumma ei ületa 5 % asjaomase vahendusteenuse osutaja eelneva majandusaasta keskmisest päevakäibest, arvutatuna asjaomases otsuses kindlaks määratud kuupäevast arvates.

Artikkel 43
Kaebuse esitamise õigus

Teenusesaajatel on õigus esitada vahendusteenuste osutajate vastu käesoleva määruse väidetavat rikkumist käsitlev kaebus selle liikmesriigi digiteenuste koordinaatorile, kus on teenusesaaja elu- või tegevuskoht. Digiteenuste koordinaator hindab kaebust ja edastab selle vajaduse korral tegevuskohajärgsele digiteenuste koordinaatorile. Kui kaebuse menetlemise eest vastutab liikmesriigi muu pädev asutus, edastab kaebuse saanud digiteenuste koordinaator selle kõnealusele muule asutusele.

Artikkel 44
Tegevusaruanded

1. Digiteenuste koordinaatorid koostavad oma käesoleva määruse kohase tegevuse kohta aastaaruande. Nad teevad aastaaruanded üldsusele kättesaadavaks ning edastavad need komisjonile ja nõukojale.

2. Aastaaruanne peab sisaldama vähemalt järgmist teavet:

   (a) asjaomase digiteenuste koordinaatori liikmesriigi mistahes kohtu- või haldusasutuse poolt artiklite 8 ja 9 kohaselt ebaseadusliku sisu vastaste meetmete võtmise ja teabe esitamise kohta väljastatud korralduste arv ja sisu;

   (b) nende korralduste täitmiseks võetud meetmed, millest on teavitatud digiteenuste koordinaatorit vastavalt artiklitele 8 ja 9.

3. Kui liikmesriik on määranud artikli 38 kohaselt mitu pädevat asutust, tagab ta, et digiteenuste koordinaator koostab ühe ühisaruande, mis hõlmab kõigi pädevate asutuste tegevust, ning et digiteenuste koordinaator saab teistelt asjaomastelt pädevatelt asutustelt kogu selle koostamiseks vajaliku teabe ja toetuse.

Artikkel 45
Digiteenuste koordinaatorite piiriülene koostöö

1. Kui digiteenuste koordinaatoril on põhjust kahtlustada, et vahendusteenuse osutaja, kes ei kuulu asjaomase liikmesriigi jurisdiktsiooni alla, on rikkunud käesolevat määrust, palub ta tegevuskohajärgsel digiteenuste koordinaatoril kõnealust küsimust hinnata ning võtta vajalikud uurimis- ja jõustamismeetmed, et tagada käesoleva määruse täitmine.

   Kui nõukojal on põhjust kahtlustada, et vahendusteenuste osutaja on rikkunud käesolevat määrust viisil, mis puudutab vähemalt kolme liikmesriiki, võib ta soovitada tegevuskohajärgsel digiteenuste koordinaatoril kõnealust küsimust hinnata ning võtta vajalikud uurimis- ja jõustamismeetmed, et tagada käesoleva määruse täitmine.

2. Lõike 1 kohases taotluses või soovituses märgitakse vähemalt järgmine:

   (a) asjaomase vahendusteenuste osutaja kontaktpunkt vastavalt artiklile 10;

(b) asjakohaste faktide kirjeldus, käesoleva määruse asjaomased sätted ja põhjused, miks taotluse saatnud digiteenuste koordinaator või nõukoda kahtlustab, et teenuseosutaja on rikkunud käesolevat määrust;

(c) muu teave, mida taotluse saatnud digiteenuste koordinaator või nõukoda peab asjakohaseks, sealhulgas, kui see on asjakohane, omal algatusel kogutud teave või ettepanekud kindlate uurimis- või jõustamismeetmete, sealhulgas ajutiste meetmete võtmiseks.

3. Tegevuskohajärgne digiteenuste koordinaator võtab lõike 1 kohast taotlust või soovitust täielikult arvesse. Kui ta leiab, et tal ei ole piisavalt teavet taotluse või soovituse alusel tegutsemiseks, ja tal on põhjust arvata, et taotluse saatnud digiteenuste koordinaator või nõukoda võiks esitada lisateavet, võib ta sellist teavet taotleda. Lõikes 4 sätestatud ajavahemik peatatakse kuni lisateabe esitamiseni.

4. Tegevuskohajärgne digiteenuste koordinaator edastab põhjendamatu viivituseta, kuid hiljemalt kahe kuu jooksul pärast taotluse või soovituse saamist sellele digiteenuste koordinaatorile, kes taotluse või soovituse saatis, või nõukojale enda või, kui see on asjakohane, mis tahes muu siseriikliku õiguse kohase pädeva asutuse hinnangu kahtlustatava rikkumise kohta ning selgituse seoses sellega võetud või kavandatud uurimis- või jõustamismeetmete kohta, mille eesmärk on tagada käesoleva määruse täitmine.

5. Kui taotluse saatnud digiteenuste koordinaator või, kui see on asjakohane, nõukoda lõikes 4 sätestatud ajavahemiku jooksul vastust ei saa või kui ta tegevuskohajärgse digiteenuste koordinaatori hinnanguga ei nõustu, võib ta edastada küsimuse komisjonile, esitades viimasele kogu asjakohase teabe. See teave hõlmab vähemalt tegevuskoha digiteenuste koordinaatorile saadetud taotlust või soovitust, kogu lõike 3 kohaselt esitatud lisateavet ja lõikes 4 osutatud materjalid.

6. Komisjon hindab küsimust kolme kuu jooksul alates sellest, kui küsimus on lõike 5 kohaselt temale suunatud, olles enne konsulteerinud tegevuskohajärgse digiteenuste koordinaatoriga ja nõukojaga, kui viimane ei suunanud küsimust ise.

7. Kui komisjon jõuab lõike 6 kohase hindamise tulemusel järeldusele, et lõikes 4 osutatud hindamine või võetud või kavandatud uurimis- või jõustamismeetmed ei ole käesoleva määrusega kooskõlas, palub ta tegevuskohajärgsel digiteenuste koordinaatoril küsimust täiendavalt hinnata ning võtta vajalikud uurimis- või jõustamismeetmed, et tagada käesoleva määruse täitmine, ning teavitada komisjoni võetud meetmetest kahe kuu jooksul taotluse esitamisest arvates.

Artikkel 46
Ühisuurimised ja komisjoni sekkumise taotlemine

1. Digiteenuste koordinaatorid võivad osaleda käesoleva määruse kohaldamisalasse jäävate ja mitmes liikmesriigis tegutsevate vahendusteenuste osutajatega seotud küsimusi käsitlevates ühisuurimistes, mida võidakse koordineerida nõukoja toetusel.

Sellised ühisuurimised ei piira osalevate digiteenuste koordinaatorite käesoleva määrusega sätestatud ülesandeid ja volitusi ega nende ülesannete täitmise ja volituste kasutamise suhtes kohaldatavaid nõudeid. Osalevad digiteenuste koordinaatorid teevad ühisuurimiste tulemused artiklis 67 sätestatud süsteemi kaudu kättesaadavaks teistele digiteenuste koordinaatoritele, komisjonile ja nõukojale, et nad saaksid täita oma käesolevast määrusest tulenevaid ülesandeid.

2. Kui tegevuskohajärgsel digiteenuste koordinaatoril on alust kahtlustada, et väga suur digiplatvorm on rikkunud käesolevat määrust, võib ta paluda komisjonil võtta vajalikud uurimis- ja jõustamismeetmed, et tagada käesoleva määruse täitmine kooskõlas 3. jao sätetega. Selline taotlus sisaldab kogu artikli 45 lõikes 2 loetletud teavet ja selles esitatakse komisjoni sekkumise taotlemise põhjused.

2. JAGU
EUROOPA DIGITEENUSTE NÕUKODA

Artikkel 47
Euroopa digiteenuste nõukoda

1. Luuakse vahendusteenuste osutajate järelevalvega tegelev digiteenuste koordinaatorite sõltumatu nõuanderühm „Euroopa digiteenuste nõukoda“ („nõukoda“).

2. Nõukoda nõustab kooskõlas käesoleva määrusega digiteenuste koordinaatoreid ja komisjoni järgmistel eesmärkidel:

   (a) aidata kaasa käesoleva määruse järjepidevale kohaldamisele ning digiteenuste koordinaatorite ja komisjoni tõhusale koostööle käesoleva määrusega hõlmatud küsimustes;

   (b) koordineerida ja toetada komisjoni ning digiteenuste koordinaatorite ja muude pädevate asutuste juhendamist ja analüüsimist siseturul esilekerkivates küsimustes, mis on seotud käesoleva määrusega hõlmatud teemavaldkondadega;

   (c) abistada digiteenuste koordinaatoreid ja komisjoni väga suurte digiplatvormide üle järelevalve tegemises.

Artikkel 48
Nõukoja struktuur

1. Nõukoja moodustavad digiteenuste koordinaatorid, keda esindavad kõrged ametnikud. Kui see on siseriikliku õigusega ette nähtud, osalevad nõukoja töös koos digiteenuste koordinaatoriga muud pädevad asutused, kellele on pandud käesoleva määruse kohaldamise ja jõustamisega seotud kindlad ülesanded. Koosolekutele võib kutsuda teisi riiklikke asutusi, kui koosolekul arutatavad küsimused on nende jaoks olulised.

2. Igal liikmesriigil on üks hääl. Komisjonil hääleõigust ei ole.

   Nõukoda võtab oma otsused vastu lihthäälteenamusega.

3. Nõukoja eesistuja on komisjon. Komisjon kutsub koosolekud kokku ja koostab päevakorra vastavalt käesoleva määrusega nõukojale pandud ülesannetele ning kooskõlas selle töökorraga.

4. Komisjon pakub nõukojale käesoleva määruse kohaseks tegevuseks haldus- ja analüütilist tuge.

5. Nõukoda võib kutsuda oma koosolekutele eksperte ja vaatlejaid ning teha vajaduse korral koostööd liidu teiste organite, asutuste, ametite ja nõuanderühmadega ning ka välisekspertidega. Nõukoda teeb kõnealuse koostöö tulemused üldsusele kättesaadavaks.

6. Nõukoda võtab komisjoni nõusolekul vastu oma töökorra.

Artikkel 49
Nõukoja ülesanded

1. Kui see on vajalik artikli 47 lõikes 2 sätestatud eesmärkide saavutamiseks, teeb nõukoda järgmist:

   (a) toetab ühisuurimiste koordineerimist;

   (b) toetab pädevaid asutusi väga suurte digiplatvormide käesoleva määruse kohaselt edastatavate aruannete ja auditite tulemuste analüüsimisel;

   (c) esitab digiteenuste koordinaatoritele arvamusi, soovitusi või nõuandeid kooskõlas käesoleva määrusega;

   (d) soovitab komisjonil võtta artiklis 51 osutatud meetmeid ja võtab komisjoni taotluse korral vastu arvamusi väga suuri digiplatvorme käsitlevate käesoleva määrusega kooskõlas olevate komisjoni meetmete eelnõude kohta;

   (e) toetab ja edendab käesolevas määruses sätestatud Euroopa standardite, suuniste, aruannete, vormide ja tegevusjuhendite väljatöötamist ja rakendamist ning käesoleva määrusega hõlmatud teemavaldkondades uute esilekerkivate probleemide kindlaks tegemist.

2. Digiteenuste koordinaatorid ja muud riiklikud pädevad asutused, kes ei järgi arvamusi, taotlusi või soovitusi, mis nõukoda on neile adresseerinud, põhjendavad sellist valikut käesoleva määruse kohaselt esitatavates aruannetes või asjaomaste otsuste vastuvõtmisel, kui see on asjakohane.

3. JAGU
JÄRELEVALVE, UURIMINE, TÄITMISE TAGAMINE JA JÄLGIMINE VÄGA SUURTE DIGIPLATVORMIDE PUHUL

Artikkel 50
Tõhustatud järelevalve väga suurte digiplatvormide üle

1. Kui tegevuskohajärgne digiteenuste koordinaator võtab vastu otsuse, milles leitakse, et väga suur digiplatvorm on rikkunud III peatüki 4. jao sätteid, rakendab ta käesolevas artiklis sätestatud tõhustatud järelevalvesüsteemi. Ta võtab täielikult arvesse kõiki arvamusi ja soovitusi, mis komisjon ja nõukogu on käesoleva artikli alusel esitanud.

   Komisjon võib omal algatusel või nõukoda võib omal algatusel või vähemalt kolme sihtkohajärgse digiteenuste koordinaatori taotlusel teha juhul, kui tal on alust kahtlustada, et väga suur digiplatvorm on rikkunud mõnda kõnealustest sätetest, tegevuskohajärgsele digiteenuste koordinaatorile soovituse uurida kahtlustatavat rikkumist, et see digiteenuste koordinaator saaks mõistliku aja jooksul võtta vastu sellise otsuse.

2. Asjaomasele väga suurele digiplatvormile lõike 1 esimeses lõigus osutatud otsuse edastamisel palub tegevuskohajärgne digiteenuste koordinaator tal koostada ja edastada ühe kuu jooksul kõnealuse otsuse kuupäevast arvates tegevuskohajärgsele digiteenuste koordinaatorile, komisjonile ja nõukogule tegevuskava, milles on täpsustatud, kuidas kõnealune platvorm kavatseb rikkumise lõpetada või heastada.

Kui see on asjakohane, võivad tegevuskavas sätestatavad meetmed hõlmata osalemist artiklis 35 sätestatud tegevusjuhendis.

3. Nõukoda edastab ühe kuu jooksul pärast tegevuskava kättesaamist oma arvamuse selle tegevuskava kohta tegevuskohajärgsele digiteenuste koordinaatorile. Digiteenuste koordinaator otsustab ühe kuu jooksul pärast kõnealuse arvamuse saamist , kas tegevuskava on sobiv, et tuvastatud rikkumine lõpetada või heastada.

Kui tegevuskohajärgne digiteenuste koordinaator kahtleb, kas selliste meetmetega õnnestub rikkumine lõpetada või heastada, võib ta taotleda, et asjaomane väga suur digiplatvorm laseks teha täiendava sõltumatu auditi, et hinnata nende meetmete tõhusust rikkumise lõpetamise või heastamise tagamisel. Sellisel juhul saadab kõnealune platvorm asjaomasele digiteenuste koordinaatorile, komisjonile ja nõukojale auditiaruande nelja kuu jooksul esimeses lõigus osutatud otsuse kuupäevast arvates. Kõnealuse täiendava auditi taotlemise korral võib digiteenuste koordinaator määrata asjaomase platvormi kulul auditit läbi viima kindla auditiorganisatsiooni, mis on valitud artikli 28 lõikes 2 sätestatud kriteeriumide alusel.

4. Tegevuskohajärgne digiteenuste koordinaator edastab komisjonile, nõukojale ja asjaomasele väga suurele digiplatvormile oma põhjendatud seisukohad selle kohta, kas väga suur digiplatvorm on rikkumise lõpetanud või heastanud. Ta teeb seda olenevalt asjaoludest järgmise ajavahemiku jooksul:

(a) ühe kuu jooksul pärast lõike 3 teises lõigus osutatud auditiaruande kättesaamist, kui selline audit tehti;

(b) kolme kuu jooksul alates otsuse tegemisest lõike 3 esimeses lõigus osutatud tegevuskava kohta, kui sellist auditit ei tehtud;

(c) kohe pärast lõikes 2 sätestatud tähtaja möödumist, kui kõnealune platvorm ei edastanud tegevuskava selle ajavahemiku jooksul.

Pärast kirjeldatud teabe edastamist ei ole tegevuskohajärgsel digiteenuste koordinaatoril enam õigust võtta asjaomase väga suure digiplatvormi asjakohase tegevuse suhtes uurimis- või jõustamismeetmeid, ilma et see piiraks artikli 66 või muude meetmete kohaldamist komisjoni taotlusel.

Artikkel 51
Komisjoni sekkumine ja menetluse algatamine

1. Komisjon võib nõukoja soovitusel või omal algatusel pärast nõukojaga konsulteerimist algatada menetluse artiklite 58 ja 59 kohaste otsuste tegemiseks väga suure digiplatvormi asjaomase tegevuse suhtes, kui:

(a) platvormi kahtlustatakse käesoleva määruse sätete rikkumises ja tegevuskohajärgne digiteenuste koordinaator ei ole võtnud komisjoni artikli 45 lõikes 7 osutatud taotluse alusel uurimis- ega jõustamismeetmeid pärast kõnealuses taotluses sätestatud tähtaja möödumist;

(b) platvormi kahtlustatakse käesoleva määruse sätete rikkumises ja tegevuskohajärgne digiteenuste koordinaator on artikli 46 lõike 2 kohaselt taotlenud komisjoni sekkumist pärast kõnealuse taotluse kättesaamist;

(c) leitakse, et platvorm on rikkunud III peatüki 4. jao mis tahes sätteid pärast artikli 50 lõikes 4 osutatud asjakohase teatamisperioodi möödumist.

2. Kui komisjon otsustab algatada menetluse vastavalt lõikele 1, teavitab ta sellest kõiki digiteenuste koordinaatoreid, nõukoda ja asjaomast väga suurt digiplatvormi.

Seoses 1 lõike punktidega a ja b ei ole tegevuskohajärgsel digiteenuste koordinaatoril kõnealuse teabe esitamise järel enam õigust võtta asjaomase väga suure digiplatvormi asjakohase tegevuse suhtes uurimis- või jõustamismeetmeid, ilma et see säte piiraks artikli 66 või muude meetmete kohaldamist komisjoni taotlusel.

3. Artikli 45 lõikes 7, artikli 46 lõikes 2 ja artikli 50 lõikes 1 osutatud digiteenuste koordinaator edastab vajaduse korral komisjonile pärast vastava teabe saamist põhjendamatu viivituseta järgmise:

(a) kogu teave, mida digiteenuste koordinaator rikkumise või kahtlustatava rikkumisega seoses nõukoja ja asjaomase väga suure digiplatvormiga vahetas;

(b) kõnealuse digiteenuste koordinaatori toimik, mis on seotud asjaomase rikkumise või kahtlustatava rikkumisega;

(c) mis tahes muu kõnealuse digiteenuse koordinaatori valduses olev teave, mis võib olla komisjoni algatatud menetluse jaoks asjakohane.

4. Nõukoda ja digiteenuste koordinaatorid, kes esitavad artikli 45 lõikes 1 osutatud taotluse, edastavad komisjonile pärast nende teavitamist põhjendamatu viivituseta kogu nende valduses oleva teabe, mis võib olla komisjoni algatatud menetluste jaoks asjakohane.

Artikkel 52
Nõuded teabe saamiseks

1. Komisjon võib talle käesoleva jao alusel pandud ülesannete täitmiseks nõuda lihtnõude või otsusega asjaomastelt väga suurtelt digiplatvormidelt ja kõigilt teistelt isikutelt, kes tegutsevad tema kaubandus-, majandus-, ametialase või kutsetegevusega seotud eesmärkidel ning kes võivad mõistliku eelduse kohaselt olla teadlikud käesoleva määruse kahtlustatava rikkumisega seotud teabest, sealhulgas artiklis 28 ja artikli 50 lõikes 3 osutatud auditeid tegevatelt organisatsioonidelt, kõnealuse teabe esitamist mõistliku aja jooksul.

2. Kui komisjon saadab asjaomasele väga suurele digiplatvormile või artikli 52 lõikes 1 osutatud muule isikule nõude teabe saamiseks, märgib ta selles nõude õigusliku aluse ja eesmärgi, täpsustab, millist teavet nõutakse, märgib teabe esitamise tähtaja ja artiklis 59 sätestatud karistused ebaõige või eksitava teabe esitamise eest.

3. Kui komisjon nõuab asjaomaselt väga suurelt digiplatvormilt või artikli 52 lõikes 1 osutatud muult isikult teabe esitamist otsusega, märgib ta nõude õigusliku aluse ja eesmärgi, täpsustab, millist teavet nõutakse, ning määrab teabe esitamise tähtaja. Selles esitatakse ka teave artiklis 59 sätestatud karistuste kohta ning teave artiklis 60 sätestatud perioodiliste karistusmaksete või nende kehtestamise kohta. Selles teavitatakse ka õigusest esitada otsus läbivaatamiseks Euroopa Liidu Kohtule.

4. Asjaomase väga suure digiplatvormi omanikud või artikli 52 lõikes 1 osutatud muud isikud või nende esindajad ning juriidiliste isikute, äriühingute või ettevõtjate puhul või kui nad ei ole juriidilised isikud, siis need isikud, kellel on õigus neid seaduse või põhikirja alusel esindada, esitavad nõutud teabe asjaomase väga suure digiplatvormi või artikli 52 lõikes 1 osutatud muu isiku nimel. Nõuetekohaselt volitatud juristid võivad teavet esitada oma klientide nimel. Kui esitatud teave on ebatäielik, ebaõige või eksitav, jäävad täielikult vastutavaks kliendid.

5. Komisjoni taotlusel esitavad digiteenuste koordinaatorid ja muud pädevad asutused komisjonile kogu teabe, mis on talle vajalik käesoleva jao alusel määratud ülesannete täitmiseks.

Artikkel 53
Küsitlemise ja ütluste kogumise õigus

Täitmaks talle käesoleva jao alusel määratud ülesandeid, võib komisjon küsitleda igat küsitlemisega nõustuvat füüsilist või juriidilist isikut, et koguda uurimise objekti kohta teavet, mis on seotud kahtlustatava rikkumise või rikkumisega.

Artikkel 54
Õigus teha kohapealseid kontrolle

1. Et täita talle käesoleva jaoga määratud ülesandeid, võib komisjon teha asjaomase väga suure digiplatvormi või artikli 52 lõikes 1 osutatud muu isiku valdustes kohapealseid kontrolle.

2. Kohapealseid kontrolle võib teha ka artikli 57 lõike 2 alusel komisjoni poolt määratud audiitorite või ekspertide abiga.

3. Kohapealsete kontrollide käigus võivad komisjon ja tema määratud audiitorid või eksperdid nõuda, et asjaomane väga suur digiplatvorm või artikli 52 lõikes 1 osutatud muu isik selgitaks platvormi korraldust, toimimist, IT-süsteemi, algoritme, andmete käitlemist ja äritavasid. Komisjon ja tema määratud audiitorid või eksperdid võivad esitada küsimusi asjaomase väga suure digiplatvormi olulise tähtsusega töötajatele või artikli 52 lõikes 1 osutatud muule isikule.

4. Asjaomane väga suur digiplatvorm või artikli 52 lõikes 1 osutatud muu isik peab nõustuma komisjoni otsusega määratud kohapealse kontrolliga. Kõnealuses otsuses tuuakse välja külastuse sisu ja eesmärk, määratakse selle alguskuupäev, märgitakse artiklites 59 ja 60 ette nähtud karistused ning osutatakse õigusele esitada otsus läbivaatamiseks Euroopa Liidu Kohtule.

Artikkel 55
Ajutised meetmed

1. Menetluste puhul, mille tulemusena võidakse vastavalt artikli 58 lõikele 1 võtta vastu mittevastavuse otsus, võib komisjon teenusesaajatele suure kahju tekkimise ohust tingitud kiireloomulisuse tõttu määrata oma otsusega asjaomase väga suure digiplatvormi suhtes ajutisi meetmeid rikkumise *prima facie* tuvastamise alusel.

2. Lõike 1 kohast otsust kohaldatakse kindlaksmääratud ajavahemiku jooksul ning selle kehtivusaega võib pikendada, kui see on vajalik ja asjakohane.

Artikkel 56
Võetavad kohustused

1. Kui asjaomane väga suur digiplatvorm avaldab käesoleva jao kohase menetluse käigus soovi võtta käesoleva määruse asjakohaste sätete järgimise tagamiseks kohustusi, võib komisjon oma otsusega muuta need kohustused asjaomasele väga suurele digiplatvormile siduvaks ja teatada, et meetmete võtmiseks pole enam põhjust.

2. Komisjon võib taotluse korral või omal algatusel alustada menetlust uuesti, kui:

(a) mõni asjaolu, millel otsus põhineb, on oluliselt muutunud;

(b) asjaomase väga suure digiplatvormi tegevus on vastuolus tema võetud kohustustega või

(c) otsus põhines asjaomaselt väga suurelt digiplatvormilt või artikli 52 lõikes 1 osutatud muult isikult saadud mittetäielikul, ebaõigel või eksitaval teabel.

3. Kui komisjon leiab, et asjaomase väga suure digiplatvormi pakutud kohustused ei ole käesoleva määruse asjakohaste sätete tõhusaks täitmiseks piisavad, lükkab ta kohustuste võtmise ettepaneku menetluse lõpetamise käigus põhjendatud otsusega tagasi.

Artikkel 57
Jälgimismeetmed

1. Komisjon võib talle käesoleva jao alusel määratud ülesannete täitmiseks võtta vajalikke meetmeid, et jälgida, kas asjaomane väga suur digiplatvorm kohaldab ja täidab tõhusalt käesoleva määruse sätteid. Samuti võib komisjon anda platvormile korralduse tagada juurdepääs tema andmebaasidele ja algoritmidele ning anda nende kohta selgitusi.

2. Lõike 1 kohased meetmed võivad hõlmata sõltumatute välisekspertide ja audiitorite nimetamist, et nad aitaksid komisjonil jälgida käesoleva määruse asjakohaste sätete täitmist ning tagaksid komisjonile vajaliku oskusteabe või teadmuse.

Artikkel 58
Mittevastavus

1. Komisjon võtab vastu otsuse mittevastavuse kohta, kui ta leiab, et asjaomane väga suur digiplatvorm ei täida üht või mitut järgmistest:

(a) käesoleva määruse asjakohased sätted;

(b) artikli 55 alusel määratud ajutised meetmed;

(c) artikli 56 kohaselt siduvaks muudetud kohustused.

2. Enne lõike 1 kohase otsuse vastuvõtmist edastab komisjon asjaomasele väga suurele digiplatvormile oma esialgsed järeldused. Esialgsetes järeldustes selgitab komisjon, milliseid meetmeid ta kaalub võtta või milliseid meetmeid peaks tema arvates võtma väga suur digiplatvorm, et esialgsetele järeldustele tõhusalt reageerida.

3. Lõike 1 kohaselt vastu võetud otsuses annab komisjon asjaomasele väga suurele digiplatvormile korralduse võtta vajalikud meetmed, et tagada lõike 1 kohase otsuse täitmine mõistliku aja jooksul, ning anda teavet meetmete kohta, mida kõnealune platvorm kavatseb otsuse täitmiseks võtta.

4. Asjaomane väga suur digiplatvorm esitab komisjonile kirjelduse meetmetest, mida ta on võtnud, et tagada nende rakendamisel lõike 1 kohase otsuse täitmine.

5. Kui komisjon leiab, et lõike 1 tingimused ei ole täidetud, lõpetab ta oma otsusega uurimise.

Artikkel 59
Trahvid

1. Komisjon võib artikli 58 kohases otsuses määrata asjaomasele väga suurele digiplatvormile trahve, mille summa ei ületa 6 % tema eelmise majandusaasta kogukäibest, kui ta leiab, et asjaomane platvorm tahtlikult või hooletusest:

   (a) rikub käesoleva määruse asjakohaseid sätteid;

   (b) ei täida otsust, millega määratakse ajutised meetmed artikli 55 alusel; või

   (c) ei täida artikli 56 alusel tehtud otsusega siduvaks muudetud vabatahtlikult võetud kohustust.

2. Komisjon võib oma otsusega määrata asjaomasele väga suurele digiplatvormile või artikli 52 lõikes 1 osutatud muule isikule trahve, mis ei ületa 1 % tema eelmise majandusaasta kogukäibest, kui ta tahtlikult või hooletusest:

   (a) esitab artikli 52 kohase nõude vastusena ebaõiget, mittetäielikku või eksitavat teavet või, kui teavet nõutakse otsusega, jätab nõudele määratud perioodi jooksul vastamata;

   (b) ei paranda komisjoni määratud tähtaja jooksul töötaja esitatud ebaõiget, mittetäielikku või eksitavat teavet või ei esita või keeldub esitamast täielikku teavet;

   (c) keeldub võimaldamast artikli 54 kohast kohapealset kontrolli.

3. Enne lõike 2 kohase otsuse vastuvõtmist edastab komisjon asjaomasele väga suurele digiplatvormile või artikli 52 lõikes 1 osutatud isikule oma esialgsed järeldused.

4. Trahvisumma kindlaksmääramisel võtab komisjon arvesse rikkumise laadi, raskusastet, kestust ja korduvust ning lõike 2 kohaselt määratavate trahvide puhul menetluses põhjustatud viivitust.

Artikkel 60
Perioodilised karistusmaksed

1. Komisjon võib oma otsusega määrata asjaomasele väga suurele digiplatvormile või artikli 52 lõikes 1 osutatud muule isikule perioodilisi karistusmakseid, mille summa ei ületa 5 % tema eelmise majandusaasta keskmisest päevakäibest arvestatuna otsuses määratud kuupäevast, et sundida neid:

   (a) esitama õige ja täieliku teabe, mida on nõutud otsusega vastavalt artiklile 52;

   (b) nõustuma artikli 54 kohase otsusega määratud kohapealset kontrolliga;

   (c) täitma artikli 55 lõike 1 kohase otsusega määratud ajutisi meetmeid;

   (d) täitma artikli 56 lõike 1 kohase otsusega õiguslikult siduvaks muudetud vabatahtlikult võetud kohustusi;

   (e) täitma artikli 58 lõike 1 kohast otsust.

2. Kui asjaomane väga suur digiplatvorm või artikli 52 lõikes 1 osutatud muu isik on täitnud kohustuse, mille täitmise tagamiseks karistusmakse määrati, võib komisjon määrata karistusmakse lõppsummaks esialgses otsuses ettenähtud karistusmaksest väiksema summa.

Artikkel 61
Karistuse määramisega seotud aegumistähtajad

1. Artiklitel 59 ja 60 põhinevatel komisjoni volitustel on viie aasta pikkune aegumistähtaeg.

2. Aegumistähtaega hakatakse arvestama rikkumise toimepaneku päevast. Jätkuvate või korduvate rikkumiste puhul hakatakse aegumistähtaega arvestama rikkumise lõppemise päevast.

3. Komisjoni või digiteenuse koordinaatori võetavad meetmed, mille eesmärk on rikkumist uurida või algatada selle suhtes menetlus, katkestavad trahvide või perioodiliste karistusmaksete määramisega seotud aegumistähtaja. Aegumistähtaja katkestavad eeskätt järgmised meetmed:

   (a) komisjoni või digiteenuste koordinaatori esitatavad teabenõuded;

   (b) kohapealne kontroll;

   (c) menetluse algatamine komisjoni poolt vastavalt artikli 51 lõikele 2.

4. Kui aegumistähtaeg katkeb, hakatakse seda iga kord uuesti arvestama. Trahvi või perioodilise karistusmakse määramise aegumistähtaeg lõpeb hiljemalt päeval, mil lõpeb kahekordse aegumistähtajaga võrdne ajavahemik, ilma et komisjon oleks määranud trahvi või perioodilist karistusmakset. Kõnealune tähtaeg pikeneb ajavahemiku võrra, mille jooksul oli aegumistähtaeg lõike 5 kohaselt peatunud.

5. Trahvide või perioodiliste karistusmaksete määramisega seotud aegumistähtaeg peatatakse ajaks, mil komisjoni otsust Euroopa Liidu Kohtus menetletakse.

Artikkel 62
Karistuse täitmisega seotud aegumistähtajad

1. Komisjoni õigusel nõuda artiklite 59 ja 60 alusel tehtud otsuste täitmist on viie aasta pikkune aegumistähtaeg.

2. Aegumistähtaega hakatakse arvestama lõpliku otsuse tegemise päevast.

3. Sundtäitmise aegumistähtaeg katkeb:

   (a) kui teatatakse otsusest muuta trahvi või perioodilise karistusmakse algset summat või otsusest jätta sellise muutmise taotlus rahuldamata;

   (b) kui komisjon või tema taotlusel tegutsev liikmesriik võtab meetmeid, mille eesmärk on pöörata trahv või perioodiline karistusmakse täitmisele.

4. Kui aegumistähtaeg katkeb, hakatakse seda iga kord uuesti arvestama.

5. Karistuste sundtäitmise aegumistähtaeg peatub nii kauaks, kui:

   (a) on aega maksmiseks;

   (b) makse sissenõudmine peatatakse vastavalt Euroopa Liidu Kohtu otsusele.

Artikkel 63
Õigus avaldada arvamust ja juurdepääs toimikule

1. Enne artikli 58 lõike 1, artikli 59 või artikli 60 kohase otsuse vastuvõtmist annab komisjon asjaomasele väga suurele digiplatvormile või artikli 52 lõikes 1 osutatud muule isikule võimaluse avaldada arvamust seoses järgmisega:

(a) komisjoni esialgsed järeldused, sealhulgas kõik need küsimused, mille suhtes on komisjon esitanud vastuväiteid; ning

(b) meetmed, mida komisjon võib plaanida punktis a osutatud esialgsete järelduste põhjal võtta.

2. Asjaomane väga suur digiplatvorm või artikli 52 lõikes 1 osutatud muu isik võib esitada oma tähelepanekud komisjoni esialgsete järelduste kohta mõistliku ajavahemiku jooksul, mille komisjon on oma esialgsetes järeldustes määranud ja mis ei tohi olla lühem kui 14 päeva.

3. Komisjon lähtub oma otsustes üksnes sellistest vastuväidetest, mille kohta asjaomased osapooled on saanud esitada oma seisukoha.

4. Menetluse käigus tagatakse täielikult asjaomaste osapoolte kaitseõigus. Neil on õigus tutvuda komisjoni toimikuga vastavalt kokkulepitud avalikustamise tingimustele, mille puhul võetakse arvesse asjaomase väga suure digiplatvormi või artikli 52 lõikes 1 osutatud muu isiku õigustatud huvi kaitsta oma ärisaladusi. Toimikule juurdepääsu õigus ei laiene konfidentsiaalsele teabele ega komisjoni või liikmesriikide asutuste sisekasutuseks mõeldud dokumentidele. Eeskätt ei laiene juurdepääsuõigus komisjoni ja kõnealuste asutuste vahelisele kirjavahetusele. Käesolev lõige ei takista komisjonil avalikustada ja kasutada teavet, mis on vajalik rikkumise tõendamiseks.

5. Artiklite 52, 53 ja 54 kohaselt kogutud teavet kasutatakse üksnes käesoleva määruse kohaldamise eesmärgil.

6. Ilma et see piiraks artikli 51 lõikes 3 ja artikli 52 lõikes 5 osutatud teabe vahetamist ja kasutamist, ei või komisjon, nõukoda, liikmesriikide ametiasutused ja nende ametnikud, teenistujad ja muud nende järelevalve all töötavad isikud ning mis tahes muud asjaomased füüsilised või juriidilised isikud, sealhulgas artikli 57 lõike 2 kohaselt nimetatud audiitorid ja eksperdid, avalikustada teavet, mille nad on saanud või mida nad on vahetanud käesoleva jao alusel ning mille kohta kehtib ametisaladuse hoidmise kohustus.

Artikkel 64
Otsuste avaldamine

1. Komisjon avaldab otsused, mille ta on teinud vastavalt artikli 55 lõikele 1, artikli 56 lõikele 1 ning artiklitele 58, 59 ja 60. Sellise avaldamise korral esitatakse osapoolte nimed ja otsuse põhisisu, sealhulgas kehtestatud karistused.

2. Avaldamisel võetakse arvesse asjaomase väga suure digiplatvormi, artikli 52 lõikes 1 osutatud muude isikute ja kolmandate isikute õigusi ja õigustatud huve nende konfidentsiaalse teabe kaitsmisel.

Artikkel 65
Juurdepääsupiirangute taotlemine ja koostöö riiklike kohtutega

1. Kui kõik käesoleva artikli kohased volitused, millele toetudes lõpetada käesoleva määruse rikkumine, on end ammendanud ning rikkumine kestab edasi ja põhjustab suurt kahju, mida ei saa vältida muude liidu või siseriikliku õiguse alusel kättesaadavate volituste kasutamisega, võib komisjon paluda asjaomase väga suure digiplatvormi tegevuskohajärgsel digiteenuste koordinaatoril võtta artikli 41 lõikes 3 sätestatud meetmeid.

Enne digiteenuste koordinaatorile sellise taotluse tegemist kutsub komisjon huvitatud isikuid üles esitama määratud ajavahemiku jooksul, mis ei tohi olla lühem kui kaks nädalat, kirjalikke märkusi, ning kirjeldab meetmeid, mille võtmist ta kavatseb taotleda, ja teatab, kes on nende kavandatud adressaat või adressaadid.

2. Kui see on käesoleva määruse ühtseks kohaldamiseks vajalik, võib komisjon omal algatusel esitada kirjalikud märkused artikli 41 lõikes 3 osutatud pädevale õigusasutusele. Asjaomase õigusasutuse loal võib ta teha ka suulisi märkusi.

Komisjon võib üksnes nende märkuste ettevalmistamise eesmärgil nõuda, et liikmesriigi asjaomane õigusasutus edastaks talle juhtumi hindamiseks vajalikud dokumendid või tagaks nende edastamise.

Artikkel 66
Komisjoni sekkumisega seotud rakendusaktid

1. Käesolevas jaos vaatluse all oleva komisjoni sekkumisega seoses võib komisjon võtta vastu rakendusakte, mis käsitlevad praktilist korda seoses järgmisega:

(c) artiklite 54 ja 57 kohased menetlused;

(a) artiklis 63 osutatud arvamuse avaldamine;

(b) artiklis 63 osutatud kokkulepitud teabe avalikustamine.

2. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu artiklis 70 osutatud nõuandemenetluse kohaselt. Enne lõike 1 kohaste meetmete vastuvõtmist avaldab komisjon meetmete eelnõu ning palub huvitatud isikute arvamust selles sätestatud tähtaja jooksul, mis ei tohi olla lühem kui üks kuu.

4. JAGU
TÄITMISE TAGAMIST KÄSITLEVAD ÜLDSÄTTED

Artikkel 67
Teabevahetussüsteem

1. Komisjon loob digiteenuste koordinaatorite, komisjoni ja nõukoja vahelise teabevahetuse toetamiseks usaldusväärse ja turvalise teabevahetussüsteemi ning haldab seda.

2. Digiteenuste koordinaatorid, komisjon ja nõukoda kasutavad kogu käesoleva määruse kohase teabevahetuse jaoks seda teabevahetussüsteemi.

3. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse teabevahetussüsteemi toimimiseks vajalik praktiline ja tegevuskord ning selle koostalitlusvõime teiste asjakohaste süsteemidega. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu artiklis 70 osutatud nõuandemenetluse kohaselt.

Artikkel 68
Esindamine

Ilma et see piiraks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2020/XX/EL[52] kohaldamist, on vahendusteenuse saajatel õigus volitada asutust, organisatsiooni või ühingut kasutama nende

[52] [Viide]

nimel artiklites 17, 18 ja 19 osutatud õigusi, kui kõnealune asutus, organisatsioon või ühing vastab kõigile järgmistele tingimustele:

(a) see tegutseb mittetulunduslikul eesmärgil;

(b) see on nõuetekohaselt asutatud vastavalt liikmesriigi õigusele;

(c) selle põhikirjaliste eesmärkide hulka kuulub õigustatud huvi tagada käesoleva määruse järgimine.

5. JAGU
DELEGEERITUD ÕIGUSAKTID

Artikkel 69
Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.

2. Käesoleva määruse artiklites 23, 25 ja 31 osutatud delegeeritud volitused antakse komisjonile määramata ajaks alates [käesoleva määruse eeldatava vastuvõtmise kuupäev].

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artiklites 23, 25 ja 31 osutatud volituste delegeerimise otsuse igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

4. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

5. Artiklite 23, 25 ja 31 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kolme kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kolme kuu võrra.

Artikkel 70
Komitee

1. Komisjoni abistab digiteenuste komitee. See komitee on komitee määruses (EL) nr 182/2011 sätestatud tähenduses.

2. Käesolevale artiklile viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 4.

V peatükk
Lõppsätted

Artikkel 71
Direktiivi 2000/31/EÜ teatavate sätete väljajätmine

1. Direktiivist 2000/31/EÜ jäetakse välja artiklid 12–15.

2. Viiteid direktiivi 2000/31/EÜ artiklitele 12–15 tõlgendatakse viidetena käesoleva määruse artiklitele 3, 4, 5 ja 7.

Artikkel 72
Tarbijate kollektiivsete huvide kaitsmise esindushagisid käsitleva direktiivi 2020/XX/EÜ muudatused

3. I lisa täiendatakse järgmiselt:

„(X) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, mis käsitleb digiteenuste ühtset turgu (digiteenuste õigusakt) ja millega muudetakse direktiivi 2000/31/EÜ“

Artikkel 73
Hindamine

1. Hiljemalt viis aastat pärast käesoleva määruse jõustumist ja seejärel edaspidi iga viie aasta järel hindab komisjon käesolevat määrust ja esitab hindamisaruande tulemused Euroopa Parlamendile, nõukogule ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele.
2. Lõike 1 kohaldamiseks saadavad liikmesriigid ja nõukoda komisjoni taotlusel teavet.
3. Lõikes 1 osutatud hindamistel võtab komisjon arvesse Euroopa Parlamendi, nõukogu ning muude asjaomaste organite ja allikate seisukohti ja tähelepanekuid.
4. Hiljemalt kolm aastat pärast käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäeva korraldab komisjon pärast nõukojaga konsulteerimist nõukoja toimimise hindamise ja esitab selle kohta aruande Euroopa Parlamendile, nõukogule ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele, võttes arvesse määruse kohaldamise esimesi aastaid. Vajaduse korral lisatakse aruandele tulemuste põhjal ja nõukoja arvamust täielikult arvesse võttes ettepanek käesoleva määruse nõukoja struktuuri käsitlevate sätete muutmiseks.

Artikkel 74
Jõustumine ja kohaldamine

1. Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.
2. Seda kohaldatakse alates [kuupäev – kolm kuud pärast selle jõustumist].

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel	*Nõukogu nimel*
president	*eesistuja*

FINANTSSELGITUS

1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

1.1. Ettepaneku/algatuse nimetus

1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad

1.3. Ettepaneku/algatuse liik

1.4. Ettepaneku/algatuse põhjendused

1.6. Kestus ja finantsmõju

1.7. Ettenähtud eelarve täitmise viis(id)

2. HALDUSMEETMED

2.1. Järelevalve ja aruandluse eeskirjad

2.2. Haldus- ja kontrollisüsteem(id)

2.3. Pettuse ja õigusnormide rikkumise ärahoidmise meetmed

3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU

3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kavandatud uued kulude eelarveread

3.2. Hinnanguline mõju kuludele

3.2.1. Hinnanguline mõju kuludele – ülevaade

3.2.2. Hinnanguline mõju haldusassigneeringutele – ülevaade

3.2.3. Kolmandate isikute rahaline osalus

3.3. Hinnanguline mõju tuludele

FINANTSSELGITUS

1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

1.1. Ettepaneku/algatuse nimetus

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, mis käsitleb digiteenuste ühtset turgu (digiteenuste õigusakt) ja millega muudetakse direktiivi 2000/31/EÜ

1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad vastavalt tegevuspõhise juhtimise ja eelarvestamise (ABM/ABB) struktuurile[53]

Poliitikavaldkond: Sidevõrgud, sisu ja tehnoloogia Siseturg, tööstus, ettevõtlus ja VKEd

Mõju eelarvele tingivad komisjonile usaldatud uued ülesanded, sealhulgas otsese järelevalve ülesanded ja nõukoja toetamine.

Tegevus: Euroopa digituleviku kujundamine

1.3. Ettepaneku/algatuse liik:

☑ **uus meede**

☐ **uus meede, mis tuleneb katseprojektist / ettevalmistavast meetmest[54]**

☐ **olemasoleva meetme pikendamine**

☐ **ühe või mitme meetme ümbersuunamine teise või uude meetmesse või ühendamine teise või uue meetmega**

1.4. Ettepaneku/algatuse põhjendused

1.4.1. Lühi- või pikaajalises perspektiivis täidetavad vajadused, sealhulgas algatuse rakendamise täpne ajakava

Määrus peaks olema vahetult kohaldatav [3 kuud] pärast selle vastuvõtmist ning selleks ajaks peaks ELi juhtimisraamistik võimaldama digiteenuste tõhusat piiriülest järelevalvet. Selleks ajaks on liikmesriigid määranud olemasolevad asutused ja/või loonud uued asutused, kes täidavad digiteenuste koordinaatori ülesandeid. Samuti peaks selleks ajaks olema loodud ja töövalmis sihtotstarbeline sõltumatu nõuanderühm (edaspidi „nõukoda“), kes hakkaks kavandama oma tegevust ning võtma vastu ja töötlema digiteenuste koordinaatoritelt ja komisjonilt saadavat teavet, et jagada nõuandeid, arvamusi ja soovitusi määruse järjepideva kohaldamise tagamiseks. Lisaks antakse komisjonile volitused teha viimaks teatavate platvormide üle otsest järelevalvet kooskõlas delegeeritud õigusaktides sätestatud menetluskorra ja tingimustega. Samaks ajaks peaks täielikult toimima teabevahetust toetav Euroopa platvorm.

Alguse käivitusetapis ja kuni määruse esimese lühiperioodi läbivaatamiseni peaks nõukoja toetava tegevuse ning IT- ja siserakenduste taristu tagama komisjon ning võimalik, et kaasatakse ka riiklike digiteenuste koordinaatorite töötajaid.

1.4.2. ELi meetme lisaväärtus (see võib tuleneda eri teguritest, nagu kooskõlastamisest saadav kasu, õiguskindlus, suurem tõhusus või vastastikune täiendavus). Käesoleva

[53] ABM: tegevuspõhine juhtimine; ABB: tegevuspõhine eelarvestamine.

[54] Vastavalt finantsmääruse artikli 58 lõike 2 punktile a või b.

punkti kohaldamisel tähendab „ELi meetme lisaväärtus“ väärtust, mis tuleneb liidu sekkumisest ja lisandub väärtusele, mille liikmesriigid oleksid muidu üksi loonud.

ELi tasandi meetme põhjused (*ex-ante*): Tagamaks ühtse turu nõuetekohane toimimine, nähakse sekkumisega muu hulgas ette asjakohane järelevalve digiteenuste üle ja ametiasutuste vaheline koostöö liidu tasandil, et toetada seeläbi siseturul usalduse suurenemist, innovatsiooni ja majanduskasvu. See on vajalik selleks, et tagada parimad tingimused uuenduslike piiriüleste digiteenuste arendamiseks kogu ELi territooriumil ning ühtlasi turvaline digikeskkond kõigi ELi kodanike jaoks. Seda on võimalik saavutada üksnes Euroopa tasandil. Eelkõige *väga suurte platvormidega* seoses on vaja tugevamat Euroopa järelevalvetasandit, mis koordineeriks ja täiendaks riiklike reguleerivate asutuste tegevust, võttes arvesse üleliidulist ulatust ning selliste osaliste reguleerimise ja järelevalve mõju.

Oodatav loodav liidu lisaväärtus (*ex-post*): Käesolevale ettepanekule lisatud mõjuhinnangus on määratletud liidu sekkumise lisaväärtus seoses erinevatest regulatiivsetest ja järelevalve alastest lähenemisviisidest tuleneva ohu vähendamisega (võtmata arvesse suuremat turvalisust ja usaldust digiteenuste vastu), mis potentsiaalselt kasvataks piiriülest digikaubandust 1–1,8 % ehk suurendaks piiriülest käivet 8,6–15,5 miljardi euro võrra.

Mis puutub jõustamismeetmetega seotud lisaväärtusesse, siis suurendab algatus oluliselt liikmesriikidevahelise koostöö tõhusust ning loob ühised vahendid ELi tasandi tehnilise toe tagamiseks, et võimaldada väga suurte digiplatvormide modereerimissüsteemide, soovitussüsteemide ja internetireklaami kontrollimist. See omakorda suurendab jõustamis- ja järelevalvemeetmete tõhusust. Praegune süsteem tugineb aga suurel määral vähese arvu liikmesriikide piiratud järelevalvesuutlikkusele.

1.4.3. Samalaadsetest kogemustest saadud õppetunnid

E-kaubanduse direktiivis 2000/31/EÜ on sätestatud ühtse turu toimimise ja digiteenuste järelevalve põhiraamistik ning liikmesriikidevahelise üldise koostöömehhanismi põhistruktuur, mis põhimõtteliselt hõlmab kõiki digiteenuste suhtes kohaldatavaid nõudeid. Direktiivi hindamisel juhiti tähelepanu puudustele selle koostöömehhanismi mitmes aspektis, sealhulgas olulistes menetluslikes aspektides, näiteks liikmesriikide vastamise selgete tähtaegade puudumine ning üldine suutmatus reageerida partnerite taotlustele. Nii on aastate jooksul vähenenud liikmesriikidevaheline usaldus, mis võimaldaks käsitleda piiriüleselt digiteenuseid pakkuvate teenuseosutajatega, eelkõige digiplatvormidega seonduvaid mureküsimusi. Selle asemel on liikmesriigid reguleerinud valdkonda iseseisvalt, eelkõige kehtestades eri õigusnorme, mis käsitlevad digiplatvormide ja muude digivahendajate kohustusi seoses nende kasutajate pakutava ebaseadusliku sisu, kaupade või teenustega. Sellisel õiguslikul killustatusel on rasked tagajärjed nii Euroopa teenuseosutajate suutlikkusele ühtsel turul laieneda kui ka ELi kodanike kaitse ja turvalisuse tagamisele internetis. Direktiivi hindamine ja mõjuhinnang kinnitasid vajadust määrata Euroopa tasandil kindlaks diferentseeritud normid ja nõuded, sealhulgas väga suurte platvormide erikohustused, mis nõuaksid asjakohaseid ja järjepidevaid järelevalvevahendeid ja -mehhanisme Euroopa tasandil. Seega nõuaks käesolevas määruses sätestatud erikohustuste rakendamine kindlat koostöömehhanismi ELi tasandil, mille juhtimisstruktuur tagaks kindlate vastutavate asutuste koordineerimise ELi tasandil, ning tugevdatud ja paindlikku ELi tasandi järelevalvet väga suurte digiplatvormide üle.

1.4.4. Kooskõla ja võimalik koostoime muude asjaomaste meetmetega

Digiteenuste õigusaktis on määratletud teatavate infoühiskonna teenuste (digivahendajad) suhtes kohaldatavate nõuete uus ühine raamistik, mis läheb oluliselt kaugemale kui e-kaubanduse direktiivis sätestatud põhiraamistik. Seetõttu tuleb käesoleva ettepanekuga luua uus riiklik ning Euroopa tasandi reguleerimis- ja järelevalvefunktsioon.

Mis puudutab võimalikku koostoimet e-kaubanduse direktiivi kohase praeguse koostöömudeliga, siis võiks käesolev määrus luua sünergiavõimalusi eelkõige riiklikul tasandil, kus digiteenuste koordinaatorile võiks teha ülesandeks käsitleda ka e-kaubanduse direktiivi artikli 3 kohaseid teateid, kuigi määrus seda ei nõua.

1.5. Kestus ja finantsmõju

☐ **Piiratud kestusega**

– ☐ hõlmab ajavahemikku [PP.KK]AAAA–[PP.KK]AAAA

– ☐ finantsmõju kulukohustuste assigneeringutele avaldub ajavahemikul AAAA–AAAA ja maksete assigneeringutele ajavahemikul AAAA–AAAA.

☑ **Piiramatu kestusega**

– Rakendamise käivitumisperiood hõlmab ajavahemikku 2023–2026,

– millele järgneb täieulatuslik rakendamine.

1.6. Ettenähtud eelarve täitmise viis(id)[55]

☑ **Eelarve otsene täitmine** komisjoni poolt

– ☑ oma talituste kaudu, sealhulgas kasutades liidu delegatsioonides töötavat komisjoni personali

– ☐ rakendusametite kaudu

☐ **Eelarve jagatud täitmine** koostöös liikmesriikidega

☐ **Eelarve kaudne täitmine**, mille puhul on eelarve täitmise ülesanded delegeeritud:

– ☐ kolmandatele riikidele või nende määratud asutustele;

– ☐ rahvusvahelistele organisatsioonidele ja nende allasutustele (nimetage);

– ☐Euroopa Investeerimispangale ja Euroopa Investeerimisfondile;

– ☐ finantsmääruse artiklites 208 ja 209 osutatud asutustele;

– ☐ avalik-õiguslikele asutustele;

– ☐ avalikke teenuseid osutavatele eraõiguslikele asutustele, kuivõrd nad esitavad piisavad finantstagatised;

– ☐ liikmesriigi eraõigusega reguleeritud asutustele, kellele on delegeeritud avaliku ja erasektori partnerluse rakendamine ja kes esitavad piisavad finantstagatised;

– ☐ isikutele, kellele on delegeeritud Euroopa Liidu lepingu V jaotise kohaste ÜVJP erimeetmete rakendamine ja kes on kindlaks määratud asjaomases alusaktis.

– *Mitme eelarve täitmise viisi märkimise korral esitage üksikasjad rubriigis „Märkused“.*

Märkused

[55] Eelarve täitmise viiside selgitused (koos viidetega finantsmäärusele) on esitatud BudgWebi veebisaidil http://www.cc.cec/budg/man/budgmanag/budgmanag_en.html

2. HALDUSMEETMED

2.1. Järelevalve ja aruandluse eeskirjad

Märkige sagedus ja tingimused.

Määrus vaadatakse läbi ja seda hinnatakse korrapäraselt viie aasta jooksul alates määruse jõustumisest ning seejärel iga viie aasta tagant. Lisaks peaks komisjon võtma mitmeid järelevalvemeetmeid (võimalik, et nõukoja nõuannete alusel), et pidevalt hinnata meetmete tõhusust ja tulemuslikkust meetmete kohaldamise aspektis, sealhulgas järelevalvet ja esilekerkivaid probleeme analüüsides.

Samuti peaks komisjon viima läbi spetsiaalse lühikese perioodi hindamise, et hinnata nõukoja tulemuslikkust seoses tema eesmärkide, volituste ja ülesannetega. Hindamisega käsitletakse täpsemalt sõltumatu ameti loomise vajadust ja sellega seotud võimalike muudatuste finantsmõju. Komisjon esitab hindamise tulemused Euroopa Parlamendile, nõukogule ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele.

2.2. Haldus- ja kontrollisüsteem

2.2.1. Eelarve täitmise viisi(de), rahastamise rakendamise mehhanismi(de), maksete tegemise korra ja kavandatava kontrollistrateegia selgitus

Määrusega kehtestatakse uus poliitika infoühiskonna teenuste osutamist käsitlevate ühtlustatud eeskirjade sätestamiseks ühisturul, tagades samas digiteenuste ohutuse ja usaldusväärsuse ning põhiõiguste kaitse internetis. Need uued eeskirjad nõuavad ka järjepidevuse mehhanismi käesolevast määrusest tulenevate kohustuste piiriüleseks kohaldamiseks, uut nõuanderühma, mis koordineerib liikmesriikide ametiasutuste ja komisjoni tegevust, komisjoni otseseid jõustamisvolitusi ja sellise infosüsteemi loomist, mis hõlbustab teabe liikumist digiteenuste koordinaatorite vahel.

Nende uute ülesannete täitmiseks on vaja komisjoni talitustele eraldada asjakohased vahendid. Uue määruse jõustamiseks on hinnanguliselt vaja 50 täistööajale taandatud töötajat (15 töötajat uute otseste järelevalveülesannete ja -otsustega seotud halduseks ning 35 töötajat, kes toetaksid nõukoja tegevust komisjoni uurimistes või digiteenuste koordinaatorite ühisuurimistes).

2.2.2. Teave määratletud riskide ja nende vähendamiseks kasutusele võetud sisekontrollisüsteemi(de) kohta

Tagamaks, et nõukoda täidab oma käesolevas määruses sätestatud volituste kohaseid ülesandeid, peaks nõukoja eesistuja rollis olema komisjon, kes koostab liikmete otsuste tegemiseks päevakorra, lähtudes käesolevas määruses sätestatud ülesannetest.

Tagamaks nõukoja liikmetele võimalus teha teadlikke otsuseid faktiliste asjaolude ja taustaanalüüsi põhjal, nähakse ette, et nõukoda peaks toetuma komisjoni haldusstruktuurile.

2.3. Pettuse ja eeskirjade eiramise ärahoidmise meetmed

Nimetage rakendatavad või kavandatud ennetus- ja kaitsemeetmed.

Olemasolevad komisjoni suhtes kohaldatavad pettuste ennetamise meetmed katavad käesoleva määruse jaoks vajalikud lisaassigneeringud.

3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU

3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik ja kavandatud uued kulude eelarveread

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelarverida	Assigneeringu liik	Osamakse			
	Nr Rubriik 1	Liigendatud/liigendamata[56]	EFTA riigid[57]	kandidaatriigid[58]	kolmandad riigid	finantsmääruse artikli [21 lõike 2 punkti b] tähenduses
1	**02 04 05 01** **Digitaalse Euroopa programm –** kasutuselevõtmine, digivõimekuse parimal moel kasutamine ja koostalitlusvõime **03 02 01 01** **Ühtse turu programm –** kaupade ja teenuste siseturu toimimine ja selle arendamine	Liigendatud	JAH	EI	EI	EI
1	**03 01 01 01** **Ühtse turu programmi toetuskulud**	Liigendamata	JAH	EI	EI	EI

[56] Liigendatud = liigendatud assigneeringud / liigendamata = liigendamata assigneeringud.
[57] EFTA: Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsioon.
[58] Kandidaatriigid ja (kus asjakohane) Lääne-Balkani potentsiaalsed kandidaatriigid.

3.2. Hinnanguline mõju kuludele

Ettepaneku eelarvemõju kaetakse täielikult eraldistest, mis on ette nähtud 2021.–2027. aasta mitmeaastases finantsraamistikus digitaalse Euroopa programmi ja ühtse turu programmi rahastamispaketi raames. Praeguse mitmeaastase finantsraamistikuga kulusid ette ei nähta.

3.2.1. Hinnanguline mõju kuludele – ülevaade

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	1	Rubriik 1

Tegevusassigneeringud			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	*Pärast 2027. aastat*[59]	KOKKU 2023–2027	KÕIK KOKKU
02 04 05 01 Digitaalse Euroopa programm – kasutuselevõtmine, digivõimekuse parimal moel kasutamine ja koostalitlusvõime	Kulukohustused	(1)			4,526	6,076	9,802	9,802	9,802	*9,802*	40,008	49,810
	Maksed	(2)			2,525	4,526	5,075	8,800	9,000	*19,584*	30,226	49,810
03 02 01 01 Ühtse turu programm – kaupade ja teenuste siseturu toimimine ja selle arendamine	Kulukohustused	(3)				2,600	5,400	5,400	5,400	*5,400*	18,800	24,200
	Maksed	(4)				2,600	5,400	5,400	5,400	*5,400*	18,800	24,200
03 01 01 01 Ühtse turu programmi toetuskulud	Kulukohustused = maksed	(5)			0,025	0,230	0,220	0,220	0,220		0,915	0,915
Programmi vahendite assigneeringud	Kulukohustused	(1)+(3)+(5)			4,551	8,906	15,422	15,422	15,422	*15,202*	59,723	74,925

[59] Kõik selles veerus esitatud arvud on indikatiivsed ning sõltuvad programmide kestusest ja saadaolevatest assigneeringutest.

KOKKU	Maksed	(2)+(4)+(5)			2,550	7,356	10,695	14,420	14,920	*24,984*	49,941	74,925

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	7	„Halduskulud“

Miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

		2021	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	***Pärast 2027. a astat*[60]**	**Kokku (2023–2027)**
Personalikulud				0,750	3,750	6,295	6,295	6,295	*6,295*	**23,385**
Muud halduskulud				0,140	0,250	0,275	0,300	0,325	*0,325*	**1,290**
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI 7 assigneeringud KOKKU	(Kulukohustuste kogusumma = maksete kogusumma)			**0,890**	**4,000**	**6,570**	**6,595**	**6,620**	***6,620***	**24,675**

Miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

		2021	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	***Pärast 2027. a astat***	**Kokku (2023–2027)**
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIKIDE assigneeringud KOKKU	Kulukohustused			5,441	12,906	21,992	22,017	22,042	***21,822***	**84,398**
	Maksed			3,440	11,356	17,265	21,015	21,540	***31,640***	**74,616**

60 Kõik selles veerus esitatud arvud on indikatiivsed ning sõltuvad programmide kestusest ja saadaolevatest assigneeringutest.

3.2.2. Hinnanguline mõju haldusassigneeringutele – ülevaade

– ☐ Ettepanek/algatus ei hõlma haldusassigneeringute kasutamist

– ☑ Ettepanek/algatus hõlmab haldusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

Miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Aastad	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	KOKKU
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIK 7								
Personalikulud			0,75	3,75	6.295	6.295	6.295	**23.385**
Muud halduskulud			0,140	0,250	0,275	0,300	0,325	**1,290**
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIK 7 – vahesumma			**0,890**	**4,000**	**6,570**	**6,595**	**6,620**	**24,675**

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 7 välja jäävad kulud[61]								
Personalikulud								
Muud halduskulud			0,025	0,230	0,220	0,220	0,220	**0,915**
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 7 välja jäävad kulud – vahesumma			0,025	0,230	0,220	0,220	0,220	**0,915**

KOKKU			0,915	4,230	6,790	6,815	6,840	25,590

Personali ja muude halduskuludega seotud assigneeringute vajadused kaetakse juba meedet haldava peadirektoraadi assigneeringutega ja/või assigneeringute ümberpaigutamise teel peadirektoraadi sees. Vajaduse korral võidakse personali täiendada iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades olemasolevaid eelarvepiiranguid[62].

61 Tehniline ja/või haldusabi ning ELi programmide ja/või meetmete rakendamiseks antava toetusega seotud kulud (endised BA read), otsene teadustegevus, kaudne teadustegevus.

62 Kuna algatus on horisontaalset laadi ja hõlmab mitmeid komisjoni pädevusvaldkondi (näiteks neid, mis on seotud siseturu, digiteenuste, tarbijakaitse ja põhiõiguste kaitsega internetis), on kavas koondada kõigi komisjoni peadirektoraatide ressursid, kui personaliküsimuste peadirektoraat ja asjaomased peadirektoraadid on andnud selleks nõusoleku. Seda veel arutatakse.

3.2.2.1. Hinnanguline personalivajadus

– ☐ Ettepanek/algatus ei hõlma personali kasutamist.

– ☑ Ettepanek/algatus hõlmab personali kasutamist, mis toimub järgmiselt:

Hinnanguline väärtus täistööaja ekvivalendina

Aastad		**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
• Ametikohtade loeteluga ette nähtud ametikohad (ametnikud ja ajutised teenistujad)								
Komisjoni peakorter ja esindused				6	19	32	32	32
Delegatsioonides								
Teadustegevus								
• Koosseisuväline personal (täistööajale taandatud töötajad: TTE) – AC, AL, END, INT ja JED [63] Rubriik 7								
Rahastatakse mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 7	– peakorteris				11	18	18	18
	– delegatsioonides							
Rahastatakse programmi vahenditest [64]	– peakorteris							
	– delegatsioonides							
Teadustegevus								
Muu (märkige)								
KOKKU				**6**	**30**	**50**	**50**	**50**

Personalivajadused kaetakse juba meedet haldavate peadirektoraadi töötajatega ja/või töötajate ümberpaigutamise teel peadirektoraadi sees. Vajaduse korral võidakse personali täiendada iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades olemasolevaid eelarvepiiranguid.

Ülesannete kirjeldus:

Ametnikud ja ajutised teenistujad	Teevad järelevalvet määrusega eraettevõtjatele ja liikmesriikidele kehtestatud kohustuste nõuetekohase täitmise üle Valmistavad ette ja koostavad kooskõlas käesoleva määrusega rakendusakte ja delegeeritud õigusakte Teevad uuringuid, auditeid ja muud analüüsi, sealhulgas andmeanalüüsi Korraldavad avalikke ja sihipäraseid konsultatsioone Hangivad ja haldavad algoritmi-, tehisintellekti- ja andmehaldussüsteemide analüüsimisega seotud välisuuringuid Pakuvad haldustuge nõukojale ning korraldavad koosolekuid, koostavad arvamusi ja toetavad nõukogu muul moel
Koosseisuvälised töötajad	Teevad uuringuid, auditeid ja muud analüüsi Korraldavad avalikke ja sihipäraseid konsultatsioone Pakuvad haldustuge nõukojale ning korraldavad koosolekuid, koostavad arvamusi ja toetavad nõukogu muul moel

63 AC – lepingulised töötajad; AL – kohalikud töötajad; END – riikide lähetatud eksperdid; INT – renditööjõud; JPD – noored spetsialistid delegatsioonides.

64 Tegevusassigneeringutest rahastatavate koosseisuväliste töötajate ülempiiri arvestades (endised BA read).

3.2.3. Kolmandate isikute rahaline osalus

– ☑ ei hõlma kolmandate isikute kaasrahastust

– ☐ hõlmab kolmandate isikute kaasrahastust, mille hinnanguline summa on järgmine:

Assigneeringud miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Kokku
Märkige kaasrahastav asutus								
Kaasrahastatavad assigneeringud KOKKU								

3.3. Hinnanguline mõju tuludele

– ☑ Ettepanekul/algatusel puudub finantsmõju tuludele

– ☐ Ettepanekul/algatusel on finantsmõju:

  – ☐ omavahenditele

  – ☐ muudele tuludele

märkige, kas see on kulude eelarveridasid mõjutav sihtotstarbeline tulu ☐

Miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Tulude eelarverida:	Ettepaneku/algatuse mõju[65]						
	2021	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Artikkel …….							

LISA
FINANTSSELGITUSELE

Ettepaneku/algatuse nimetus:

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, mis käsitleb digiteenuste ühtset turgu

(1) VAJALIKUKS PEETAVATE TÖÖTAJATE ARV JA NENDEGA SEOTUD KULUD

(2) MUUD HALDUSKULUD

(3) KULUDE HINDAMISEKS KASUTATUD ARVUTUSMEETODID

(a) Personalikulud

(b) Muud halduskulud

[65] Traditsiooniliste omavahendite (tolli- ja suhkrumaksud) korral peab olema märgitud netosumma, s.t brutosumma pärast 20 % sissenõudmiskulude mahaarvamist.

(1) Vajalikuks peetavad personalikulud

☐ Ettepanek/algatus ei hõlma personali kasutamist

☑ Ettepanek/algatus hõlmab personali kasutamist, mis toimub järgmiselt:

Miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIK 7		**2021**		**2022**		**2023**		**2024**		**2025**		**2026**		**2027**		**KOKKU**	
		TTE	Assigneeringud	TTE	Assigneeringud	TTE	Assigneeringud	TTE	Assigneeringud	TTE	Assigneeringud	TTE	Assigneeringud	TTE	Assigneeringud	TTE	Assigneeringud
• Ametikohtade loeteluga ette nähtud ametikohad (ametnikud ja ajutised teenistujad)																	
Komisjoni peakorter ja esindused	AD					5	0,60	16	2,4	27	4,05	27	4,05	27	4,05		
	AST					1	0,15	3	0,45	5	0,75	5	0,75	5	0,75		
liidu delegatsioonides	AD																
	AST																
• Koosseisuvälised töötajad [66]																	
Üldvahenditest rahastatavad	AC							7	0,56	7	0,56	7	0,56	7	0,56		
	EN							4	0,34	11	0,935	1	0,935	1	0,935		

66 AC – lepingulised töötajad; AL – kohalikud töötajad; END – riikide lähetatud eksperdid; INT – renditööjõud; JPD – noored spetsialistid delegatsioonides.

Personalivajadused kaetakse juba meedet haldavate peadirektoraadi töötajatega ja/või töötajate ümberpaigutamise teel peadirektoraadi sees. Vajaduse korral võidakse personali täiendada iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades olemasolevaid eelarvepiiranguid.

	D											1		1			
	INT																
Muud eelarveread (*täpsustage*)																	
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIK 7 – vahesumma						6	0,75	30	3,75	50	6,295	50	6,295	50	6,295		

(2) Muud halduskulud

☐ Ettepanek/algatus ei eelda haldusassigneeringute kasutamist
☑ Ettepanek/algatus hõlmab haldusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

Miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIK 7	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**Kokku**
Peakorteris:								
Lähetus- ja esinduskulud				0,05	0,075	0,1	0,125	**0,35**
Konverentside ja koosolekutega seotud kulud			0,1	0,14	0,14	0,14	0,14	**0,66**
Väljunditega seotud tegevuskulud (vt arvutusmeetodid)			0,04	0,06	0,06	0,06	0,06	**0,28**
Muud eelarveread (*märkige vajaduse korral*)								
liidu delegatsioonides								
Lähetus-, konverentsi- ja esinduskulud								
Personali täiendusõpe								
Soetamine, rentimine ja sellega seotud kulud								
Seadmed, sisustus, varustus ja teenused								
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIK 7 – vahesumma			0,140	0,250	0,275	0,300	0,325	**1,290**

Miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 7 välja jäävad kulud	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**Kokku**
Tegevusassigneeringutest (endised BA read) kaetavad tehnilise ja haldusabi kulud (v.a koosseisuvälised töötajad)								
– peakorteris								
– liidu delegatsioonides								
Muud teadustegevusega seotud juhtimiskulud								
Muud eelarveread (*märkige vajaduse korral*)								
Teabevahetus-/konsulteerimistegevus			0,025	0,230	0,220	0,220	0,220	**0,915**
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 7 välja jäävad kulud								

KOKKU mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI 7 ja RUBRIIGIST 7 välja jäävad kulud			0,165	0,480	0,495	0,520	0,545	**2,205**

Personali ja muude halduskuludega seotud assigneeringute vajadused kaetakse juba meedet haldava peadirektoraadi assigneeringutega ja/või assigneeringute ümberpaigutamise teel peadirektoraadi sees. Vajaduse korral võidakse personali täiendada iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades olemasolevaid eelarvepiiranguid.

(3) Kulude hindamiseks kasutatud arvutusmeetodid

(a) Personalikulud

Selles osas kirjeldatakse vajalikuks peetava personali arvutamise meetodit (töökoormuse prognoosid, sealhulgas konkreetsete töökohtade puhul (süsteemi Sysper 2 kohased töökohtade profiilid), töötajate liigid ja vastavad keskmised kulud)

Mitmeaastase finantsraamistiku **RUBRIIK 7**
NB! Keskmised kulud peakorteri iga töötajaliigi kohta on esitatud veebisaidil BudgWeb: https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/pre/legalbasis/Pages/pre-040-020_preparation.aspx
• Ametnikud ja ajutised teenistujad Eeldades, et määrus võetakse vastu ja seda hakatakse kohaldama 2023. aastal, peab komisjon hakkama järk-järgult ümber paigutama sisemisi vahendeid, et tagada suutlikkus täita oma uued ülesanded määruse kohaldamise kuupäevaks, sealhulgas määrusega ette nähtud rakendusaktide ja delegeeritud õigusaktide vastuvõtmine. Samuti peab komisjon moodustama töökonna, kelle ülesanne on teha järelevalvet määruse kohaldamise üle väga suurte platvormide puhul ja toetada nõukoja tegevust. Organisatsiooniskeemis tuleb ette näha 15 täistööajale taandatud töötajat (13 AD + 2 AST), kes täidavad komisjoni lisaülesandeid seoses digiteenuste õigusaktiga (vaidluste lahendamine, otsene järelevalve, rakendusaktid). Lisaks tuleb komisjoni sees ümber paigutada 35 (täistööajale taandatuna) töötajat (14 AD/TA, 3 AST, 7 CA ja 11 END), et tagada tugi nõukojale, võttes arvesse, et ta peab tegema aktiivset järelevalvet ligikaudu 20/25 väga suure platvormi üle (sh kõikide regulatiivsete dokumentide läbitöötamine) ja osalema järjepidevuse/kahepoolses mehhanismis (näiteks esitati e-kaubanduse direktiivi artikli 3 alusel IMI-süsteemi kaudu ligikaudu 10 teatist aastas ning seoses uute kohustustega, mis tulenevad kõiki ELis tegutsevaid infoühiskonna teenuste osutajaid hõlmavast digiteenuste õigusaktist, võib neid teateid tulla ligikaudu sama palju, kui mitte rohkem). Kuna algatus on horisontaalset laadi ja hõlmab mitmeid komisjoni pädevusvaldkondi (näiteks neid, mis on seotud siseturu, digiteenuste, tarbijakaitse ja põhiõiguste kaitsega internetis), on kavas koondada kõigi komisjoni peadirektoraatide ressursid, kui personaliküsimuste peadirektoraat ja asjaomased peadirektoraadid on andnud selleks nõusoleku. Seda veel arutatakse.
• Koosseisuvälised töötajad

Mitmeaastase finantsraamistiku **RUBRIIGIST 7 välja jäävad** kulud
• Ainult ametikohad, mida rahastatakse teadusuuringute eelarvest
• Koosseisuvälised töötajad

(b) Muud halduskulud

Märkige arvutusmeetod, mida iga eelarverea puhul kasutati,

ja aluseks võetud eeldused (nt kohtumiste arv aastas, keskmised kulud jne)

Mitmeaastase finantsraamistiku **RUBRIIK 7**

Lähetus- ja esinduskulud

- Väga suurte digiplatvormide kohapealne kontroll: esimeseks aastaks (2023) selliseid kontrollkäike ette ei nähta, kuid pärast jõustumist muutuvad sellised kontrollkäigud üha vajalikumaks: jõustamistegevuse intensiivistumist arvestades prognoositakse neid 2025. aastaks 15, 2026. aastaks 20 ja 2027. aastaks 25. Keskmine kulu kontrolli kohta on hinnanguliselt 0,005 miljonit eurot, eeldades, et kohapeal on kaks töötajat ja kontroll kestab 5 päeva

Konverentside ja koosolekutega seotud kulud

- Komisjoni toetatavad igakuised nõukoja koosolekud; ühe istungi kulu on hinnanguliselt 0,01 miljonit eurot. 2023. aastaks nähakse ette vaid 8 koosolekut
- Muud ekspertide kohtumised: konservatiivsete hinnangute kohaselt korraldatakse kuni 4 ekspertide kohtumist aastas, et koguda juhtekspertide arvamusi ning saada nõu tehnilistes, õiguslikes ja ühiskondlikes küsimustes

Väljunditega seotud tegevuskulud

- Nõukoja arvamuse koostamine ja esitamine: hinnanguliselt oleks vajalik ja võimalik üks arvamus koosoleku kohta. Hinnanguliselt kaasneks iga teise arvamusega 0,1 miljoni euro suuruse eelarvega *ad-hoc*-korras tehtava tehnilise uuringu toetus.

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 7 välja jäävad kulud (toetus- ja tegevuskulud)

Toetuskulud

- Komisjon ja nõukoda peavad pidama ulatuslikke konsultatsioone seoses enamiku peamiste väljunditega. Konsultatsiooni keskmine maksumus on hinnanguliselt 0,005 miljonit eurot, võttes arvesse sihipäraseid konsultatsioone ja füüsilisi kohtumisi ning eeldades, et enamik konsultatsioone toimub interneti kaudu. Konsultatsioonid keskenduvad järgmisele: riskihindamisraamistikud (kaks vastavalt 2024. ja 2025. aastal ja üks 2026. aastal), suuniste kavandid (kaks aastas vahemikus 2023–2025, seejärel peaks see arv suurenema kolmeni aastas), rakendusaktide ja delegeeritud õigusaktide vastuvõtmisele eelnevad konsultatsioonid (kolm aastal 2023 ja kaks aastal 2024).
- Alates 2024. aastast on ette nähtud pidev teabevahetuse toetamise eelarve, mis toetab sidusrühmade kaasamist kõigis konsultatsioonietappides ja mille hinnanguline maht on 0,2 miljonit eurot aastas.

Tegevuskulud

Uuringud ja konsultatsioonid

Komisjon peab nõukojale toe tagamise ja oma otseste jõustamisülesannete täitmisega seoses suutma põhjalikult analüüsida väga suurte platvormide teenuseid toetavaid algoritmi-, andmehaldus- ja tehisintellektisüsteeme (ELi peale kokku ligikaudu 20/25). See nõuab väga spetsiifilisi eriteadmisi, milleks tehakse analüüsi toetavaid sihtotstarbelisi uuringuid ja kaasatakse konsultante. See hõlmab täpsemalt järgmist:

- Andmetele juurdepääsu taotlused riskihindamise tarvis: andmetöötluse ja välise tehnilise toega seotud kulud, keskmiselt 0,025 miljonit eurot taotluse kohta. Eeldatavasti taotluste hulk suureneb ja jääb püsima tasemel 2 päringut aastas iga järelevalve all oleva väga suure teenuseosutaja kohta (selliseid teenuseosutajaid on hinnanguliselt 20), s.t 40 sellist taotlust aastas alates 2026. aastast, 5 taotlust 2023. aastal ja 20 taotlust 2025. aastal
- Kulutusi tuleb teha uuringute tegemiseks ja andmeanalüüsi ekspertide kaasamiseks, mis on vajalik selleks, et luua metoodiline raamistik ja teadmusbaas riskide tuvastamiseks ja riiklike täitevasutuste suutlikkuse suurendamiseks (et kaitsta Euroopa kodanikke ja ettevõtteid määruse nõuete täitmata jätmise tagajärgede eest) ning selleks, et luua vastavate parandusmeetmete jaoks vajalikud standardid ja meetodid. Leitakse, et uuringutega tuleb korrapäraselt tagada töökindlad meetodid ja raamistikud mitmesuguste arenevate algoritmipõhiste süsteemide auditeerimiseks, riskide hindamiseks ja selleks, et analüüsida kõige esilduvamaid riske, mis ilmnevad sektori ülevaatest (mis ei ole rangelt seotud üksikute platvormide/jõustamismeetmetega, vaid hõlmavad ka süsteeme, mis suudavad kujundada teatavaid turge ja/või levitada teavet liidu kasutajate seas). Hinnanguliselt tehakse kuni 22

riskihindamise, tehnilist ja teostatavusuuringut, mis oma keerukuse poolest ulatuvad madalast tasemest (50 000 eurot) raamistiku tasemeni (1 miljon eurot). Nende uuringutega seotud kulukohustused tuleb tasuda pärast uuringute lõpetamist, seega keskmiselt lepingu sõlmimisele järgneval eelarveaastal

- Väga suurte teenuseosutajate algoritmidel ja tehisintellektil põhinevate süsteemide individuaalsed tehnilised kontrollid ja regulatiivsed auditid: eelduste kohaselt on need suure keerukuse (ligikaudu 8 algoritmilise süsteemi kontroll) või keskmise keerukusega (ligikaudu 5 algoritmilise süsteemi kontroll). Hinnangulised kulud on 0,5 miljonit eurot kõrgel keerukusetasemel auditi puhul ja 0,3 miljonit eurot madalal keerukusetasemel auditi puhul, kusjuures ühe tehnilise süsteemi kontrollimise keskmine kulu on 0,075 miljonit eurot (SMART 2018/0037 hinnang väliste tehniliste auditite kohta) ning üldise analüüsi jaoks on vaja lisavahendeid. Kulud hõlmavad andmeteadlaste välistöövõtjate kasutamist ja välistoe hankimist. Eelduste kohaselt 2023. aastal sellist kontrolli ei tehta, kuid 2025. aastal peaks olema võimalik ja vajalik teha 16 (3 suure keerukusega ja 13 keskmise keerukusega) kontrolli. Kontrollid peaks lõpule viidama uuringutest lühema aja jooksul ja nende eest tuleb maksta keskmiselt samal kulukohustuste aastal.

Info- ja juhtimissüsteemid (IT)

- Määruse kohaldamist toetav keskne komponent on digiplatvorm, mis hõlbustab liikmesriikide, nõukoja ja komisjoni teabevahetust ning tagab funktsionaalsuse ja koostalitlusvõime muude määruses sätestatud funktsioonidega. Arenduskulud on 4 aasta peale kokku hinnanguliselt 4,5 miljonit eurot (2023. aastal 2 miljonit eurot väljatöötamiseks, 2024. ja 2025. aastal 1 miljon eurot täielikuks väljaarendamiseks ja koostalitlusvõime tagamiseks ning edaspidi 0,03 miljonit eurot ajakohasena hoidmiseks ja koostalitlusvõime säilitamiseks). Ka hooldus- ja kasutajatoe kulud on esimese kahe aasta jooksul hinnanguliselt 0,001 miljonit eurot ning seejärel tuleb stabiilsem eelarve 0,002 miljonit eurot aastas. Täiendavate värskenduste ja arenduste eest tehtavad maksed prognoositakse platvormi rakendamisele/tarnele järgneval eelarveaastal.

Eelnevat silmas pidades oleksid rubriigist 7 välja jäävad tegevuskulud asjakohased järgmiste komisjoni programmide puhul

– **Programm „Digitaalne Euroopa“**: tegevus, mis on seotud üldiste uuringute ja andmeanalüüsiga, mille eesmärk on suurendada avaliku sektori täitevasutuste suutlikkust analüüsida, tuvastada ja käsitleda riske, mis on seotud väga suurte platvormide süsteemsete tõrgetega, liidu ühtse raamistiku alusel; samuti andmetele juurdepääsu taotluse täitmine ja haldamine ning vajaliku IT-teabe vahetamise platvormi väljatöötamine ja töökorda seadmine, et võimaldada teabevahetust pädevate asutuste ja komisjoni vahel ning tagada määruses ette nähtud andmebaaside ja funktsioonide koostalitlusvõime; seonduvad kavandatud kulud on järgmised (miljonites eurodes)

2023	2024	2025	2026	2027
4,526	6,076	9,802	9,802	9,802

– **Ühtse turu programm**: väga suurte platvormidega seotud kindlad täitemeetmed, näiteks tehnilised ülevaatused ja auditeerimine, ning nendega seotud avalik konsultatsioon.]

2023	2024	2025	2026	2027
0,025	2,830	5,620	5,620	5,620

Liide: tegevus- ja halduskulude üksikasjalik ülevaade

Liide: tegevus- ja personalikulude üksikasjalik ülevaade

				2023			**2024**			**2025**			**2026**			**2027**	**Kokku**
		kogus	kulu ühiku kohta	kokku	kogus	kulu ühiku kohta	kokku	kogus	kulu ühiku kohta	kokku	kogus	kulu ühiku kohta	kokku	kogus	kulu ühiku kohta	kokku	
Lähetus- ja esinduskulud	Lähetus- ja esinduskulud (kontrollid)			0	10	0,005	0,05	15	0,005	0,075	20	0,005	0,1	25	0,005	0,125	
	VAHESUMMA			**0**			**0,05**			**0,075**			**0,1**			**0,125**	**0,35**
Konverentside ja koosolekutega seotud kulud	Nõukoja koosolekud	8	0,01	0,08	12	0,01	0,12	12	0,01	0,12	12	0,01	0,12	12	0,01	0,12	
	Muud ekspertide kohtumised	4	0,005	0,02	4	0,005	0,02	4	0,005	0,02	4	0,005	0,02	4	0,005	0,02	
	VAHESUMMA			**0,1**			**0,14**			**0,14**			**0,14**			**0,14**	**0,66**
Väljunditega seotud tegevuskulud	Arvamused	8	0,005	0,04	12	0,005	0,06	12	0,005	0,06	12	0,005	0,06	12	0,005	0,06	
	VAHESUMMA			**0,04**			**0,06**			**0,06**			**0,06**			**0,06**	**0,28**
Uuringud ja konsultatsioonid	Riskihindamise raamistiku uuringud	1	1	1	2	1	2	3	1	3	3	1	3	3	1	3	
	Tehnilised uuringud ja algoritmide auditeerimise raamistikud	3	0,3	0,9	6	0,3	1,8	12	0,3	3,6	12	0,3	3,6	12	0,3	3,6	

	Tehniliste standarditega seotud teostatavusuuringud	2	0,05	0,1	2	0,05	0,1	2	0,05	0,1	2	0,05	0,1	2	0,05	0,1	
	Andmetele juurdepääsu taotlused ja andmete töötlemine riskihindamise eesmärgil	5	0,025	0,125	15	0,025	0,375	20	0,025	0,5	40	0,025	1	40	0,025	1	
	Iga-aastane esilekerkivate riskide uuring	1	0,4	0,4	2	0,4	0,8	4	0,4	1,6	4	0,4	1,6	4	0,4	1,6	
	Tehnilised kontrollid ja auditid (suur keerukus)		0,5	0	1	0,5	0,5	3	0,5	1,5	3	0,5	1,5	3	0,5	1,5	
	Tehnilised ülevaatused ja auditid (keskmine keerukus)		0,3	0	7	0,3	2,1	13	0,3	3,9	13	0,3	3,9	13	0,3	3,9	
	Suuniseid käsitlevad konsultatsioonid	2	0,005	0,01	2	0,005	0,01	2	0,005	0,01	3	0,005	0,015	3	0,005	0,015	
	Riskihindamise raamistikke käsitlevad konsultatsioonid		0,005	0	2	0,005	0,01	2	0,005	0,01	1	0,005	0,005	1	0,005	0,005	
	Rakendusakte ja delegeeritud õigusakte käsitlevad konsultatsioonid	3	0,005	0,015	2	0,005	0,01		0,005	0		0,005	0		0,005	0	
	Teabevahetuse ja sidusrühmade kaasamisega seotud toetus		0,2	0	1	0,2	0,2	1	0,2	0,2	1	0,2	0,2	1	0,2	0,2	
	VAHESUMMA			**2,55**			**7,905**			**14,42**			**14,92**			**14,92**	**54,715**

Info- ja juhtimissüsteemid	Digitaalsete teabevõrgustike platvormide arendamine	1	2	2		1	1		1	1		0,5	0,5		0,5	0,5	
	Hooldustegevus		0,001	0,001		0,001	0,001		0,002	0,002		0,002	0,002		0,002	0,002	
	VAHESUMMA			**2,001**			**1,001**			**1,002**			**0,502**			**0,502**	**5,008**
kulude VAHESUMMA				**4,691**			**9,156**			**15,697**			**15,722**			**15,747**	**61,013**
Personalieelarve				0,750			3,750			6,295			6,295			6,295	**23,385**
KÕIK KOKKU				**5,441**			**12,906**			**21,992**			**22,017**			**22,042**	**84,398**

Personali ja muude halduskuludega seotud assigneeringute vajadused kaetakse juba meedet haldava peadirektoraadi assigneeringutega ja/või assigneeringute ümberpaigutamise teel peadirektoraadi sees. Vajaduse korral võidakse personali täiendada iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades olemasolevaid eelarvepiiranguid.